

"IRT-INFO"

Magyar Egészségügyi Gázmesterek Egyesülete
1084 Budapest, Auróra u. 21.

Hírlevele

2007.

Szeptember

Előszó

Ezt is megértük. 5 évesek lettünk, annak ellenére, hogy folyamatos támadásoknak voltunk kitéve. Az elmúlt 5 évben sikerült egy minden eddiginél egységesebb csapatot létrehozni. Sikerült szakmai vonalon, sikerült az emberi-kollegiális vonalon egységet kovácsolni. Természetesen van még mit tenni!

Nagyon jó látni, hallani, hogy beszélgetünk egymással, tanácsot kérünk egymástól és segítünk egymásnak. Ezt szerettük volna elérni, ezért alakultunk!

Konferenciáink, szakmai rendezvényeink egyre nagyobb érdeklődésre tartanak számot.

Elmondhatjuk, hogy már külföldön is jegyeznek bennünket.

Rendezvényeink szakmai színvonala egyre jobb, a résztvevők száma egyre nagyobb.

A hortobágyi „5 éves jubileumi” konferencián résztvevők száma meghaladta a 200 főt.

Köszönjük Nektek, köszönjük a cégeknek – külön köszönet a Bayer Hungáriának a születésnap tortáért – és mindenkinek, aki segített és együttműködött abban, hogy jól érezzük magunkat és még jobban összekovácsolódhattunk!

A nyári viszonylagos csend után ismét találkozhatunk az őszi „roadshow”-kon, és az Unichem rendezvényén.

Reisinger Mátyás
MEGE Elnök

2007 őszi eseménynaptár - *MEGE ROAD-SHOW*

Őszi rendezvényeinken egy-egy kerekasztal beszélgetésen szeretnénk áttekinteni a tevékenységünket szabályozó, törvényeket, rendeleteket, a pályázatokkal, pályázásokkal kapcsolatos tapasztalatokat.

Számítunk a tagság aktív részvételére. Azt szeretnénk, ha mindenki elmondaná a véleményét, mert a közösen kialakított véleményeket, javaslatokat, mint a szakma művelőinek álláspontját kívánjuk eljuttatni az illetékes minisztériumokhoz, hatóságokhoz.

A tárgyalandó anyagot külön körlevélben eljuttatjuk valamennyi tagunkhoz.

Időpont:		Helyszín:		Információ, jelentkezés:
2007.10.01	10-től - 14-ig	Pécs	<i>Lovas Szálló Üszögpuszta</i>	Vranesics Csaba 06 20 922 6757 biotox@nextramail.hu
2007.10.02	10-től - 14-ig	Sárbogárd	<i>Két Kovács Fogadó</i> a vasútállomás mellett	Mihályi József 06 20 523 3442 j.mihalyi@freemail.hu
2007.10.03	10-től - 14-ig	Budapest	<i>ÁNTSZ Fővárosi Intézet</i> <i>Nagyterem</i>	Vitéz József 06 20 953 8493 lakidar@t-online.hu
2007.10.08	10-től - 14-ig	Lillafüred		Konyha József 06 30 466 4234 postmaster@verzio2001.t-online.hu
2007.10.09	10-től - 14-ig	Debrecen		Földesi Gyula 06 30 289 0137 gyula.foldesi@t-online.hu
2007.10.10	10-től - 14-ig	Szeged		Gyenes Gábor 06 30 302 8940 gsenegy@freemail.hu

Ingyenes Pontszerző továbbképzést szervezünk az UNICHEM GAIA Kft támogatásával a rágcsálóirtás témakörében. Kérünk mindenkit, használja ki a lehetőséget!

A továbbképzésre a meghívóban jelzett módon lehet jelentkezni, a név és a kiválasztott nap megjelölésével.

A 2007 évi MEGE Konferencián elhangzott előadások

5 éves a Magyar Egészségügyi Gázmesterek Egyesülete Vranesics Csaba (MEGE-BIO-TOX)

Tisztelt Elnök Úr!

Tisztelt Konferencia!

Szeretettel köszöntöm a Magyar Egészségügyi Gázmesterek Egyesülete V. Országos Konferenciája résztvevőit.

Külön köszöntöm azon tagjainkat, előadóinkat és támogatóinkat, akik az elmúlt öt év valamennyi MEGE konferenciáján és területi Road Show-ján megtisztelték jelenlétükkel, közreműködésükkel rendezvényeinket.

Öt év egy egyesület életében nem túl nagy idő, de elég arra, hogy visszatekintve igazolja, vagy éppen ne igazolja az alapítók azon elképzelését, hogy szüksége van a magyarországi kártevőirtóknak, egy olyan szakmai szervezetre, ami a szakmai érdekképviselőt úgy kívánja ellátni, hogy nem cégérdekeket, hanem a kártevőirtó szakmai érdekeit képviseli.

Tisztelt Konferencia!

A következő előadásomban szeretném feleleveníteni az elmúlt öt év történései, anélkül, hogy azok jelentőségét értékelném.

Az értékelést a tagjainkra bízom, és remélem, hogy az előadásokat követő taggyűlésen, azt meg is teszik.

A XXI. Század beköszöntével, kissé felgyorsultak az események a kártevőirtók életében is.

A piaci viszonyok romlása mellett, új szakmai kihívások is jelentkeztek.

Az addig megszokott és talán már rutinból gyakorolt technológiák mellett újabbak jelentkeztek.

Egyre gyakrabban kerültek szóba olyan kifejezések, mint az IPM, IPC, HACCP, kémiai biztonság, kockázatértékelés, élelmiszerbiztonság, minőségbiztosítás, meg UNIO, és még sok más újdonság, amikről a képzésünk során még nem hallhattunk.

A szakmai konferenciákon előadások hangzottak el a témakörökből. Az ötéves továbbképzéseken csak úgy általában, nem túl részletesen lehetett hallani ezekről a dolgokról.

Többben, több más forrásból igyekeztünk információt szerezni, és minél mélyebbre ástunk, annál jobban láttuk, hogy nem átmeneti fellángolásokról van szó, hanem a szakma jövőjét meghatározó tényezőkről.

Az akkor egyedüli szakmai szervezet reprezentánsaitól többször kértük, hogy a rendelkezésükre álló információt a gyakorlat szintjén is juttassák el a tagoknak, de legfeljebb olvashatatlan diákat láthattunk, kevés kézzel fogható anyagot kaptunk, valamint azt a szóbeli közlést, hogy nem kell ehhez mindenkinek érteni.

Valószínűleg ez a mondat termékenyítette meg azt a gondolatmagot, amiből megszületett a Magyar Egészségügyi Gázmesterek Egyesülete.

Néhányan úgy gondoltuk, hogy fogjunk össze, szervezzünk egy klubot, ahol egymást meghallgatva, tájékoztatva, kérdéseket megvitatta, segítsünk egymáson szakmai kérdésekben.

Természetesen nemcsak egyszerű kocsma-partyra gondoltunk, hanem arra, hogy ezt a klubot hivatalosan is be kellene jegyeztetni.

Erre más mód nem akadt, mint egy egyesület létrehozása.

A gondolatot tett követte, és 2002.január 24-én 16 alapító taggal megalakult a Magyar Egészségügyi Gázmesterek Egyesülete.

Az alapítók:

- Benedicty Gergely
- Gálffy György
- Gyarmati Imre
- Gyarmati Szabolcs
- Gyenes Gábor
- Gyöngyösi Károly
- Károlyi György
- Keglovits Miklós
- Keglovits Nicolette
- Kiss István
- Molnár József
- Reisinger Mátyás
- Ring Péterné
- Szűcs Sándor
- Vitéz József
- Vranesics Csaba

Szinte valamennyi alapító javasolt még vagy három, négy kollégát, akinek szerinte feltétlenül szólni kellene.

Aztán az is felvetődött, hogy jó-jó, de nem csak Budapesten vannak kártevőirtók, tehát jó lenne ha erről másutt is tudnának, vagyis tájékoztatni kellene minden érintettet és meglátjuk, hogy van -e érdeklődés, vagy csak nekünk van erre igényünk.

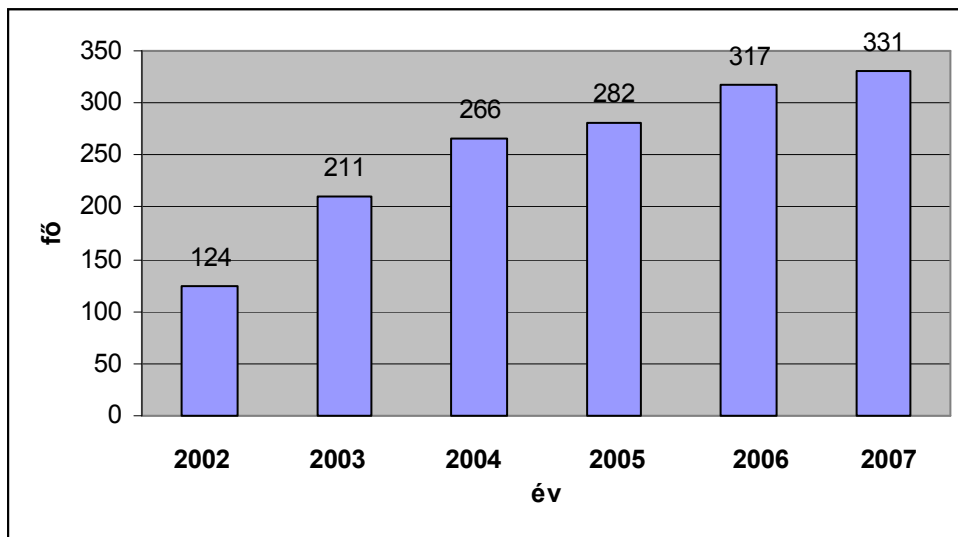
A gázmesterek nyilvántartását végző ÁNTSZ Budapest Fővárosi Intézete Oktatási Osztályától kértünk segítséget, amit örömmel megígérték, de kis idő elmúltával, különféle technikai okokra hivatkozva, még sem tudtak segíteni a gázmesterek elérhetőségében.

Az akkor még több ÁNTSZ-ben meglévő DDD csoportoktól kaptunk használható címeteket, de az általuk közöltek mellett, még ugyanannyit találtunk telefonkönyvekben, szaknévsorban és egyéb nyilvános adatbázisokban.

Ezek alapján küldtünk ki a tájékoztatást az egyesület megalakulásáról, céljairól.

2007. Február 27-én Budapesten tartott első bemutatkozásunkra az ország legkülönbözőbb helyeiről közel 100 kolléga érkezett, és megnégyszereződött az alapítói taglétszám, és azóta is folyamatos a növekedés.

A tagfelvételi kérelmek alapján, a tagság alakulását a következő diagramon szeretném bemutatni.

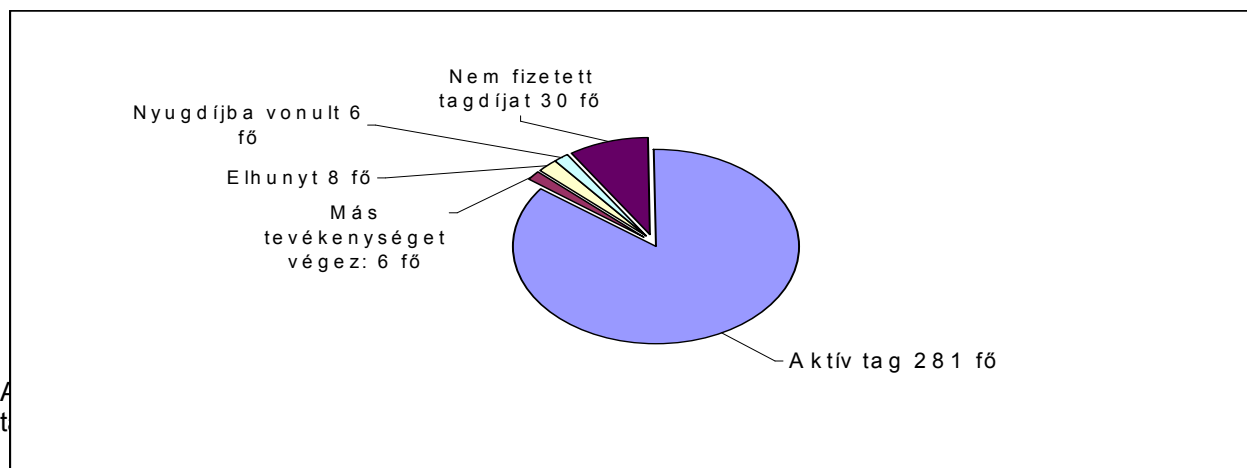
A tagságunk növekedésével párhuzamosan alakultak meg területi csoportjaink.

2002	Február	Budapest- Pest Megye
2002	December	Pécs- Szeged
2003	Október-November	Székesfehérvár-Debrecen
2006	Január	Miskolc
200.	???	Győr

A területi csoportok kialakításában meghatározó szerepet töltöttek be azok a tagjaink, akik ugyanúgy, mint vezetőségünk aktív tagjai, a sokszor komoly leterheltséget adó munkájuk mellett is önként, nem kevés időt szakítottak arra, hogy mások, ahogy mondani szokás, a köz érdekében tegyenek valamit, anélkül, hogy ezért bármilyen ellenszolgáltatást várnának.

Kérem engedjék meg, hogy itt mondjak köszönetet, Vitéz József, Gyarmati Imre, Reisinger Mátyás, Ring Péterné, Mihályi József, Gyenes Gábor, Földesi Gyula, és Konyha József tagtársainknak a MEGE szervezésében végzett munkájáért.

A MEGE tagságát a következő dia alapján is jellemezhetjük:

A kártevőirtó tevékenységet nyugdíjazás, vagy más területre való áttérés kapcsán tizenketten hagyták abba, és kérték tagságuk megszüntetését.
Sajnos nyolc tagtársunk időközben elhunyt.

Egy tagunk kilépett és 29 fő tagságát kellett megszüntetnünk a tagdíj meg nem fizetése és a mellé társuló teljes érdektelenség miatt.

Mit kínáltunk tagjainknak?

Országos Konferenciák		
5 alkalommal	96 előadás	941 fő
Regionális rendezvények		
Budapest	5	398 fő
Székesfehérvár	4	124 fő
Pécs	5	172 fő
Szeged	5	109 fő
Debrecen	4	158 fő
Miskolc	2	58 fő
<u>Összesen:</u>		<u>1 177 fő</u>

Konferenciáink és területi rendezvényeink mellett az *IRT-INFO* nevű kiadványukban igyekeztünk tájékoztatást adni az aktuális szakmai, üzleti hírekről, információkról.

Sajnos nem tudtuk az *IRT-INFO*-t minden évben kiadni.

Külön számként jelentettük meg az irtószerek szállításának feltételeiről szóló ADR-INFO-t.

Fontosnak tartottuk, hogy az OEK által kiadott EPINFO-k kártevőirtásról szóló különszámai eljussanak tagjainkhoz is.

2003-tól részt vettünk az ETI, majd 2005-től a Nemzeti Szakképzési Intézet szakmafejlesztési munkájában, így képviselhettük tagságunk szakmai érdekeit az új OKJ -s képzésben.

Fontosnak tartottuk, hogy valamilyen módon szülessen meg egy korrekt országos nyilvántartás a kártevőirtókról, és maguk a kártevőirtók is igazolhassák magukat egy megfelelő igazolvánnyal.

Erre törvényes lehetőséget adott az egészségügyi szakképesítésű dolgozók országos működési nyilvántartásába való regisztráció.

2004-ben kezdtük a szervezést és tagjaink meghatározó része regisztrált az országos működési nyilvántartásban. Néhányan valamilyen oknál fogva, ezt még nem tették meg, amit szomorúan tapasztalunk, mert a MEGE tagokon kívül is ezt sokan fontosnak tartották.

Véleményem szerint, bár ma még nem mindenki látja így, de a jövőben meghatározó szerepe lehet a működési nyilvántartásnak, amit az Egészségügyi Engedélyezési Hivatal hatáskörébe utalt az Egészségügyi Minisztérium, bár magát az operatív tevékenységet továbbra is a MESZK végzi, most már az EEH megbízásából.

A régi nyilvántartással ellentétben a mostani nem pusztán egy adattár, hanem folyamatosan nyomon követi a továbbképzéseken kapott pontokat, és így megegyesül a lejárt regisztrációk meghosszabbítása, mert továbbképzés szervezőinek név szerinti jelentést kell küldeni a résztvevőkről.

A kártevőirtásra jogosultak 2007. március végén regisztrációi a következő képet mutatják az országos működési nyilvántartásban:

Eü. gázmester 352

Kártevőirtó szakmunkás 23

Egészségőr-fertőtlenítő 39

Nyilvánvaló, hogy az egészségőr-fertőtlenítők nem mind kártevőirtók, hiszen a valamikor az ÁNTSZ-ben, ill. kórházakban dolgozók, már 2004 előtt regisztráltak.

A nyilvántartásban lévők 60%-át adják a MEGE tagok, de ha a fertőtlenítők felét, két harmadát levesszük, akkor a 70%-ot is elérjük.

Tisztelt Konferencia!

2004-ben, miközben a működési nyilvántartás feltöltését szerveztük, váratlan lehetőségként jelent meg egy szakmai kamara megalakulásának a lehetősége.

Igaz nem önálló kamaraként, de a Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara Közegészségügyi-Járványügyi Tagozataként szakmai kamarai képviselést alakíthattunk.

A tagozat létszáma úgy alakult, hogy azt, 90%-ban az egészségügyi gázmesterek, kártevőirtó szakmunkások, és a kártevőirtással foglalkozó egészségőr-fertőtlenítők alkotják. Ez ránk nézve kedvező, de sajnálatos abban a vonatkozásban, hogy a közegészségügy- járványügynek csak igen kis szelete képviselteti magát a kamarában.

Bár külön előadás hangzik el a kamara helyzetéről, annyit azért most is el kell mondanom, hogy a MEGE és a MESZK együttműködésének köszönhető az, hogy valamennyi azóta megjelent bennünket érintő jogszabály véleményezésében részt vehettünk, és további új lehetőségeink lesznek az oktatás és továbbképzés felügyeletében.

Tisztelt Konferencia!

Sajnos nem számolhatunk be pozitív változásról a Magyar Kártevőirtók Országos Szövetségével való kapcsolatunkban, annak ellenére, hogy tagságunk nagy része mindkét szervezetben tag.

A MAKOSZ tagsági adatai a szövetség honlapján nyilvánosságra hozott adatokból származnak ebből megállapítható, hogy a MAKOSZ tagok több mint fele (55%-a) MEGE tag is.

A számok önmagukért beszélnek és úgy érzem, hogy az nem valószínű, hogy akik mindkét szervezetben tagok, ne akarnának saját magukkal együttműködni.

Tisztelt Konferencia!

Előadásom végén újból visszatekintek egy pillanatra egyesületünk megszületésének napjaira, amikor az akkori szakmai sajtó vészharangokat kongatott, a szakmának csupán egy kisebb részét képviselő egyesületről, amit Budapesten egy klub létrehozásának leple alatt összehívott, 15-18 egyéni ambíciók által mozgatott gázmester váratlanul megalakított.

Eltelt öt év.

Sok minden történt, sok minden megváltozott életünk elmúlt fél évtizedében.

A változások hoztak jót is, rosszat is, hogy a Magyar Egészségügyi Gázmesterek Egyesülete melyikből, adott többet azt a tagságnak kell mérlegelni.

Tisztelt Tagtársak, Tisztelt Segítőink, Támogatóink!

Rövid történetünket bemutató előadásom végén magam és a MEGE vezetősége nevében köszönöm, hogy megtiszteltek jelenlétükkel, a bennünk való hitükkel, segítő munkájukkal.

Az ANODDD romániai kártevőirtó szakszövetség üdvözlete **Szeles Imre** (ANODDD - romániai kártevőirtó szakszövetség elnökségi tagja)

Tisztelt Elnökség, Tisztelt MEGE Tagok!

Örömmel tölt el, hogy a tavalyi Budapesti találkozás után újra itt lehetek, megtisztelő körökben.

A tavaly még magánszemélyként, Szalay Éva közbenjárásával (amit ezúton is köszönök neki), az idén, már mint az ANODDD - vagyis a romániai kártevőirtó szakszövetség elnökségi tagja vehetek részt az Egyesület V. Konferenciáján, válaszolva az Alelnök úr megtisztelő meghívásának.

Hivatalos küldetésem Sorin Boaje úr, az ANODDD elnökének a levelét tolmácsolni Önöknek, engedjék meg, hogy felolvassam ezt.

Tisztelt Elnök Úr, Tisztelt Kollégák !

Románia belépése az EU-ba megnyitotta a lehetőséget arra, hogy nemzetközi szinten is hallassunk magunkról, és gondolom, hogy kiküldöttünk részvétele az Önök által szervezett eseményen egy jó példa erre.

A romániai kártevőirtó szövetség – ANODDD- habár csak pár hónapja alakult jó kapcsolatokat ápol az olaszországi szövetséggel, az ANID-dal és remélem, ezt most már elmondhatjuk a MEGÉ-ről is.

Nemzeti szinten már több sikerrel büszkélkedhetünk, pl:

alig 3 hónap alatt 18 tag

nemzeti lefödés (az ország fontosabb vidékeiről származó tagok)

továbbképző tanfolyam indítása

web honlap működtetése – törvények, fórum stb.

minimálár bizottság

törvénykezési kísérletek

A jövőre nézve, legfontosabb célkitűzéseink közé tartozik a tagok számának növelése, a helyi, nemzeti valamint nemzetközi szervekkel kapcsolatokat kezdeményezni és ezeket fejleszteni, a szolgáltatások szintjét megemlíni.

Annak reményében, hogy a konferencia munkálatai kiválóra sikerülnek, és, hogy alkalomadtán mi is hasonló szintű összejöveteleken láthatjuk vendégül az Önök küldötteit, szeretném tolmácsolni legmelegebb baráti üdvözlőmet,

Tisztelettel,

Boaje Sorin (Boázse Szorin) az ANODDD elnöke

Dióhéjban, az egyesület története :

2005- ben megalakult a szövetség magja, lasi-i központtal. Kb.16 tagot számlált, de sajnos hamar botrányba fulladt.

Mint a tavalyi MEGE konferenciáról is tudjuk, a 2005-2006 os év a madárinfluenza éve volt, de egyúttal a pánik, a riadalomkeltés valamint a hatósági porhítás éve is.

A híradók, újságok tele voltak hangzatosnál hangzatosabb címekkel, Romániában is. Az ügy pikantériájához tartozik, hogy azonnal felrepült a MAGYAR DIVERZIÓ valószínűsége, először fertőzött fajpulyka-import majd a határon átcsempészett fecskendő formájában.

A román hatóságok legnagyobb gondja az volt, hogy a létező gócpontokat felszámolják és meggátolják a betegség terjedését, persze mindezt anélkül, hogy bebizonyosodott volna, hogy tényleg az N1-es altörzsről van-e szó. Markos legényeket láthattunk a híradókban, amint tömegmészárlást vittek végbe a lakosság baromfiudvaraiban, ami fokozódott egészen a román főváros egyik kerületének a vesztegár alá helyezéséig, a furcsa csak a beavatkozásokat végző szakik hiányos védőöltözet volt.

Ezzel párhuzamosan felállították a filtereket, amiket versenytárgyalás úján az akkori kártevőirtó egyesület elnöke nyert meg, aki közben szövetkezett egy iasi-i állatorvossal, akinek pontosan abban az évben lett doktori címe, és pontosan a madárinfluenza szakágon. A munkát leosztották alvállalkozóknak, megtartva maguknak a legforgalmasabb pár filter.

Minden tökéletesen működött, amíg egy szemfüles újságíró rá nem jött, hogy egy galaci cég a sima Duna-vízen kívül nem használ egyebet a "fertőtlenítésekre". A téli-kora tavaszi fertőtlenítéseket ekkor gyorsan befejezték, majd miután elcsendesedett az ügy, a hatóságok újra kirobbantották az influenzajárványt.

Ekkora már minden szervezettebben ment, igazolva egyrészt a fertőtlenítő cégek profizmusát, másrészt az érdekek nagyságát, mert ekkor az ország majdnem felére influenzaveszélyt zúdítottak. Most már fertőtlenítő szerekben sem volt hiány, habár gyakran megtörtént, hogy a hidegkőd képzővel az áthaladó járművek csak egyik felét kezelték le.

Az akkori alelnökkel végigjártunk sok ilyen filtert, szinte mindenhol hiányosságokat tapasztaltunk, az alelnök ezeket szóvá is tette, de mivel csak süket fülekre talált, az augusztusi közgyűlésen visszavonta jelöltetését, hivatkozva az egyesület statutumának, azon pontjára ahol ki lett mondva, hogy az egyesület egyik célja éppen ezeket a hiányosságokat észrevenni és kiküszöbölni.

Amikor láthatóvá vált, hogy a iasi-i érdekcsoport semmiképpen nem téríthető jobb belátásra, az egyesületnek kb. fele kilépett és új egyesületet hozott létre. Tudomásunk szerint a iasiak, be is szüntették az egyesületi tevékenységet, honlapjukon azóta sincs frissítés és menteni próbálják bőrüket a korrupcióellenes hatóságok vizsgálódásaitól.

Muszáj volt ezt az előtörténetet elmesélnem, a jobb érthetőség miatt. Az új egyesület már túlszárnyalta taglétszámban a régit, honlapja a www.anoddd.ro már novembertől működik, januárban megkezdődött az első szakmai továbbképzési kurzus, a szakhatóságok engedélyével. Elnökünk hétfőn tárgyalt a Rob Fryatt ural, a CEPA elnökével

Jelen pillanatban a legnagyobb gondunk, a korrupció kiküszöbölése a kártevőirtási munkálatokra kiírt versenytárgyalások leosztásából. Romániában a kártevőirtási munkálatokat egy kalap alá vették a takarítási munkálatokkal - ugyanazzal a 7470-es CAEN kóddal vannak besorolva a tevékenységek lajstromára, és így pillanatok alatt, nagyon felduzzadt a kártevőirtással is foglalkozó cégek száma. A közterületi kártevő-mentesítést egy országos felügyelő szakhatóság, az ANRSC igazgatja, sajnos itt is a közterület fenntartó és szemétszállító cégek tevékenysége közé sorolták a mi szakmánkat is, és itt mérhetetlenül nagy licencdíjakért (kb.3000 Euro), valamint óriási géppark felmutatásával lehet elérni a hatósági engedély kiváltását.

A versenytárgyalásokon csak ezeknek a licenceknek a birtokában lehet részt venni.

A gyakorlat azonban az, hogy országos szinten 2-3 cég próbálja meg uralni a piacot, eszközt nem nézve. Újabban, pedig a magánszektor is megtámadták egyoldalú önkormányzati határozatokkal, amik kimondják, hogy mindaddig, amíg az adott cégnek érvényes szerződése van a tanáccsal, addig a

magáncégek is ezzel a céggel kell dolgoztassanak (ilyen példa Brassó és Kolozsvár önkormányzata, amikről konkrétan tudok).

Az elmélet nem rossz, hiszen mindig az integrált védekezésre kell hangsúlyt fektetni.

Az anomália csak az, hogy nem helyi cégről lévén szó, a beavatkozás általában pocsék.

Városomban például, Sepsiszentgyörgyön, egyetlen egy repülő rovarok elleni közterületi beavatkozásra került sor, október 23.-án este, amikor köztudott, hogy a korai, hideg ősz miatt, hegyvidéken az aktív rovarpopuláció már inkább öngyilkos módon elhúzódik, minthogy hagyná magát, erre engedéllyel felhatalmazott szakember által meggyilkoltatni, akik egy teher Daciából kinyúló ködképzővel kétszer körberohanták a várost és ezért kb. 12 000 eurót vasaltak fel.

Bukarestben az ISS dán cég romániai leányvállalata addig jutott, hogy céges Jeepeket adott a tanácsban székelő uraknak, úgymond legyen, amivel terepre járjanak, átvenni a munkákat. Ugyanez a cég, a párizsi Parasitech-en meghívókat osztogatott az idén ősszel, Bukarestben megrendezendő eseményre, vagyis a Parasitech 2007-re.

Szervezetünk már megtette az első lépéseket ezeknek a tanácshatározatoknak a felülbíráására. Sajnos a rosszul törvényekké dolgozott európai bizottsági ajánlásokat is át kellene gyúrni. Románia az ajánlások nagyját, minden módosítás, kozmetikázás vagy helyi igényekhez való igazítás nélkül lefordította és törvényként elfogadta.

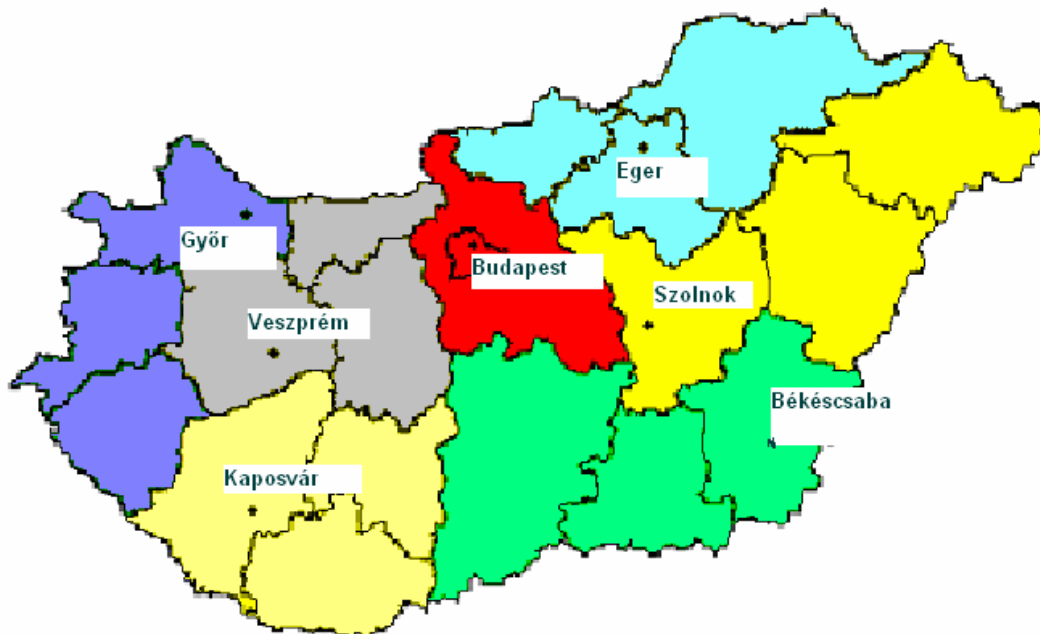
Nem szeretném nyújtani a szót és megugatni, rossz kutya módjára saját vackomat, tény, hogy nagyon sok dolgunk van. Egyesületünkben mindig azt hangsúlyozom, hogy szét kell néznünk a szomszédos országok törvénykezéseiben is, kiszűrni a jó dolgokat és megpróbálni hatni velük saját döntéshozatali szerveinkre. Be kell vonjuk az országos szaktekintélyeket, a tisztiorvosi hivatal valamint az állategészségügyi és élelmiszerbiztonsági hivatal vezetőit, kutatóit, hogy meggyőzhessük őket, hogy mi, többéves vagy több tízéves tapasztalatunkkal a saját hasznunk keresése mellett a közjót szeretnénk elsősorban szolgálni.

Végezetül, habár a házigazdáink borversenyre kértek fel, és tudjuk, hogy a közmondás is azt mondja: 'Keverés aztán meg heverés', engedjék meg, hogy családi szilváskertünk kissé módosított gyümölcséből felajánljak egy pár palackot a MEGE konferencia jobbhangulatú lefolyása érdekében. Remélem Önök is majd Tamásival együtt elmondják: Akárki fejte, szilvafából fejte.
Köszönöm.

Az ÁNTSZ hatósági feladatai az átalakulás után*

Dr. Ócsai Lajos főosztályvezető (OTH Járványügyi Főosztály)

Az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat évek óta folyamatos átalakuláson megy keresztül. 2007. január 01-től megtörtént a Szolgálat regionális átszervezése. Ennek következtében kialakult a 7 régió, amelyekben nem minden esetben esik egybe a régió egészségügyi központja és az ÁNTSZ regionális intézetének székhelye.

Az ÁNTSZ városi intézeteinek további összevonása is folytatódott és az intézetek ellátási területe a kistérségek határaihoz igazodott. Jelenleg 81 kistérségi intézet örködik az ÁNTSZ egyéb feladatain túl az ország közegészségügyi-járványügyi biztonsága felett.

A Szolgálat területi intézeteinek átszervezésén túl sajnos az állami intézményeket érintő létszámleépítések sem kerültek el bennünket. A dolgozói létszám négyezer fő alá csökkent. Az átszervezés egyik legfájdalmasabb mozzanata volt, hogy a közegészségügy és ezzel együtt az egységes közegészségügyi szemlélet megbontásra került.

2007-ben a munkaegészségügyi feladatok átkerültek a Szociális és Munkaügyi Minisztérium irányítása alatt működő Országos Munkaegészségügyi és Munkavédelmi Főfelügyelőséghez (OMMF). Az átszervezés kapcsán az Országos Munka- és Foglalkozásügyi Intézet (OMFI) és a Központi Kémiai Laboratórium is átkerült az OMMF-hez.

A Szolgálatunkat ért negatív hatások sajnos ezzel még nem fejeződtek be. Az év második felében az ételmezés- és táplálkozás-egészségügyi szakterület is megbontásra kerül. Ennek előjelei már korábban érezhetőek voltak. Az ételmezésbiztonsági ellenőrzési jogkörünk megszűnik a kereskedelemben. Ezt a jogkört a Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatalok veszik át. A vendéglátás és közétkeztetés területén viszont az ÁNTSZ ellenőrzési jogköre és felelőssége tovább nő.

A rovarok és egyéb ízeltlábúak, valamint rágcsálók irtásának területét azonban sem az ÁNTSZ területi átszervezése, sem feladatainak átstrukturálása nem érintette.

Ez a feladat továbbra is az 1997. évi CLIV. törvényből az egészségügyről vezethető le:

„73. § (1) A betegségeket terjesztő vagy egészségügyi szempontból káros, külön jogszabályban meghatározott rovarok és rágcsálók irtásáról a terület, épület tulajdonosának, illetve kezelőjének rendszeresen gondoskodnia kell. A terület, illetve épület használói az irtást tűrni kötelesek.”

A 18/1998. (VI. 3.) NM rendelet a fertőző betegségek és a járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről 2006. évi módosítása az alaprendeletet néhány helyen pontosította az egészségügyi kártevők elleni védekezés területén:

„Egészségügyi kártevők elleni védekezés

36. § (1) A fertőző betegséget terjesztő vagy egyéb egészségügyi szempontból káros rovarok és egyéb ízeltlábúak (a továbbiakban: rovarok), valamint a rágcsálók és egyéb állati kártevők (a továbbiakban együtt: egészségügyi kártevők) megtelepedésének és elszaporodásának megakadályozásáról, ártalmuk megelőzéséről, távoltartásukról, rendszeres irtásukról (a továbbiakban együtt: védekezés) az Eütv. 73. § (1) bekezdése szerint gondoskodni kell.

(2) Az (1) bekezdés vonatkozásában egészségügyi kártevőnek minősülnek:

i) házi egér és a zárt térben megtelepedett egyéb egerek,

j) az előző, a)-i) pontokban fel nem sorolt bármely állat, amennyiben tömeges előfordulása következtében vagy egyéb körülmények miatt közegészségügyi ártalmat okoz, illetőleg járványügyi szempontból veszélyt jelent.”

„2. Szúnyogok

Szúnyogirtó szer és szúnyoglárvá-irtó szer légi úton csak az OTH engedélyével juttatható ki a környezetbe.

Légi úton történő szúnyogirtás és szúnyoglárvá irtás egészségügyi gázmester szakmai irányításával végezhető.

A légi úton történő szúnyoglárvá irtáshoz entomológiai szakképzettséggel rendelkező személy részvétele is szükséges.

Az engedélyes a kezelések tényleges időpontjáról az ÁNTSZ területileg illetékes regionális intézetét legkésőbb a kezelések végrehajtása előtt 48 órával értesíteni köteles.”

Legyek, csótányok, rágcsálók

- az élelmiszerek és italok előállítására, tárolására, szállítására és forgalmazására szolgáló helyeken (üzemekben, üzletekben, raktárakban stb.),

- a piacokon és vásárcsarnokokban,

- a vendéglátó-ipari és közétkeztetési egységekben.

A ... pontban felsorolt helyeken a megelőzési, az ellenőrzési és az ellenőrzés során rovarfertőzöttnek/rágcsálóval fertőzöttnek talált helyeken szükséges irtási feladatokat, továbbá az előre tervezett munkavégzési időpontokat programban kell meghatározni úgy, hogy évenként legalább kétszer a fertőzöttségtől függetlenül irtószeres kezelés végzésére kerüljön sor.

Itt szeretném előrebecsajtni, hogy azok az aggályok, amelyek a 90/2003. (VII.30.) FVM-ESZCSM együttes rendelet az élelmiszerek előállításának és forgalmazásának élelmiszer-higiéniái feltételeiről 1.

számú mellékletének hatályon kívül helyezése kapcsán felmerültek, nevezetesen: „2.15. Az állati kártevők, rágcsálók és rovarok ellen a 2.12. és 2.13. pontban meghatározott feladatokat csak engedéllyel rendelkező kártevőirtó, illetve megfelelő szakképesítéssel (egészségügyi gázmester, kártevőirtó szakmunkás, egészségőr-fertőtlenítő) rendelkező személy végezheti el.” a 18/1998. (VI. 3.) NM rendelet következő módosításakor orvoslásra kerülnek.

Az ÁNTSZ hatósági feladatainak szűkítéséről esett szó a cikk elején, de nem csak negatív hatások érik Szolgáltatunkat, hanem új feladatok is megjelennek. Ezek közé sorolható a kémiai biztonság és e fogalomkörbe tartozó biocid termékek előállításának és forgalomba hozatalának ellenőrzése.

A 38/2003. (VII. 7.) ESZCSM-FVM-KvVM a biocid termékek előállításának és forgalomba hozatalának feltételeiről szóló rendelet ugyan nem teljesen új, de a feladatok most kezdenek „testközelbe” kerülni.

A biocid termékkel végzett tevékenységek és a biocid termékek összetételének rendszeres ellenőrzése:

24. § (1) A biocid termékek e rendeletnek megfelelő forgalmazása, illetőleg a forgalomba hozott biocid termékek egységes nyilvántartása érdekében

a) az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat (a továbbiakban: ÁNTSZ) városi, fővárosi kerületi intézetei (a továbbiakban együtt: városi intézet) ellenőrzik, hogy a biocid termék gyártása, kiszerelese, ipari alkalmazása, a forgalomba hozott biocid termék engedélyezése, regisztrálása, a biocidok osztályozása, csomagolása, feliratozása (címkézése), raktározása, forgalmazása, árusítása, a biocid termékkel történt bármilyen tevékenység megfelel-e az e rendeletben meghatározott követelményeknek,

Javasolom minden gyártónak és elsődleges forgalmazónak a jogszabályok naprakész követését, mivel a Magyarországon jelenleg forgalomban lévő biocid hatóanyagok (és természetesen a belőlük előállított készítmények) egy jelentős része a közeljövőben kivonásra kerül.

Az egészségügyi kártevők elleni védekezés hazai helyzete és az Európai Unió irányelvei

dr. Erdős Gyula, dr. Szlobodnyik Judit (Országos Epidemiológiai Központ)

Az Európai Unióba történő belépésünk, 2004. után az Unió kiadott, kötelező érvényű irányelvei az egészségügyi kártevők elleni védekezés hazai helyzetére is jelentős kihatással voltak.

A közlemény a biocid hatóanyagok felülvizsgálatát követő aktuális helyzetéről, illetve a nagyon mérgező anyagok (gázosító szerek, irtószerek) felhasználási lehetőségéről, valamint a külföldön szerzett gyakorlat/szakképzettség elfogadását érintő két új jogszabályról kíván rövid áttekintést adni.

1. Hatóanyagok visszavonása

1.1. 2006.12.31-től visszavont hatóanyagok:

- **rágcsálóirtószerek:**
 - **akut/szubakut hatású vegyületek** cink-foszfid, kolkalciferol,
 - **véralvadásgátlók:** difacinon,
 - **egyéb hatóanyagok:** kénpor, szulfokinoxalin;
- **rovarirtószerek:**
 - **szerves foszforsav-észterek:** diklórfosz, triklórfon, pirimifosz-metil
 - **szintetikus piretroidok:** béta-cipermetrin,
 - **egyéb hatóanyagok:** trikrezolom;
- **rovarriasztószerek:**
 - **érintkezéssel:** dimetil-ftalát, etil-hexandiol,
 - **szaghatással:** cédrusolaj, citronellol, eukaliptusz olaj, geraniol.

Az Unió döntésének megfelelően a felsorolt hatóanyagokból engedélyezett készítmények forgalomba hozatali engedélyeit az Országos Tisztifőorvosi Hivatal visszavonta. A visszavont készítmények a továbbiakban nem gyárthatók, de a rendelkezésre álló készletek felhasználhatók!

A diklórfosz hatóanyagú készítmények forgalomba hozatali engedélyének visszavonását humán- és ökotoxikológiai okokból az OEK kezdeményezte!

1.2. 2007.12.31-től visszavont hatóanyagok:

- **rovarirtó szerek:**
 - **szerves foszforsav-észterek:** azametifosz, diazinon, fenitrotrion, foxim, klórpírifosz, malation
 - **karbamátok:** metomil, propoxur,
 - **szintetikus piretroidok:** alletrin, S-bioalletrin, biorezmetrin,
 - **egyéb hatóanyagok:** bórax, bórsav, hidrametilnon, S-hidropren;
- **rovarriasztó szerek:**
 - **szaghatással:** levendula olaj

Az Országos Epidemiológiai Központ az Országos Tisztifőorvosi Hivatalon keresztül az Európai Unió illetékes szakbizottságához fordult és szakmai okokból, Magyarországon az alábbi hatóanyagok, illetve az abból készített szerformák 2010-ig történő alkalmazási lehetőségét kérte.

• **rovarirtó szerek:**

- **szerves foszforsav-észterek:** klórpirifosz (rejtett életmódú rovarok irtására szolgáló rovarirtó koncentrátumok), malation (fejtetűirtó szer)
- **karbamátok:** metomil (légyirtó granulátum/kenőanyag),
- **szintetikus piretroidok:** alletrin (szúnyogirtó füstölő spirál) , S-bioalletrin (szúnyogirtó ULV-koncentrátum)

A felmentésre vonatkozó kérelemre válasz még nem érkezett.

A felmentési kérelemben nem szereplő hatóanyagokból előállított, engedélyezett készítmények forgalomba hozatali engedélyeinek visszavonására az OEK az Országos Tisztifőorvosi Hivatalnak javaslatot tesz. A visszavont készítmények a továbbiakban nem gyárthatók, de a rendelkezésre álló készletek felhasználhatók!

1.3. A hatóanyagok visszavonásának várható következményei

Ez a körülmény a képesített szakemberek napi munkavégzést már 2008-tól jelentős mértékben befolyásolhatja.

Egyedül a **diklórfosz** alkalmazási lehetőségének megszüntetése problémamentes. Említést érdemel, hogy ezt a hatóanyagot több, mint 40 éven keresztül a legkülönbélebb repülő és rejtett életmódú rovarok irtására, zárt térben és szabadban, számos szerformában: mérgezett csalétekben (1965-1977), DDVP-gázosításra (1965-1987), légtér/felület-kezelő aeroszolokban (1965-2006), melegköd-képző szerben (1966-2006), légyirtó lapban/kazettában (1967-2006), illetve ULV-koncentrátumban (1983-2006) alkalmaztuk.

A **szerves foszforsav-észterek** közé tartozó pirimifosz-metil visszavonásának legkellemetlenebb következménye a **kullancsok** egyetlen, Acteliic 50 EC rovarirtó koncentrátummal, permetezéssel történő irtásának megszűnése. Számos hatóanyag visszavonása pedig **csótányok**nál a rezisztencia kialakulásának fokozott veszélyével fenyeget, amit a karbamátok közé tartozó bendiokarb hatóanyagú Ficam W rovarirtó koncentrátum újbóli alkalmazási lehetősége némileg ellensúlyozhat.

A **házi legyek** irtásában a metomil hatóanyagú készítmények (granulátum/kenőanyag) alkalmazási lehetősége szűnik meg. E területet fokozottan érinti a szerves foszforsavészter hatóanyagú légyirtó permetezőszerek hiánya. A továbbiakban a házi legyek irtásában, permetezésre a fotostabil szintetikus piretroid hatóanyagú permetezőszerek is alkalmazhatók, amelyek a rezisztencia kialakulásának fokozott veszélye

A **lyukgázosítás végrehajtását a patkányok elleni védekezésben a kénpor hiánya lehetetlenné teszi.** A foszfor-hidrogén hatóanyagot fejlesztő készítmények erre a célra feltehetően alkalmasak lesznek.

Új hatóanyagként, 2006-ban egyedül a **szulfuril-fluorid** került a jegyzékben felvételre.

2. Az egészségügyi kártevőirtásra/gázosításra vonatkozó külföldi szakképesítések hazai elismerése

Az Európai Unió egyes országaiban szerzett, az egészségügyi kártevőirtás és a gázosítás területén a gyakorlaton alapuló szakképesítések kötelező elismeréséhez törvényi szinten Magyarország is csatlakozott.

A **2006. évi C. törvény – jogharmonizáció keretében** – az Európai Unió országaiban szerzett külföldi bizonyítványok és oklevelek, továbbá a szakmai gyakorlaton alapuló képzettség magyarországi elismerését teszi lehetővé.

Feltétele: külföldi hatósági igazolás, amelyet az uniós tagállam csak akkor ad ki, ha a kérelmező:

- megfelelő idejű (önálló vállalkozó/gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselője esetén: 4 év , foglalkoztatottnál: 5 év) folyamatos gyakorlattal,
- az egészségügyi kártevőirtásra vonatkozó elismert szakképzettséggel,
- nagyon mérgező anyagok (gázosítószer/irtószer) felhasználásához pedig helyi jogosultsággal rendelkezik.

A törvényhez két végrehajtási rendelet tartozik

- a **10/2007. (II.21.) EüM-FVM-KvVM együttes rendelet:** a nagyon mérgező anyagok(gázosító szerek/irtószer) jegyzékét tartalmazza.
- a **8/2007. (II.13.)EüM rendelet:**
 - felsorolja a Magyarországon elismerhető szakmai tevékenységeket
 - kijelöli a hazai tevékenységi engedély kiadására jogosult hatóságot,
 - megadja a szakmai gyakorlaton alapuló elismerés részletes eljárási szabályait.

2.1. 10/2007. (II.21.) EüM-FVM-KvVM együttes rendelet

Ez a jogszabály a mérgező anyagok (gázosító szerek/irtószerek) jegyzékében az alábbiakat tünteti fel:

- a) foszfin (foszfor-hidrogén) és olyan termékek, amelyekből foszfin szabadulhat fel,
- b) etilén-oxid,
- c) szén-diszulfid,
- d) hidrogén-cianid és a hidrogén-cianid oldható sói,
- e) hidrogén-fluorid és a hidrogén-fluorid oldható sói,
- f) akril-nitril,
- g) sűrített cseppfolyósított ammónia,
- h) klórpikrin,
- i) *szén-tetraklorid*
- j) triklór-acetonitril,
- k) metil-bromid.

2.2. 8/2007. (II.13.) EüM rendelet

Ez a jogszabály az egészségügyi miniszter által szabályozott, mérgező termékek felhasználását igénylő szakmai tevékenységek gyakorlaton alapuló elismeréséről rendelkezik.

- **Részletes eljárási szabályokat állapít meg** a 10/2007. (II.21.) EüM-FVM-KvVM együttes rendeletben fentebb már feltüntetett mérgező anyagok (gázosító szerek/irtószerek) alkalmazására.
- **Ismerteti** a gyakorlaton alapuló szakmai tevékenységeket (egészségügyi kártevők elleni védekezés, készletkártevők elleni védekezése (gázosítás), továbbá a fertőtlenítés-sterilizálás.
- **Meghatározza**
 - a 17/2005. (V.19.) EüM (egészségügyi gázmesteri) rendeletben és
 - a 38/2003. (VII.7.) ESZCSM-FVM-KvVM együttes (biocid) rendeletben már szabályozott szakmai tevékenységeket.
- **Felsorolja** a rendelet hatálya alá tartozó, egyéb jogszabályokban rögzített alábbi hazai szakképesítéseket:
 - egészségügyi gázmester,
 - egészségőr-fertőtlenítő,
 - egészségügyi kártevőirtó szakmunkás,
 - fertőtlenítő-steriliző.
- **Kijelöli** az Engedélyező hatóságot: az Egészségügyi Engedélyezési és Közigazgatási Hivatalt (EEKH), amely döntéséhez (szükség esetén)
 - szakértői intézmény (Országos Tisztifőorvosi Hivatal, Országos Epidemiológiai Központ),
 - szakképzésre jogosult, felnőttképzésre akkreditált oktatási intézmény (Egészségügyi Szakképző és Továbbképző Intézet, Nemzeti Szakképzési Intézet),
 - a szakmai tevékenységet végző szervezetek (Magyar Kártevőirtók Országos Szövetsége, Magyar Egészségügyi Gázmesterek Egyesülete, Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara), illetve
 - a Szakmai Szakértői Jegyzéken szereplő egyéni szakértő közreműködését veheti igénybe.
- **Engedély kiadása**

Ez a benyújtott dokumentációkban foglalt bizonylatok alapján a külföldön szerzett gyakorlati jártasságnak megfelelően:

 - meghatározott mérgező anyag(ok)ra (pl. csak egyes irtószerek, csak egyes gázosító szerek) alkalmazására, valamint
 - meghatározott tevékenység(ek)re (pl. csak az egészségügyi kártevők közé tartozó rovarok és/vagy rágcsálók irtására, egyes gázosítási formákra (pl. siló-, helyiség/raktár-, fóliagázosítás stb. végrehajtására)

is korlátozható!!

A beérkező kérelmek érdemi elbírálásához az uniós országokban megszerezhető képesítések szakirányának és jellegének, illetve a szakképzettséghez szükséges gyakorlati követelmények (tehát az oktatás szakmai és vizsgakövetelményeinek) ismerete elengedhetetlen. Mivel erre vonatkozóan konkrét ismeretekkel nem rendelkezünk ezért az Európai Kártevőirtók Szövetségétől (CEPA) lenne célszerű a szükséges információk beszerzése.

Az egészségügyi gázmester szerepe a közegészségügyi asszanációban **Kalauz György ny.DDD felügyelő (MEGE)**

Az asszanáció (assainir) jelentése: egészségessé tesz, megtisztít, rendbe hoz, szanál

Közegészségügyi asszanációs tevékenység alatt mindazon tevékenységek értendők, melyek célja az emberre káros biológiai, mikrobiológiai tényezők elpusztítása, inaktiválása.

Ezek:

- a fertőtlenítés
- a sterilizáló eljárások
- az egészségügyi kártevők elleni védekezés.

Azt az operatív tevékenységet, amely a fertőző forrásból a környezetbe kikerült kórokozók megsemmisítését célozza, fertőtlenítésnek nevezzük. (Dezinfekció)

Amennyiben valamennyi mikroba megsemmisítése a cél, úgy sterilizálásról beszélünk.

Tágabb értelemben fertőtlenítés alatt nemcsak a kórokozók, hanem a kórokozók terjesztésében szerepet játszó rovarok és rágcsálók a megsemmisítését is értjük. (Dezinszekció, deratizáció)

Az ötvenes évek végén, valamint egyre csökkenő mértékben, a hatvanas-hetvenes években, a közegészségügyi asszanáció jellegzetes szereplője volt a *KÖJÁL*.

A háború utáni években igényként merült fel a rossz közegészségügyi körülmények asszanációja. Az új szocialista társadalmi- gazdasági viszonyok között viszont hiányzott a vállalkozói réteg, aki ezt a tevékenységet elláthatta volna. E hiány pótlásaként hozták létre azt a központilag irányított szervezetet, melynek a közegészségügyi viszonyok ellenőrzésén felül bizonyos esetekben a közegészségügyi viszonyok operatív jellegű javítása is a feladata volt.

Ez a szervezet volt a *KÖJÁL*. Megalakultak a *KÖJÁL*- ok Fertőtlenítő csoportjai, orvosi felügyelettel, közegészségügyi ellenőri (felügyelői) irányítással, nagyszámú fertőtlenítő részvételével.

Bőven volt zárófertőtlenítési igény a hastífuszos betegek, illetve kórokozó hordozók környezetében, a vérhas járványok felszámolásában, a kórházi fertőzésekben.

Az akkori társadalmi- gazdasági viszonyokból eredően az enterális betegek környezetében, illetve az egészségügyi intézményekben a légyirtás elvégzése is kizárólagosan erre a csoportra hárult. Ugyanez mondható el a szúnyogirtásról is, hangsúlyozottan az árvizes időszakokban.

Nagyon nagy feladatot jelentett a ruhatetvesség felszámolása a cigánytelepeken.

Mindezek hatásos ellátásához a központi vezetés biztosította az eszközöket.

A rendszerváltozást követően, a *KÖJÁL* jogutód intézményének, az *ÁNTSZ*-nek, módosul a szerepe. Továbbra is irányítja és ellenőrzi, a közegészségügyi asszanációt, de jelentősen csökken az *ÁNTSZ* által végzett operatív jellegű közegészségügyi asszanációs tevékenység.

Ez a tevékenység már kizárólag a járványügyi érdekből végzett fertőtlenítésre korlátozódik.

A változásokat több tényező együttes hatása eredményezte:

- Fokozatosan javultak a közegészségügyi viszonyok
- Az operatív közegészségügyi asszanációs tevékenységet ellátók száma az *ÁNTSZ*-ben rohamosan csökkent:
 - A városi intézetekben dolgozó egészségőr-fertőtlenítők száma 2002.-ben: **az 1988. évi 379 főről 147 főre csökkent (38,8 %)**.
 - 33 városi intézetben (Az összes 29,2 %-a) egyáltalán nincs egészségőr.
 - 9 megyei intézetben egyáltalán nem végeztek fertőtlenítést.
 - 7 megyei intézetben egyáltalán nem végeztek tetvességi vizsgálatokat.
- Már a nyolcvanas években is, de kifejezetten a rendszerváltozást követően, a kapitalista társadalmi- gazdasági viszonyok között, jelentősen megerősödik a vállalkozói réteg.

- A kártevőirtó tevékenység önállósodik.
- A rovar-rágcsálóirtás, mint operatív tevékenység teljes egészében átkerült a vállalkozói szférába

A társadalmi-gazdasági változások ellenére a jogszabályi környezet bizonyos esetekben változatlan maradt.

A 33/2006. (VIII. 23.) EüM rendelet, a fertőző betegségek és a járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről szóló 18/1998. (VI. 3.) NM rendelet módosításáról, továbbra is fertőtlenítési kötelezettségeket ró az ÁNTSZ intézeteire:

- A városi intézet működési területén
 - szakközegei (az egészségőrök) útján gondoskodik a zárófertőtlenítés végrehajtásáról.
- A megyei intézet működési területén
 - indokolt esetben megadja ehhez a szükséges segítséget,
 - szigorított zárófertőtlenítés indokoltsága esetén gondoskodik annak haladéktalan végrehajtásáról e feladattal megbízott tisztiorvosának személyes irányítása, felügyelete és ellenőrzése mellett, és annak lebonyolításában - lehetőségeihez képest - saját szakközegeivel, anyagaival és eszközeivel részt vesz;
 - a fertőtlenítő intézettel (megfelelően ellátott és felszerelt fertőtlenítő osztállyal vagy részleggel) rendelkező ÁNTSZ székhelyén - saját szakközegeivel, anyagaival és eszközeivel - elvégzi a zárófertőtlenítést, a zárófertőtlenítésre kötelezett fertőző betegségben szenvedő (otthon ápol) beteg gyógyulása, elszállítása vagy elhalálása után, beleértve a beteg lakásáról beszállított ruhanemű és egyéb tárgyak gépi fertőtlenítését is.
 - Elemi katasztrófák (pl. árvíz) esetében és egyéb rendkívüli körülmények között a fertőző betegségek, járványok megelőzése, illetőleg továbbterjedésének megakadályozása érdekében szükséges széles körű és különleges fertőtlenítési feladatok végrehajtásában az egészségügyi szervek mellett a polgári védelem szervei - illetékes felügyeleti szervük utasítására - részt vesznek

A rendszerváltozásig fokozatosan javuló közegészségügyi viszonyokban újból tapasztalhatók negatív tendenciák:

- A régi rendszerben konszolidált körülmények között élő milliók elszegényedésével együtt járó romló életkörülmények.
- Leépülő közegészségügyi szervezet
- Visszatérő fertőző betegségek
- Újonnan felbukkanó fertőző betegségek
- Bioterror cselekmények

A napi aktuális fertőtlenítési feladatok jellemzésére szolgáljanak az alábbiak:

Zárófertőtlenítésre, szigorított zárófertőtlenítésre, illetve különleges intézkedésre kötelezett fertőző betegségek, országos viszonylatban, 2005-ben (zárójelben a bejelentett esetek száma):

- Campylobacter enteritis (8293), szalmonella fertőzések (8157), vörheny (3543).
- Fertőző májgyulladás (340), coli fertőzések (149), madárkór (140), vérhas (85), szamárköhögés (22), legionellózis (13), fertőző szivacsos agyvelőbántalmak (12), vírusos hemorrhagiás lázak (6), hastífusz (3).
- Lyme-kór (1483), Q-láz (13), malária (4).
- Halálos kimenetelű nosocomiális sepsis (33), gázödéma (26)
- Mind szélesebb néprétegekben észlelhető a rühesség, tetvesség.

Az operatív közegészségügyi asszanációs feladatok közül az ÁNTSZ - nek lényegében csak a fertőtlenítést kellene ellátnia, de, fenti feladatait ma már az ÁNTSZ egyáltalán nem tudja ellátni, tehát folyamatosan mulasztásos jogsértést követ el.

A fertőtlenítések elmaradása a járványügyi biztonságot veszélyezteti.

Meg kell tehát találni azt a struktúrát, amelybe a fertőtlenítési tevékenység is belefér.

Ki végezze a fertőtlenítést?

- Évtizedekkel ezelőtt, az akkori KÖJÁL nagy volumenben végzett kártevőirtást.
- Ezt a tevékenységet ma már kizárólag vállalkozók végzik.
- *A fertőtlenítés esetében is a megoldás a vállalkozási forma lenne.*
- A magyar népegészségügy nem engedheti meg magának, hogy a higiéné egyik legrégebbi szakterületét elegánsan átengedje jó szándékú, de tudatlan dilettánsok, vagy csak a profitot hajhászó kóklerek fennhatósága alá.
- A közegészségügyi asszanációt egy kézben kell tartani.
- Erre a feladatra a legalkalmasabb a gázmester.

Miért a gázmester?

Kiindulási pontként fogadjuk el, hogy a közegészségügyi asszanáció önálló szakterület.

Ezt támasztja alá a jelenleg hatályos OJK besorolás is:

- Szakképesítés:
 - egészségügyi kártevőirtó-fertőtlenítő
- Rész szakképesítés:
 - Egészségőr-fertőtlenítő
 - Egészségügyi kártevőirtó
 - Fertőtlenítő-sterilizáló
- Ráépülés:
 - Egészségügyi gázmester.

Az egészségügyi gázmesternek már eddig is voltak járványügyi feladatai, hiszen a fertőző betegségek és a járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről szóló 18/1998. (VI. 3.) NM rendeletben felsorolt kártevők irtása, ideértve a társas vállalkozás keretében végzett egészségügyi kártevőirtó tevékenység szakmai irányítását is, gázmesteri kompetencia.

Ez egészülne ki a fertőtlenítéssel.

A fertőtlenítés alatt nem csak a járványügyi érdekből végzett fertőtlenítést értem, hanem az egészségügyben, élelmiszeriparban, kereskedelemben végzendő megelőző fertőtlenítéseket is.

Az állategészségügyi fertőtlenítések is hiányolják a szakembert.

A katasztrófavédelem sem rendelkezik a közegészségügyi asszanációhoz szükséges felszerelésekkel, szaktudással.

Ma már – a fertőtlenítés kivételével – a közegészségügyi asszanáció minden területén hatékonyan működnek a vállalkozások.

A kártevőirtó vállalkozások akár járványveszély esetén is képesek hatékony munkát végezni.

Miért lenne ez alól a fertőtlenítés kivétel?

Milyen munkaelemek realizálódhatnak fertőtlenítés formájában? Ezek az alábbi csoportokba szedhetők össze:

- Járványügyi érdekből végzett fertőtlenítés.
- Járványügyi érdekből végzett fertőtlenítés, rovar-rágcsálóirtással.
- Járványügyi érdekből végzett rovar- rágcsálóirtás
- Megelőző jellegű fertőtlenítés (fertőtlenítő takarítás)
- Állategészségügyi fertőtlenítés
- Speciális fertőtlenítések:
 - Mobil fertőtlenítőgéppel végzett fertőtlenítés, tetű, rühatka mentesítés.

- Formalin gázosítás
 - Klíma fertőtlenítés
- Katasztrófák közegészségügyi asszanációja (fertőtlenítés, légy-, szúnyog, rágcsálóirtás)

A megvalósuláshoz bizonyos feltételek teljesítése szükséges:

- Az ÁNTSZ ismerje el korlátait, és támogassa a fertőtlenítés vállalozási formában való megjelenését.
 - A járványügyi érdekből végzett fertőtlenítések finanszírozásának kidolgozása.
 - Vállalkozói kedv, vállalva az indulással járó gondokat. (Átképzés, beruházás)
- A gázmesteri oktatás tantárgyait a
- Közegészségtan-járványtan
 - Fertőtlenítéstan tantárgyakkal kellene bővíteni.

Nagyon sok gázmester már rendelkezik e tantárgyak vizsgáival, ismereteivel is.

A már végzett (ilyen vizsgákkal nem rendelkező) gázmesterek rövid kiegészítő képzéssel ennek eleget tudnak tenni.

Az így képzett szakember alkalmas lenne e tevékenységek végzésére és irányítására.

A szakmai érdekérvényesítés lehetőségei a régi-új kamarában

Vranesics Csaba országos tagozatvezető (*MESZK Közegészségügyi Járványügyi Tagozat*)

A 2003. évi LXXXIII. Törvény a Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamaráról nem volt hosszú életű. Nem élhette meg negyedik élet évét sem, amikor hatálytalanította a 2006. évi XCVII. Törvény, az egészségügyben működő szakmai kamarákról.

Az új kamarai törvény legfőbb jellemzője, hogy megszüntette a gyógyító megelőző ellátásban dolgozók kötelező tagságát.

Az önkéntes tagság, a régi tagoknak a tagsági viszony megerősítésével létesíthető. Ezt követően kezdődik meg területi és országos szinten a vezetőség megújítása, új alapszabály megalkotása.

A Közegészségügyi- Járványügyi Tagozat tagjainak nagy része, a kötelező tagság idejében is a kivételek közé tartozott, mivel a köztisztviselő közegészségügyi- járványügyi felügyelőknek, és a zömében vállalkozóként dolgozó egészségügyi gázmestereknek és egészségügyi kártevőirtó szakmunkásoknak nem volt kötelezően előírva a kamarai tagság. Így az új törvény ebben a vonatkozásban gyakorlatilag nem befolyásolja tagságunkat.

Akik 2004-ben beléptek a kamarába, abban a reményben tették, hogy ezen a fórumon is, -mint a közegészségügyi-járványügyi tagozat tagjai- lehetőséget kapnak a szakmájuk sorsának befolyásolására.

A kamarában sok „feladatot” végeztünk, de nagyon keveset sikerült elvégezni, így a hatékonyságunk megítélése is attól függ, hogy ki hogy látja a poharat?

Félig üresnek, vagy félig telinek.

A tagozat munkájáról részletes beszámolót adtunk az *IRT-INFO* 2006-os számában.

Az új kamarai törvény sok mindenben változtatott, de nagyrészt meghagyta azokat a köztisztviselői, kamarai jogosítványokat, amelyek alapján továbbra is lehetőségeket kaptunk a szakmai érdekérvényesítésre.

Az alábbiakban a -teljesség igénye nélkül- szeretném kiemelni a MESZK, törvényben szabályozott jövőbeni feladatai közül feladatai közül azokat, amelyek biztosítják tagozatunk tagjainak, az előbb említett lehetőségeket:

- Képviseli és védi tagjainak érdekeit és jogait
- Megalkotja Alapszabályát
- Szakmai etikai szabályok kialakítása

- etikai kollégium működtetése
- Véleményezési jogosultság
 - A képzés, a szakképzés és a továbbképzés követelményszintjeinek meghatározásában
- Közreműködik a kötelező továbbképzések elveinek meghatározásában, azok betartásának ellenőrzésében
- Továbbképzéseket szervez
- Közzéteszi ez elfogadott szakmai továbbképzések jegyzékét a program, a pontszám és a szervező megjelölésével
- Megvizsgálja a nem egyetemi, főiskolai szintű egészségügyi képzések, szakképzések és továbbképzések szakmai feltételeit és azok megvalósulása tekintetében szükség szerint javaslatot tesz az adott képzésre jogosult intézményeknek, az intézmény szakmai felügyeletét ellátó szervnek
- Szakértőként részt vesz az adott egészségügyi tevékenység végzésével járó egészségügyi szolgáltatások minőségi ellenőrzésében
- Ellátja azokat a feladatokat, amelyeket törvény hatáskörébe utal, illetve azokat az érintettek megállapodása alapján átadott feladatokat, amelyek átvételét állami, helyi önkormányzati vagy egészségbiztosítási szervektől jogszabály nem tiltja.
- Együttműködik az egészségügy területén működő más társadalmi szervezetekkel, véleményének, döntéseinek kialakításába bevonja az érintett egészségügyi érdekképviseleti szerveket
- Nyilvántartást vezet tagjairól

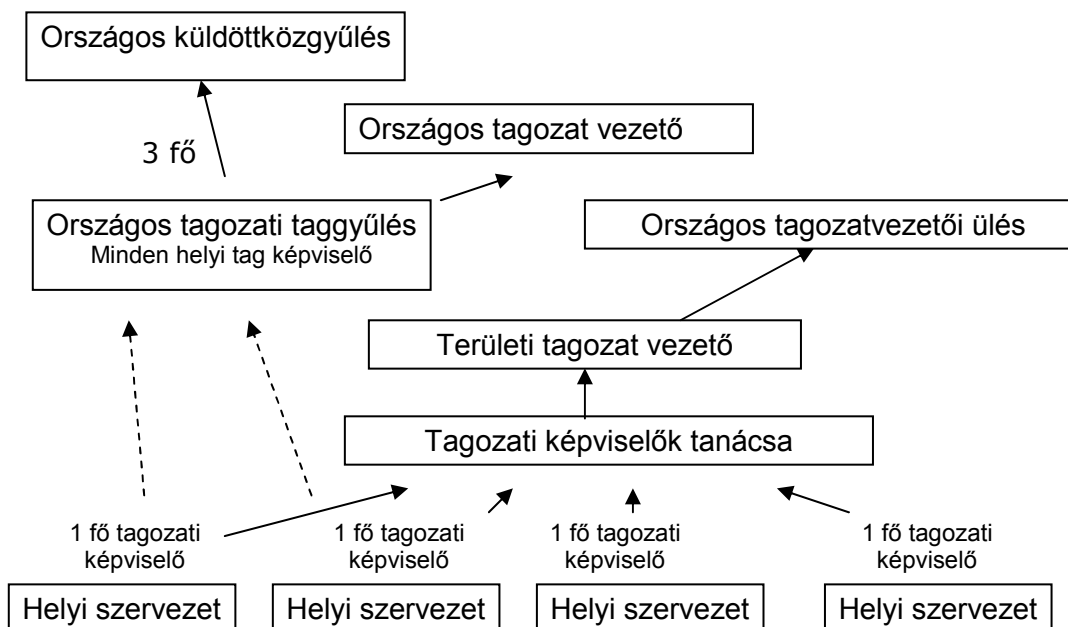
Az új kamarai törvény szabályozza az egészségügyi szakképesítésű személyek nyilvántartásainak vezetését.

Az EüM felhatalmazása alapján az ETI vezeti az egészségügyi szakképesítéssel rendelkezők alapnyilvántartását.

Az országos működési nyilvántartás átkerül az Egészségügyi Engedélyezési és Közigazgatási Hivatalhoz, de a nyilvántartás üzemeltetését továbbra is a MESZK végzi.

Szeretném felhívni a figyelmeteket, hogy az Országos Működési Nyilvántartásban való regisztrációnak, a jövőben meghatározó szerepe lehet a szakma gyakorlásának feltételeiben.

A szakmai tagozatok struktúráját az alábbi ábra mutatja.

Egyelőre nem tudjuk, hogy az új struktúra miként fog beválni, de szerencsére vannak olyan tagjaink, akik rendületlenül bíznak abban, hogy sok mindent lehet jobban és még jobban végezni.

Ők mindig készek arra, hogy tegyenek is valamit, és végigjárják az eredménnyel kecsegtető utakat.

Köszönjük nekik, mert rájuk épül a tagozat.

Csípőszúnyogok felmérése, gyérítése és értékelés az ökológus szemével

Dr. Szabó László József (Debreceni Egyetem, Ökológiai Tanszék)

A csípőszúnyogok a rovarok egy olyan csoportját képezik, melyek állóvizekben és szárazföldi rendszerekben egyaránt jelen vannak. A lárvák álló, vagy lassan folyó vizekben fejlődnek, a kifejlett szúnyogok (imágók) viszont a szárazföldi rendszerek jellegzetes tagjai. Ezért nevezik őket kétéltű, amphibikus élőlényeknek. Bár a csípőszúnyogokat mindannyian ismerjük, vagy ismerni véljük, életmódjukról, vízi, vagy szárazföldi rendszerekben betöltött szerepükről koránt sem ilyen széleskörűek az ismeretek.

A csípőszúnyogok jelentősége

Annak ellenére, hogy a legtöbben a csípőszúnyogokat csak mint olykor jelentős kellemetlenséget okozó parazitáknak ismerik, esetükben sajátos életmódjuk mellett a jelentőségükben is kettősség tapasztalható.

Kedvezőtlen (negatív) hatások:

- betegségek átvivői (ún. vektor szervezetek). Közismert, hogy egyes fajaik olyan betegségek terjesztésében játszhatnak szerepet, mint a malária, nyugat-indiai láz, különböző állati betegségek, stb.
- az utóbbi években a fenti betegségek háttérbe szorulásával főleg a zaklatásuk miatti kellemetlenségek kerülnek előtérbe. Az életminőség javítása iránti megnövekedett igény mellett turisztikai szempontból is nagy jelentőségűek lehetnek.
- a csípőszúnyog imágókkal szembeni légi kémiai és lárvákkal szembeni biológiai védekezések (főleg az utóbbiak) meglehetősen költségesek.

Kedvező (pozitív) hatások:

- a vizekben fejlődő lárvák táplálkozásuk során kiszűrnek a vizekben található baktériumok és algák egy részét, a vizek természetes tisztulásában jelentős szereppel bírnak.
- a csípőszúnyog lárvák a vízben élő ragadozó rovarok és főleg a halak számára egy igen fontos táplálékforrást jelentenek.
- a vízből kirepülő imágók a szárazföldön is sok élőlénycsoport fontos táplálékát képezik (pl. pók, békák, madarak).

A fentiek értelmében nyilvánvaló, hogy **a védekezésnek nem lehet célja ezen élőlénycsoport kiirtása, hanem csak gyérítése, populációik nagyságának egy még elviselhető szint alá csökkentése**. Egy adott élőhelyről történő kiirtásuk az élőlényközösség teljes összeomlását is eredményezhetné.

Ebből a szempontból a gazdasági érdek és az ökológiai, természetvédelmi érdek ütközése elkerülhetetlen. Véleményem szerint azonban ez az érdekellentét mindkét fél részéről elengedhetetlenül szükséges kompromisszum készség segítségével mérsékelhető, vagy feloldható.

A gyérítések sikeres elvégzéséhez az adott helyen és időben feltétlenül szükség van a csípőszúnyog fajegyüttesek előzetes felmérésére. Ezek elvégzése sokszor meglehetősen nehéz, mert

- sokszor hosszú és fáradtságos munka révén fel kell deríteni és térképezni a területen található potenciális és valós tenyészhelyeket.
- fel kell mérni a nőstény imágók egyedsűrűségét (csípésszámok meghatározása).
- a fentiekkel összefüggésben vizsgálni kell a fajösszetétel alakulását, hiszen a fajok eltérő vektor szereppel, aktivitással és mozgáskörzettel rendelkeznek, továbbá eltérő lehet a gyérítő szerekkel szembeni érzékenységük (rezisztenciájuk) is.

A felmérés és ellenőrzés során fellépő fontosabb nehézségek

1. A fajösszetétel és a mennyiségi viszonyok területi változása

Egy adott területen előforduló fajok és egyedek száma nagymértékben függ a közelben található tenyészhelyek (többnyire állóvizek, vagy időszakos pocsolyák) számától és jellegétől. A Bereg térségben, Debrecen környezetében és Tata belterületén végzett több éves felméréseink adatai azt mutatják, hogy még az egymáshoz közeli élőhelyek fajösszetételében és a lárvák, vagy imágók

számában is lényeges eltérések adódhatnak. Ez, figyelembe véve az imágók eltérő aktivitását, mozgáskörzetét, meglehetősen nehézvé teszi a védekezés pontos időzítését.

2. A tenyészhelyek eltérő fenológiai jellemzői.

A tenyészhelyek sokszor igen eltérő fajösszetétele és mennyiségi viszonyai mellett igen jelentősek lehetnek a lárvák fejlődésének sebességében mutatkozó különbségek. A vizek eltérő mikroklimatikus viszonyaiból adódóan ugyanazon faj eltérő és egymáshoz közeli vizekben felnövekvő lárvái fejlődésének ütemében igen lényeges, akár 3-4 hetes eltérések is lehetnek. Ez azt is jelenti, hogy egy adott területen az imágókkal szemben alkalmazott kémiai védekezést követően is jelentős mértékben fejlődnek ki imágók.

3. Módszertani nehézségek

A csípőszúnyog imágók felmérésének az egyik, a mai napig leggyakrabban alkalmazott módszere a csípésszám vizsgálat. Ez tulajdonképpen egy megfelelő módszer, de alkalmazásával kapcsolatban manapság egyre több aggály lép fel. Ezek egyik legfontosabbika, hogy embereket kell kitenni a csipésekkel együtt járó kellemetlenségeknek, az esetleges fertőzések veszélyeinek. Ezzel összefüggésben egyre inkább előtérbe kerülnek különböző csapdázási módszerek, melyeket azonban kalibrálni kell a régi, már bevált módszerhez. Ilyen csapdázási módszerek lehetnek: a fénycsapdák (New Jersey típusú csapdák), a nőstény imágók kilélegzett széndioxidhoz történő vonzódását kihasználó CDC- és Magnet- csapdák, a megjelenési csapdák és az ún. gravid csapdák.

A védekezés kivitelezésével és hatékonyságával kapcsolatos nehézségek

4. A fajok eltérő napszakos aktivitásából adódó nehézségek

Ismert tény, hogy a zaklatás szempontjából jelentős fajok napszakos aktivitásában lényeges különbségek vannak. A fajok többsége (néhány egész nap aktív faj kivételével) többnyire szürkületi, és/vagy esti aktivitáscsúccsal jellemezhető. Az imágókkal szembeni légi kémiai védekezés időpontja azonban a kedvező időszakot megelőzi (a gépeknek napnyugtát követően le kell szállniuk), és ez a hatékonyság csökkenéséhez vezet, hiszen az alkalmazott szer a repülés maximumának időszakában már nincs, vagy csak kis koncentrációban van a levegőben jelen.

5. A szelektivitás kérdése

Ökológiai és természetvédelmi szempontból az imágókkal szembeni légi kémiai és a lárvákkal szembeni biológiai védekezés megítélése lényegesen eltérő.

A légi kémiai védekezéssel van a legtöbb probléma. Ez több tényező együttes hatásával van összefüggésben. A kijuttatott szer és annak hordozóanyaga jelentős környezeti terhelést jelent. Ezzel a védekezéssel kapcsolatban a legnagyobb problémát az jelenti, hogy nem szelektív, azaz az alkalmazott szerek nem csak a csípőszúnyogokra, hanem minden más a levegőben tartózkodó, repülő rovarra is hatnak. Egyes vélemények szerint az elpusztult egyéb rovarok száma több százszorosa, vagy akár ezerszerese is lehet az elpusztult csípőszúnyogok számának.

A megoldást kétség kívül a lárvákkal szembeni biológiai védekezés jelentheti. Ez azonban sokkal drágább, a tenyészhelyek felmérése és a védekezés időzítése jól képzett entomológus szakértők közreműködését igényli (ez egyébként az előző védekezési módnál is fontos, csak itt még fontosabb). Ezen módszer előnye a környezetet ért kisebb káros terhelés, és az, hogy BTI endotoxin (egy fehérje, amit a hordozó anyag felületére felvisznek) csak a vízben található már fejlettebb, utolsó előtti és utolsó stádiumában levő lárvára hat.

Hagyományos módszerek és új lehetőségek a kullancsok elleni védekezésben

Zöldi Viktor (OEK Dezinszekciós és Deratizációs Osztály)

A 18/1998. (VI. 3.) NM rendelet alapján a *betegséget terjesztő vagy okozó kullancsok és atkák* egészségügyi kártevőnek minősülnek, így gondoskodni kell megtelepedésük és elszaporodásuk megakadályozásáról, ártalmuk megelőzéséről, távoltartásukról, valamint rendszeres irtásukról. Hazánkban kiemelt fontosságú, és ezért külön megemlítendő a Lyme-kór és a kullancsencephalitis terjesztéséért elsődlegesen felelős közönséges kullancs (*Ixodes ricinus*). Ez egy ún. háromgazdás kullancsfaj, amelynek teljes egyedfejlődéséhez mindhárom stádiumnak, a lárvának, a nimfának és az ivarérett alaknak egyaránt egy-egy gazdaállaton kell vért szívnia.

Az egészségügyi kártevők elleni védekezés rendszerét, módszereit és az e célra engedélyezett készítményeket tárgyaló DD *Tájékoztató* 1977-ben megjelent kiadása foglalta először rendszerbe a kullancsok elleni védekezést. A fő alapelv máig érvényes: a védekezés kettős fogalma alatt egyrészt a kullancs bőrbé fúródásának és a kórokozók szervezetünkbe juttatásának *megelőzését*, másrészt az ízeltlábú elpusztítását célzó *irtást* értjük.

Először az utóbbit, a különböző fejlődési stádiumok elpusztítását célzó módszereket tekintsük át. Ezen belül két módszer csoport válik szét, az egyik a környezetben táplálékkereső aktivitást mutató, aktív helyváltoztatást végző példányok, a másik a valamely gazdaállaton tartózkodó, éppen táplálkozó példányok elpusztítására alkalmas. A vedlés előtt és után a talajon, rendszerint az avartakaró alatt tartózkodó példányok elpusztítása általában nem lehetséges.

Magyarországon az elmúlt három évtizedben a kullancsirtás a szabadban történt, rendszerint parkokban, lakóházak kertjeiben, gyermektáborokban, kempingekben, domináns módszere pedig a permetezés volt. A permetezés klasszikus vegyi módszer, amely rendszerint csak jól körülhatárolt területen lehet hatékony, és mivel a táplálékkereső aktivitást mutató példányok elpusztítására alkalmas, alapvető követelmény, hogy az aljnövényzet mellett – mintegy 1,5 m-es magasságig – a bokrok és fák leveleinek lemosó permetezésével történjen. Annak ellenére, hogy a kullancsok rovarirtó szerekkel szembeni érzékenysége nagy, a permetezés hatékonyságát számos tényező befolyásolja (pl. időjárás, növényzettel borítottság, az ivaréretlen stádiumokat hordozó madarak és emlősök bevándorlása a területre). Mindezek ellenére a módszert hazánkban, elsősorban a fent említett objektumok területén, bevett gyakorlatként alkalmazták az elmúlt évtizedekben. Az e célra engedélyezett készítmények közül közismert az 1979 óta használt, 50% pirimifosz-metil hatóanyagú ACTELLIC 50 EC (1988. és 2003. közt ACTELLIC-B 50 EC-ként is engedélyezve volt), valamint a 25% permetrint tartalmazó COOPEX (illetve COOPEX-B) 25 EC, amely 1991. és 2000. között került felhasználásra. A 2000 óta egyedüliként rendelkezésre álló készítmény szerves foszforsav-észter hatóanyagát, a pirimifosz-metilt azonban a 1849/2006/EK rendelettel módosított 2032/2003/EK rendelet kivette az Európai Unióban felülvizsgálatra kijelölt anyagok közül. A felülvizsgálati listán nem szereplő hatóanyagokat (illetve az e hatóanyagokat tartalmazó biocid termékeket) a tagállamok piacáról vissza kell vonni. Így, várhatóan 2008. január 1-től, megszűnik az ACTELLIC 50 EC forgalmazása kullancsirtásra.

A WHO 2006-ban kiadott szakmai iránymutatása feltűnő módon nem ad meg kijuttatási protokollt a szabadban, permetezéssel végzett kullancsirtásra. Hangsúlyozza azonban, hogy a permetezés csak magas kórokozó-átviteli gyakorisággal párosuló súlyos kullancsfertőzöttség esetén indokolt, és a mérsékelt égövön honos fajok ellen a zárt ruházat és a kémiai repellens anyagok használatát javasolja – amelyek tehát a megelőzés módszer csoportjába tartoznak.

Felmerül a kérdés, hogy milyen egyéb módszerekkel történhet a kullancsok elpusztítása, irtása. A lehetőségek egyik csoportjában, a permetezéshez hasonlóan, vegyi anyagok felhasználása történik, a másik csoportjában pedig biológiai ágens segítségével pusztíthatjuk el a kullancsokat.

Az USA-ban 1994-ben, a Lyme-kór Alapítvány megrendelésére fejlesztették ki az ún. impregnált hengert. Ez egy 10%-os *permetrin* oldattal impregnált, tengelye körül elforduló henger, amit a fehérfarkú szarvasok (ez a faj az Egyesült Államokban a legfontosabb kullancsvektor, az *Ix. scapularis* fő gazdaállata) etetőhelyéhez rögzítenek. Az etetőbe kukoricát helyeznek, és a szarvas a táplálkozás során a hatóanyaggal impregnált hengerhez dörzsöli a füleit, fejét, nyakát, vállát, ahol a táplálkozó ivarérett kullancsok 90%-a található. Az inszekticid hatóanyag a szarvasokon táplálkozó kullancsokat elpusztítja, és mivel ezek jellemzően párzás előtt álló imágók, az eszköz alkalmazása idővel az új kullancsszaporulat csökkenéséhez vezet. Egy öt évig tartó vizsgálatban, a 3 különböző területen kihelyezett, impregnált hengerrel kombinált etetők hatékonyan csökkentették a környezetben táplálékkereső aktivitást mutató *Ix. scapularis* nimfák számát (a kontroll területhez képest 69, 76 ill. 80%-kal).

Az ivaréretlen alakok, és közöttük is elsősorban a lárvák gazdaállatai különböző kisméretű fajok. Az egereken, mókusokon táplálkozó kullancsok elpusztítására is kifejlesztettek, szintén az USA-ban, két ötletes módszert. Az egyik hasonló elven működik, mint a fent ismertetett, szarvasetetőre szerelt henger. Itt egy műanyag egérdobozba etetőkockát helyeznek, és a táplálkozni betérő egér óhatatlanul hozzádörzsöli bundáját egy *fipronillal* impregnált adagolóhoz. A hatóanyag elpusztítja az állaton táplálkozó kullancsokat. A nimfák elpusztítása tavasszal és nyáron csökkenti az őszre kifejlődő imágók számát, a lárvák elpusztítása nyár végén-ősszel, csökkenti a nimfák számát a következő tavaszra. Ezzel a módszerrel egy felmérés szerint 50%-os csökkenés érhető el a táplálékkereső nimfák számában.

A kis rágcsálók gyakran az ember közvetlen környezetében nevelik ki almaikat, a környezetben talált anyagokból épített fészkekben. Ezt használja ki egy másik módszer. Kartonpapír csövekben helyeznek ki hatóanyaggal impregnált vattát, amelyet a rágcsálók elvisznek fészkekanyagként, és ez elvileg az új egérnemzedék kullancsmentességét biztosítja. Egyelőre nem sikerült meggyőzően bizonyítani, hogy a módszer alkalmazása csökkenti a táplálékkereső nimfák számát a környezetben. A biológiai módszerek egyrészt a kullancsokat táplálékként fogyasztó, másrészt a kullancsokat parazitáló, megbetegítő szervezetek védekezésben való bevetését jelentik.

A madarak jelentős része fogyaszt táplálékként ízeltlábúakat, és egy részük a kullancsokat is szívesen elfogyasztja. A legismertebb, kullancs ellen bioágensként javasolt (1992) madár a sisakos gyöngytyúk. A később elvégzett vizsgálatok arra mutattak rá, hogy a madár csak az ivarérett alakokat keresi és fogyasztja a környezetből, a nimfák számát nem csökkenti jelentősen – ennek oka lehet ezek kisebb mérete. Ráadásul a gyöngytyúk leginkább a nyílt területeken keresgéli táplálékát, viszont a kullancsok legnagyobb számban az erdőszegélyeken fordulnak elő. Az ötlet tehát jó, és némi hatékonyság is elérhető vele, azonban az elterjedését hatékony irtási módszerként számos probléma nehezíti.

A kullancsokat parazitáló fürkészdarázs faj gyakorlati alkalmazására is van példa. Az *Ixodiphagus hookeri* nevű darázs faj nőténye a kullancs testébe helyezi el tojásait. A darázs lárvái a kullancs testében, annak anyagaiból nevelkednek, és ez a folyamat a kullancs pusztulásával jár, a darázs tehát a kullancs parazitoidja. Jól körülhatárolt területen a darázs laborban kinevelt, majd szabadon bocsátott populációja hatékonyan csökkentheti a kullancsok számát. Azonban a folyamat végén negatív visszacsatolás érvényesül: a lecsökkent kullancsszám miatt a darázspopuláció is ugrásszerűen csökken.

A kullancsokat megbetegítő szervezetek közül több tucat gombafajról ismert, hogy megtámadja és elpusztítja a kullancsokat, de eddig csak néhányat vizsgáltak behatóbban. Két ilyen, világszerte elterjedt gomba a *Metarhizium anisopliae* és a *Beauveria bassiana*. A tesztek során kiderült, hogy a hatékonyságot alapvetően befolyásolja: a kullancs faja és fejlődési stádiuma, a gomba faja, illetve a kijuttatás módja. A hatékonyság nagyobbak bizonyult a frissen vért szívott kullancsokon, összevetve a táplálékkereső kullancsokkal; az adult kullancsokon, összevetve a lárva és nimfa állapotokkal; az *Ixodes* fajokon, szemben az egyéb fajokkal; valamint az olajos bázisú készítménnyel, szemben a vizes oldatban lévő készítménnyel. Megfigyelték, hogy a gombák nem csak direkt mortalitást okoznak, hanem emellett jelentősen csökkentik a táplálkozó nőtény testtömegét és tojásainak számát is, akár 50%-kal. A gombák alkalmazása Kenyában és Braziliában a szarvasmarha legelőkre permetezve, ill. közvetlenül az állatokra permetezve is hatékonyan bizonyult. Az USA-ban, aljnövényzetbe kihelyezett kullancsokon a kontrollhoz képest 53%-os mortalitást tapasztaltak. Ez a terület tehát már számos biztató eredményt tud felmutatni, noha azt is meg kell jegyezni, hogy a tényleges forgalomba hozatal előtt a hatóanyagoknak rendkívül komoly elbíráláson kell átesnie, amely a emberre és környezetre való veszélytelenség bizonyítására is kiterjed. [Tudomásunk szerint kullancspatogén gomba hatóanyagú, közforgalomba kerülő irtószert egyelőre a világon sehol nem gyártanak, de a közelmúltban Magyarországon is zajlott egy, a témával foglalkozó kutatási projekt.](#)

A másik nagy módszercsoport a megelőzést szolgálja, ekkor a cél az, hogy megakadályozzuk a kullancs testünkre kerülését, bőrünkbe fúródását, vérszívását, illetve a kórokozók átadását.

A kullancsencephalitis megelőzésére alkalmas védőoltás Magyarországon is évek óta rendelkezésre áll.

Kiemelt fontosságú a kullancsok távoltartása a bőrre juttatható riasztószerekkel. Erre a célra számos készítmény áll rendelkezésre Magyarországon, többféle formulációban (pl. hajtógáz és pumpás aeroszol palackok, krémek, törlőkendők) és hatóanyag-tartalommal. A riasztószerek alkalmazását jól kiegészíti a – különösen a bokánál – zárt, világos színű ruházat viselése, amely megnehezíti a kullancs számára a bőrfelületre jutást, és megkönnyíti a ruhán mászó kullancs észrevételét.

Szintén rendkívül fontos, hogy a bőrbe fúródott, táplálkozását megkezdő kullancsot mihamarabb eltávolítsuk. Ehhez két fő szabályt kell szem előtt tartanunk. Mivel a kullancs által hordozott kórokozók átvitele jellemzően a beszúrás követő néhány óra múlva történik, a bőrben rögzült kullancsot az észlelést követően késlekedés nélkül kell eltávolítani. Ehhez legalkalmasabb egy vékony hegyű csipesz, amellyel a kullancsot a bőrhöz minél közelebb foghatjuk meg, anélkül, hogy az utótestét (potrohát) összenyomnánk. A megragadott kullancsot határozott mozdulattal távolítsuk el a rögzülési pontból. A sebet, ha lehetőség van rá, langyos, szappanos vízzel öblítsük le. Előfordul, hogy a sebbe cement-szerű anyaggal rögzített szájszerv a kullancs kiemelésékor a bőrben marad. Azonban ez már a kórokozó-átvitel szempontjából veszélytelen; és ha semmiképp nem tudjuk kivenni, akkor apró szálkaként viselkedik, és idővel magától kilökődik a bőrből.

Megemlíthető még egy hazánkban – ezzel a céllal – kevésbé alkalmazott, de eredményes módszer is a kullancs-szám csökkentésére. Parkokban, kertekben az avar összegyűjtésével, az aljnövényzet ritkításával metszésével, a fű rendszeres nyírásával, kaszálásával a kullancsok számára kevésbé vonzóvá tehetjük azt a speciális biotópot, amelyben napi ritmusuk szerint, táplálékkereső céllal mozognak. A kullancsok ugyanis rendkívül érzékenyek a vízvesztésből adódó kiszáradásra, ezért a ritkább, kevésbé részlet-gazdag aljnövényzetben kevésbé szívesen tartózkodnak.

Összefoglalásul elmondható, hogy a permetezés helyett a jövőben új alternatívát kell keresni a kullancsok elleni védekezésben, de emellett továbbra is figyelmet kell fordítani a megelőzésre, és a hazánkban is jól bevált módszerek (védőoltás, riasztószerek, kullancsvizit) hangsúlyosabb alkalmazására.

VÁLLALKOZÁSOK PÁLYÁZATI LEHETŐSÉGEI A NEMZETI FEJLESZTÉSI TERV OPERATÍV PROGRAMJAIBAN

Fekete Gábor, (MTA Növényvédelmi Kutatóintézet, Ökotoxikológiai és Környezetanalitikai Osztály)

2007. és 2013. között az Európai Unió Kohéziós és Strukturális Alapjaiból összesen 22,4 milliárd euró támogatást van lehetőség felhasználni Magyarországon. Ehhez társul a hazai társfinanszírozás (várhatóan 25 %), valamint a kedvezményezett által vállalt, változó mértékű önrész, mely szintén fejlesztési célokat szolgál.

A kormányzat a fenti időszakra dolgozta ki az Új Magyarország Fejlesztési Tervet, melyet az Európai Bizottság (EB) képviselői 2007. május 9-én jóváhagyólag aláírtak. A pénzeszközök elosztása a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség (NFÜ) feladata. A különböző fejlesztési irányok koncepcionális, illetve területi eloszlás szerint Operatív Programokban kerültek megfogalmazásra (a NFÜ 2007. július 9-ei tájékoztatója szerint a Programokat az EB jóváhagyta). A továbbiakban a kis- és középvállalatok (kkv) számára jelentős Programok rövid bemutatására kerül sor.

Gazdaságfejlesztés Operatív Program (GOP)

A kkv-k fejlesztési lehetőségei szempontjából legfontosabb, országos szintű program. Elsődleges célja a vállalati kutatás-fejlesztés és innováció támogatása, komplex technológiai fejlesztések elősegítése, informatikai fejlesztések dotációja, valamint JEREMIE-típusú pénzügyi eszközök (külső forrásbevonások, garancia) biztosítása.

A vissza nem térítendő támogatási formák jellemzően szigorú feltételekhez kötöttek (pl. vállalt árbevétel növekedés a projekt megvalósítást követő években), azonban kisebb összegű (10 millió Ft alatt) kifizetések jóváhagyása, a meghatározott előírások teljesítése esetén automatikus, vagyis elfogadható mértékű adminisztrációs teher mellett lehet igénybe venni a támogatásokat. A GOP fontos előírása, hogy a Közép-magyarországi Régióban (Budapest és Pest-megye) bejegyzett vállalkozások csak korlátozott mértékben vehetnek részt benne, mezőgazdasági termelők (árbevétel több mint 50 %-a mezőgazdasági tevékenység) nem támogathatók, ahogy a mezőgazdasági termékekkel kapcsolatos fejlesztések sem.

Társadalmi megújulás Operatív Program (TÁMOP)

A TÁMOP legfontosabb célja a foglalkoztathatóság elősegítése, képzési és oktatási programokon való részvétel támogatása, munkaerő-piaci infrastruktúra fejlesztése, az emberi erőforrás fejlesztés, valamint az egészségmegőrzés támogatása. A munkavállalók számítástechnikai és nyelvi képzéseken vehetnek részt, akár 90 %-os támogatási intenzitás mellett. Kizárólag akkreditált tanfolyami képzések finanszírozhatóak a Program terhére, a mezőgazdasági vállalkozások itt is kizárásra kerültek. A kkv-nak jellemzően a foglalkoztatottságra vonatkozó előírásokat kell vállalniuk (pl. állományi létszám nő, vagy nem csökken).

Környezet és energia Operatív Program (KEOP)

A Program prioritásai a hulladékgazdálkodás, szennyvízkezelés, vízminőség védelem, energiafelhasználás korszerűsítése, valamint a megújuló energiaforrások fejlesztése. Ez utóbbi tevékenységben a nem élelmiszer célú mezőgazdasági tevékenység (energianövények) is támogatható, azonban KEOP esetén gyakoriak az úgynevezett „nagyprojektek” melyekben a kkv-k szerepe nehezekebb.

Regionális Operatív Programok (ROP)

Az ország hét földrajzi régiójának programjai, melyek kapcsolódnak a szakmai Operatív Programokhoz. A **Közép-magyarországi OP**-ban megtalálhatóak a GOP prioritások, vagyis a fővárosi és Pest-megyei vállalkozások főképp ebben juthatnak hozzá a gazdaságfejlesztési támogatásokhoz. Ezen kívül lényeges az egészségtudományi, valamint a megújuló energiákkal, és a környezetiparral kapcsolatos tevékenységek támogatása. A **Nyugat-dunántúli OP** legfontosabb céljai: az autópálya, a gépgyártás, a megújuló energiák, a turizmus és a környezetvédelem támogatása. **Közép-dunántúli OP** prioritásai: turizmus, városfejlesztés, IT, logisztika, környezetipar. A **Dél-dunántúli OP** kiemelt területei a turizmus és településfejlesztés, a kulturális fejlesztés, valamint a környezetipar. Az **Észak-magyarországi OP** céljai a turizmus és városfejlesztés, a közlekedési és humán infrastruktúra, a vegyipar, valamint a megújuló energiák használatának támogatása. Az **Észak-alföldi OP** prioritásai: gyógyszeripar, agrárinnováció, biotechnológia, turizmus és városfejlesztés, a közlekedési és humán infrastruktúra. A **Dél-alföldi OP**-ban megtalálhatóak a biotechnológia, a turizmus és városfejlesztés, az egészség- valamint a környezetipar támogatásának elemei.

A felsoroltakon kívül minden **Regionális OP** keretében lehetőség van gazdaságfejlesztési támogatások elnyerésére, a GOP kiírásokhoz hasonló feltételekkel.

Új Magyarország Vidékfejlesztési Program

Mezőgazdasági tevékenységet folytató (árbevétel több mint 50 %-a) vállalkozások részére, szintén főként EU forrásokból, a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium (FVM) felügyelete mellett bonyolítandó programok. 2007. és 2013. között összesen ~ 5 milliárd euró támogatás fordítható mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatásokra.

A rendelkezésre álló keret legnagyobb részét a **mezőgazdasági termelők** közvetlen és közvetett támogatására fordítják, négy célterületen: 1. A mezőgazdasági és erdészeti ágazat versenyképességének javítása, 2. A környezet és a vidék fejlesztése, 3. A vidéki élet minősége és a vidéki gazdaság diverzifikálása, 4. LEADER (Közösségi kezdeményezés a vidék gazdasági fejlesztése érdekében)

A fenti programokban a szolgáltató cégek főként az alábbi részprioritások szerint találhatnak lehetőségeket:

– A mezőgazdasági és erdészeti termékek értéknövelése

- Együttműködés új termékek, folyamatok és technológiák fejlesztése céljából a mezgazdasági és az élelmiszer-ágazatban, valamint az erdészeti ágazatban
- A mezgazdasági termelők részvétele az élelmiszerminőségi rendszerekben

Az Új Magyarország Fejlesztési Tervvel kapcsolatos legfontosabb honlapok:

- Nemzeti Fejlesztési Ügynökség: www.nfh.hu www.nfu.gov.hu
- Magyar Gazdaságfejlesztési Központ: www.magzrt.hu
- Nyugat-dunántúli Régió: www.westpa.hu
- Közép-dunántúli Régió: www.kdrfu.hu
- Dél-dunántúli Régió: www.deldunantul.com
- Közép-magyarországi Régió: www.kozpontiregio.hu
- Észak-magyarországi Régió: www.norda.hu
- Észak-alföldi Régió: www.eszakalfold.hu
- Dél-alföldi Régió: www.del-alfold.hu

Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Programmal kapcsolatos legfontosabb honlapok:

- Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium: www.fvm.hu
- Új Magyarország Vidékfejlesztési Program és Stratégia: www.strategia.fvm.hu
- Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal: www.mvh.gov.hu

Szemléletváltás az állattartásban – lehetőség a kártevőirtó vállalkozásoknak

Kiss Barnabás (HAT-AGRO Kft-MEGE)

Az új évezred új felfogásra neveli az állattartó telepek irányítóit. Míg a múlt évszázadban az orvostudomány a gyógyítás egyre korszerűbb lehetőségeit (diagnosztika, műtéti technikák gyógyszerek stb...) biztosította az emberiség számára, az új évezredben a hangsúly robbanásszerűen a megelőzésre tevődik át. Gondoljuk csak a gombamód szaporodó fitnessz termékre, egészségmegőrző programokra, diétákra és a gyakran emlegetett életmód változtatásra is. Ez a tendencia azonnal megjelent a korszerű állattartásban is, ahol a megelőzés kulcsszavaivá a biológiai biztonság, ezen belül a telepi izoláltság és a higiénia vált.

A biológiai biztonság megteremtésében fontos szerepe lehet a kártevőirtó vállalkozásoknak, hisz a hatékony fertőtlenítés, a rovar és rágcsáló kártevők kontrolja komoly szakértelmet és felkészültséget igényel, illetve egyes hatékony irtószerek felhasználása is képesítéshez kötött.

Mivel a kártevőirtásról az egészségügyi gázmester képzés részletes iránymutatást biztosít, az alábbi technológiai útmutatóban az állattartó telepeken végzendő tisztítási fertőtlenítési munkákat részleteznénk.

Az általános telepi higiénia része a folyamatos rágcsáló és rovar kontrol megelőző – mentesítő - fenntartó hármasa, valamint az épületek körüli rendszeres takarítás és fertőtlenítés, mellyel kórokozók épületek közötti terjedését gátoljuk meg.

Fontos, hogy a személyzettől is követeljük meg a higiénikus gondolkodásmódot (ruhák lábbelik, a kéz rendszeres fertőtlenítése, fekete fehér öltözök használata stb.). Csökkenteni kell a látogatók, valamint a gépjárművek forgalmát a telepen. Előírás ma már, hogy bizonyos munkafolyamatok (állatkidás, hullatárolás -kiadás, takarmány beszállítás stb.) a kerítés vonalban a telepre való belépés nélkül elvégezhetők legyenek. A fokozott higiéniai követelmények az irodákra és szociális helységekre egyaránt vonatkoznak

Hogyan végezzünk hatékony fertőtlenítést?

A fertőtlenítés kulcsa a hatékony takarítás – tisztítás. Az állomány kitelepítése után, a trágya- és alomeltávolítást követően, a seprútiszta istállóban a takarítást az itatórendszer belső tisztításával, fertőtlenítésével és átöblítésével kezdjük, melyre hatékony, a tisztítást és a fertőtlenítés egyszerre végző tisztítószerek állnak rendelkezésre.

A felületek tisztítását a szennyeződés nedvesítésével kezdjük. A gyakorlatban gyakran a vizes áztatás után csak egy nagynyomású hideg vizes lemosást alkalmaznak, de ez a felrakódott zsír eltávolítását nem biztosítja. A hatékonyságot fokozhatjuk melegvíz használatával, ez azonban a legtöbb helyen nem vagy csak költségesen biztosítható. Egyszerűbb, de hatékonyabb megoldás a hidegvízzel is használható

habosítható, zsíroló szerek alkalmazása. A habos formában alkalmazott szereknél az aktív felület megnövekszik, a fokozott tapadás miatt a hatóidő növekszik, a ráfordított energia, idő és vízmennyiség viszont jelentősen csökken. Zselés tisztítószerreknél ezek az előnyök fokozottan érvényesülnek. A tisztítószerekkel végzett alapos takarítás a kórokozók 70-80 %-át eltávolítja

A habosítás habosító tartállyal (ritkábban) vagy a nagynyomású mosóra szerelt habosító fejjel végezhető el. A lemosásnál ügyelni kell, hogy ne maradjanak ki a nyílászárók, légbeejtők, szellőző berendezések, előterek stb. !!!.

A takarítás után a kritikus helyeken végezzünk ellenőrzést és szükség szerint ismételjük meg a takarítást. Csak tiszta felületeket lehet eredményesen fertőtleníteni!

Fertőtlenítés előtt a tiszta istállóban végezhetjük el a szükséges rovarirtási feladatokat (permetezés, ködképzés). Leggyakoribb kártevők a madártetűatka, a legyek és az alombogár.

Fertőtlenítés előtt vigyük vissza és szereljük be a kitrágyázás előtt eltávolított és közben tisztára mosott berendezéseket. Az első fertőtlenítéskor lemosó fertőtlenítést alkalmazunk, mivel így, a véletlenül a felületen maradt szennyeződések a fertőtlenítőszer átjárja. A fertőtlenítést a korábban leírtak miatt célszerű habos formában végezni. Ügyeljünk arra, hogy a habbal teljes fedettséget érjünk el. Habosítsuk le az itató, etető és a szellőztető rendszer elemeit (A légbeejtőket és környéküket kívülről is.) A fertőtlenítő habot nem kell leöblíteni, hanem hagyjuk a felületre száradni. A kvaterner ammónium sókat tartalmazó fertőtlenítőszer egy vékony filmréteg képzésével megőrzi a fertőtlenítő hatékonyságot még kb. 5 napig.

A fertőtlenítés után csak a legszükségesebb esetben lépünk az istállóba, a lábbelik alapos fertőtlenítése után. Növeljük a fertőtlenítés hatékonyságát az istálló kiszárításával és pihentetésével.

Almolás után a légtér és az alom fertőtlenítését aeroszol köd képzéssel végezzük. Az alkalmazott fertőtlenítőszer vízben oldva, hideg- vagy meleg ködképző generátorral juttathatók ki. Ügyeljünk, az előírt szermennyiségek betartására. A köd elültéig biztosítsuk az épület teljes zártságát, biztosítva a szükséges hatóidőt. Megfelelő ködgenerátor használatával egyes rovarirtó szerek a fertőtlenítőszerral egy időben kijuttathatók.

FERTŐTLENÍTŐSZEREK AKTÍV ÖSSZETEVŐINEK HATÉKONYSÁGA

Termékcsoport	Mikroorganizmusokkal szembeni aktivitás					Korrozivitás				Szerves anyagok fertőtlenítőszere gyakorolt hatása Negatív aktivitás
	Burkos vírus	Burok nélküli vírus	Baktérium	Baktérium spórák	Gombák, élesztők	Fém	Műanyag	Festék	Beton	
Hatóanyag										
Nátrium-hidroxid	+	+	+	+	+	igen	igen	igen	nem	gyenge
Percetsav	+	+	+	+	+	igen	nem	igen	igen	erős
Klór	±	±	+	±	+	igen	nem	nem	igen	erős
Jód	+	-	+	-	+	igen	nem	nem	nem	erős
Aldehidek	+	+	+	+	+	nem	nem	nem	nem	gyenge
Alkoholok	+	-	+	-	+	nem	nem	nem	nem	erős

Fenolok	+	-	+	-	+	nem	nem	nem	nem	erős
Kvaternera mmónium	+	-	+	±	+	nem	nem	nem	nem	gyenge
Amfoterek	+	-	+	-	+	nem	nem	nem	nem	gyenge

A hatékonyságot növelhetjük, ha a habosítást és a ködösítést eltérő hatóanyagú fertőtlenítőszerrel végezzük, teljes hatásspektrumot biztosítva, valamint a rezisztencia kialakulásának lehetőségét csökkentve. A fertőtlenítés hatékonyságát időszakonként tamponos mintavétellel ellenőrizzük. A légtér fertőtlenítés végezhető formalin gázzal is. Hátránya, hogy a formalin a köd elülte után is visszagázosodik így a betelepítést, a hosszas szellőztetést késlelteti.

Mivel a prevenció, a biológiai biztonság az új évezred nagy slágere, kis odafigyeléssel, a trendek követésével, komoly üzleti lehetőséget biztosíthat a kártevőirtó szakmának.

Meleg-e a melegköd?

Minden csak a hűtés mértékétől függ.

Hegedűs Ágoston (ULV Kft)

Mire gondol általában egy gázmester a melegködképző hallatán?

- Gázolajos oldat ködösítése nagy hőmérsékleten pl.: szúnyogirtás. Ahol a sugárhajtóműbe 500 fok körül beporlasztott oldat dupla halmazállapot változás után köddé kicsapódik. Az oldat még itt sem ég el!

Igen, kezdetben csak erre alkalmazták a II. világháborúban repülőgépek hátsó védelmére kifejlesztett technikát. (Ha a gép ködöt fújt hátra nem tudták célba venni és úgy tűnt mintha már találatot kapott volna.)

Ez a sugárhajtóműves porlasztási elv és az oldat megfelelő hőmérsékleten való beadagolása nagyon sokféle alkalmazást tesz lehetővé. Egyedülállóan a német **pulsFOG** cég kínál három különböző hőmérsékleten porlasztó melegködképző elvű gépet.

Egy melegködképző motorjában a hőmérséklet 1200 °C, a kipufogó végén kb.: 60°C van az alap léghűtéssel, ez minden gépen van.

A **pulsFOG** a 'Bio' változatban ezt extra vízűtéssel egészítette ki, így még 20-30 fokkal csökkenthető az oldat hőterhelése, az égéstér és az oldatfűvóka között a kipufogóba porlasztott hűtővízzel,

- ami a hőt elnyelve leválasztja a láng végéről a vegyszeroldatot,
- vízgőzzé válva növeli a porlasztási sebességet
- és még tisztítja is a csövet üzem közben a lerakódásoktól.

Minden melegködképzőgép alkalmas az olajalapú oldat mellett **vizes** oldatok kijuttatására is.

A víz hozzáférhető, veszélytelen, nem gyúlékony anyag és mint oldószer beltérben sokkal elfogadhatóbb. Jó példa a vizes alkalmazásra a zárófertőtlenítés a baromfiólakban állományváltáskor és csak megjegyzem, hogy a legtöbb erre használt fertőtlenítőszer még a meleget is szereti. Így bármely melegködképző alkalmas erre a feladatra.

Hogyan is viselkedik a víz ha hirtelen nagy hő éri: ha egy vízcseppet rácseppentünk forró felületre pl.: villanyrezsó, akkor a vízcsepp el kezd gyorsan táncolni, ez idő alatt a felületéről folyamatosan párolognak a részecskék, a párologás hőt von el és folyamatosan hűti a csepp belsejét, ami az utolsó pillanatig nem forr fel. Ez a folyamat több másodpercig is eltarthat.

Ezzel szemben a porlasztott oldat a melegködképző sugárhajtóműjében a legrosszabb esetben is csak 0,1 másodpercet tölt, tehát nincs ideje túlmelegedni és a cseppek felületéről elpárolgó vízmennyiség még extra hűtést is biztosít, amíg a csepp kijut a gépből.

A hangsúly a nagyon rövid időn van.

- Ha vizes oldatot porlasztunk bármilyen melegködképzővel, a víz a porlasztás közben komoly plusz hűtést visz a rendszerbe, de hőérzékeny szer porlasztásra csak a **pulsFOG 'Bio'** gépei alkalmasak.
- Ezzel szemben a porlasztott oldat a sugárhajtóműben a legrosszabb esetben is csak 0,1 másodpercet tölt, tehát nincs ideje túlmelegedni és a cseppek felületéről elpárolgó vízmennyiség még extra hűtést is biztosít, amíg a csepp kijut a gépből. A hangsúly a nagyon rövid időn van.

A **pulsFOG** cég három kategóriát különböztet meg a porlasztás hőmérséklete szerint:

- Az 'O' jelű az 500 °C-on porlasztó klasszikus melegköd olajos vagy vizes hőstabil, valódi oldatokhoz,
- a 'standard' 100 °C-on porlasztó változat nem gyúlékony általában vizes oldatok kijuttatására, főleg beltéri alkalmazásokhoz (már poralakú vegyszerek oldatához is, oldat keverés van)
- a 'Bio' változat az elővízhűtéses modell az előző kettő kombinációjából készült dupla vegyszerrendszerrel, ami bio módban működtetve nem terheli jobban a szereket hőhatással, mint egy kézi elektromos hidegködkepzők. Az elnevezésben a Bio szócska a ködösíteni kívánt szer biológiai vagy hőérzékeny tartalmára utal. A standard és a bio változatban van oldatkeverés!
- A Bio gép 'O' és 'standard' módban is működtethető ha szükséges!

A 'Bio' típus az extra vízhűtéssel egyesíti a hideg- és a melegködkepzők előnyeit: mobilitás, nagy teljesítmény és nem igényel infrastruktúrát mert benzinmotoros, ez a sugárhajtóműves ködkepzők csúcsmoделlje, a melegködkepzőnek tűnő gépek legsokoldalúbban használható változata. Ez azért jó, mert nem lehet tudni előre, hogy kinek éppen milyen munkája lesz.

- A pulsFOG Bio modellek alkalmasak: hőérzékeny szerek, nehezen oldódó porok, emulziók vizes vagy gyúlékony olajos oldatban való ködösítésére.

A bio változat 50 és 100 lóerős motorral kézi gépnél 2x5 literes tartályokkal nagygépnél 2x30-2x50 literes tartályokkal rendelhető. (Az 'O' és 'standard' változat készül 25 lóerős motorral is.)

Extra tartozék: ködmegszakító automatika és nagygépekhez távírányító rendszer

Hegedűs Ágoston vezető, Apró Csepp Kft.
(mobil:06/30/922-56-66, ulv@vivamail.hu)

Új típusú UV védelemmel ellátott rágcsálóirtató ládák bemutatása

Minőség megfelelő áron!

Czermann János (Irtó-Trió)

Cégünk az Irtó Trió Kft. rovar- és rágcsálóirtási tevékenység mellett, tulajdonosi szerkezetéből adódó jelentős műanyagipari gyártási és tervezési háttérrel, segítségével, a kezdettől foglalkozik műanyag egér- és patkányirtató ládák gyártásával és forgalmazásával. Ezen termékeink a Magyar Szabadalmi Hivatal Formatervezési Mintaoltalmi Okirata alapján, védettek.

Legnagyobb kereskedelmi partnerünk a Bábolna-Bio Kft. Remiz fantáziánéven forgalmazza termékeinket. Tavalyi évben a MAKOSZ konferencián vetődött fel, hogy az átlátszó tetejű dobozokban kültéren, a rágcsálóirtószerek hatástartóssága csökken.

Hosszas kísérletezés eredménye képpen született meg új termékünk az UV védelemmel ellátott rágcsálóirtató láda. A jelentős fejlesztésnek köszönhetően, az irtószerek állagmegőrzésében ezen termékeink biztonságos megoldást nyújtanak.

Valamennyi termékünk alapanyagának, gyártástechnológiájának átvizsgálása megtörtént, melynek következtében ládáink töréstartósságai messze jobb eredményt mutattak, mint a vizsgálatban résztvevő más forgalmazók által gyártott hasonló termékek.

Ugyan ezt az eredményt sikerült prezentálnunk extrém hőmérsékleten végzett vizsgálatoknál. Célunk ládáink szilárdságának megtartása alacsony hőmérsékleten is, ezzel el tudjuk érni, hogy jó minőségű, tartós, időjárásálló, biztonságos termékekkel tudjuk segíteni a gázmesterek tevékenységét.

Termékeink változatlanul beszerezhetőek a Bábolna-Bio Kft.-től, Agria-Pharma Bt-től, illetve cégünk telephelyéről, továbbá új szolgáltatásként - megfelelő mennyiségű rendelés esetén – vállaljuk a díjmentes kiszállítást.

Ami nem jelent meg az újságban

A *Kártevőirtás* című lap 2006/2. számában Kallay Ferenc, a Magyar Szúnyogirtók Országos Szövetségének (MaSZOSZ) elnökhelyetteseként, meglehetősen egyedi stílusban számolt be a Gergely Air Kft. rendezte, Környezetbarát védekezési technológiák csípőszúnyogok ellen c. konferenciáról. A rendezvényt kapcsolatban csupán a Gergely Air Kft., az AIRBACTER technológia kidolgozásában betöltött szerepét igyekezett cáfolni (http://www.makosz.hu/ujsg/200602/tisztelt_szerkesztoseg.html).

A lap szerkesztőségét a Kft. kérte, hogy hasonló terjedelemben írt reagálásukat következő számukban tegye közzé. A Kártevőirtás szerkesztője – minden újságírói etikai normát figyelmen kívül hagyva – ezt nem tette meg, helyette Szitó András, „olvasói levélként” megírt sorait közölte.

Szitó, mint a Maszosz elnöke, aki az említett konferencián nem tette tiszteletét, a pályázaton elnyert kutatás-fejlesztési támogatás elköltésének módját is kétségbe vonta, valamint a rendezvényen előadóira tett sértő megjegyzést (*Kártevőirtás* 2006/3. szám, internetre nem került).

A Gergely Air Kft., valamint a pályázat konzorciumi tagjaként közreműködő MTA Növényvédelmi Kutatóintézetének érintett munkatársai, a történetek után arra kérték az Irt-Info szerkesztőségét, hogy a *Kártevőirtás* számára eljuttatott soraikat változatlan formában közölje, valamint Szitó András „olvasói leveléhez” rövid kiegészítést fűzhessenek.

Szerkesztőségünk az alábbiakban tesz eleget a kérésnek.

A saját porta söprögetésének hasznáról

Darvas Béla (DSc – biológia) **Fekete Gábor** (PhD) (MTA Növényvédelmi Kutatóintézete)

A Gergely Air Kft. által szervezett velencei konferencia ürügyén, a *Kártevőirtás* című lapban megjelent írásokat tételesen megfontolni nem érdemes. Mivel azok egyetlen célja a pusztasértés, néhány információt talán mégis megosztunk a tisztelt olvasókkal:

„Környezetbarát védekezési technológiák csípőszúnyogok ellen” címmel, 2003 – 2005 között valósítottunk meg kutatási programot, Gergely Gábor projektvezetése, és Darvas Béla (MTA NKI) szakmai irányítása mellett. A pályázati munkát tehát 2005. évben lezártuk, a megvalósítás eredményességét, és az odaitélt támogatás felhasználását anonim, tudományosan minősített, tőlünk független kutatók bírálták, ahogy az megszokott. A munka kitűnő minősítést kapott. A rosszindulatú inszINUÁCIÓRA, amely a „pályázat millióinak jogos elköltését” illeti bizonyítékkal tehát a bírálóknak, és a támogató szervnek (KPI) kellett szolgálnunk, nem pedig a projektvezető hasonló program kidolgozására jobbra képtelen üzleti konkurensainak. A pályázati zárójelentés elfogadása után (!), tehát a projektben részt vett kutatók örömmel mondtak igent Gergely Gábor felkérésére, hogy saját kutatási munkájukról a hazai érdeklődők előtt beszámoljanak. A velencei konferencián önkormányzatok, önkormányzati társulások, kivitelezők, megyei ÁNTSZ-ek, az OEK képviselői, valamint gázmesterek, növényvédelmi szakemberek és kutatók is részt vettek, tehát a kutatási program eredményeit közvetlenül hasznosítani tudó szakemberek hallhatták az előadásokat, olvashatták az erre az alkalomra készült kiadványt. Ha Kallay (aki csak testben volt jelen) és Szitó (aki testben sem) urak is vették volna erre a fáradságot a körültekintő tájékozódásra, bizonyára nem terhelik a *Kártevőirtás* ennél bizonyosan értékesebb oldalait személyeskedő és indulatos véleményükkel. A destruktív hozzáállás eddig még sohasem pótolta a konstruktívat. Egyébként, és ami azt illeti a tájékozódás még most sem késő, az MTA (http://www.mta.hu/fileadmin/2006a/04/NKI_mosquito_w_cover.pdf) és a Gergely Air Kft. honlapján is megtalálható (számukra is) a kutatási program anyaga.

Olvasni nem szégyen.

Végül, hogy Szitó András kit ért „jó nevű kollégák” alatt, maradjon örök homályban (a bókot egyébként az ott előadók egyike sem viszonzhatja), de hogy bármelyikünk „tudományos köntöst” használna szemfényvesztésre, vagy kutatási pénzeinek elköltéséről ne tudott volna elszámolni, az még nem fordult elő. Igaz, a Tisza tó lárvatérképének elkészítését nem is ez a kollektíva vállalta el, hanem ő, a készséggel vádaskodó, majd *készítette el* azon a bizonyos lehangolóan alacsony színvonalon. A kifizetést számára csak az tette lehetővé, hogy a járatlan pályázati kiíró sem állt a helyzet magaslatán, így a szerződés szerint nem igazán volt mit számot kérnie. Szóval, tessék söprögetni csöppet a saját porta tájékán, akad ott egy s más, amely csöndre int.

Ami megjelent az újságban

Klimariadó

Vogronics László (RONIX Kft ügyvezető MaKOSZ főtitkár)

Mottó: „Mennyi elvesztegetett idő, amikor valaki összekeveri a mozgást a teljesítménnyel.”
(A Sakál című filmből)

Divat a klímaváltozásról írni, beszélni, okos dolgokat mondani, megmagyarázni, amit már mindenki érez a saját bőrén is. Elviselhetetlen lesz a nyár, kánikula lesz mindenütt, a kaliforniai kutatók szerint 2100-ig 8-9 °C emelkedéssel kell számolnunk, már aki ezt megéli közülünk.

Hogy mindez miért jutott eszembe? A változás, ami a dolgokat valamilyen irányba viszi, lehet jó is meg rossz is. A környezetvédők egyre inkább tudatos viselkedésre hívják fel a figyelmet, ha így haladunk tovább elpusztul a Föld, elpusztítjuk saját magunkat. Változtatásra van szükség, mégpedig a helyes irányban.

Így van ez a mi szakmánk területén is. A nagy változások, a reformok, ahogyan a kormány nevezi a most történeteket, kihatottak a szakma minden területére, nevezetesen a kártevőirtó szakma szakképzésének a területére is. Mint ismeretes az ország költségvetése katasztrofális állapotba került, a konvergencia program által előírt mutatók teljesítése a gazdasági élet és a magánélet minden területére igen keményen kihatnak. Minden területen, így a szakmánkat érintő egészségügyben is, átszervezésekről, leépítésekről, munkahelyek és intézmények megszűnéséről, bezárásáról hallunk folyamatosan. Lehet ezek észszerűségéről vitatkozni, de a tény az tény marad, a nagy változás megtörtént.

Az elbocsátások, kényszernyugdíjazások, a létszámleépítések az ÁNTSZ évtizedes építményét sem kímélték. A fent említett okok miatti változás a kártevőirtás gyakorlati oktatásában résztvevő oktató tanárokat is, így vagy úgy, de érintette. És ez az érintettség, a 2006/20007 év egészségügyi gázmesteri tanfolyam kötelezően előírt 80 órás irányított gyakorlati oktatását végül is lehetetlenné tette. Egyrészt maga a Fővárosi Intézet – amit a jogszabályok pontosan nevesítettek (19/1997. (VII. 4.) NM rendelet, a 6/2000. (III. 17.) EüM rendelet és a 17/2005. (V.19.) NM rendelet) – átszervezésre került, másrészt a személyi feltételek alakultak másképpen.

Ezt a problémát kizárólag a MaKOSZ észlelte, érzékelte, és csak és kizárólag a MaKOSZ tett le az asztalra konstruktív javaslatot ennek orvoslására. Visszatekintve 1995-96-os évekre, amikor az új oktatási törvény, amely a szakképzésről megjelent (1993. évi LXXVI. Törvény a szakképzésről, valamint ennek módosítása az 1995. évi LXXXIV. Törvény), a MaKOSZ foggal-körömmel küzdött, hogy a szakma bekerüljön az OKJ képzésbe. Minden fórumon harcolnunk kellett, hogy a szakma elnyerje méltó helyét és a tevékenységet gyakorlók valóban szakmát művelhessenek.

Tisztelt kollegák, talán jobb lett volna továbbra is egy tanfolyami igazolás birtokában tevékenykedni mindenféle végzettség nélkül? Nem jobb most így, hogy az egészségügyi gázmester jelenleg a kártevőirtási szakma doyen-je? Jelenleg Európában Magyarországon folyik az egyik legjobb képzés.

Az OKJ-s képzés megindulásakor mindenki széttárta a kezét, nincs pénz az új tankönyvek kiadására. Mit tett a MaKOSZ? Az oktatást elsődleges feladatának tekintve a zsebébe nyúlt, több millió forinttal finanszírozta a jegyzetek kiadását. Megelőlegezte a szerzői, a lektori, a nyomdai költségeket, hogy a képzés a tankönyvek hiánya miatt el tudjon indulni. És most ismét mit tett a MaKOSZ? Most ismét itt állunk, és mindent megtettünk, hogy a jelenleg is folyó tanfolyamot sérülés, kár ne érje. Sikerült! Persze nem egyedül. Köszönet azoknak az intézményi vezetőknek – és itt nem kívánom nevesíteni őket, úgy is mindenki tudja, hogy kikről van szó –, akik felismerték a lehetséges kár nagyságát és a MaKOSZ-t egyenrangú partnernek tekintve az ügy mellé álltak, támogatták és magukévá tették a javaslatainkat.

Ezúton is, a szakma és a tanfolyami hallgatók nevében, köszönetet szeretnék mondani nekik. És hogy nem csak pillanatnyi fellángolásról van szó, azt ékesen bizonyítja az egymást kölcsönösen támogató, segítő, az oktatásért felelős, együttműködésről szóló hosszú távú szerződés is, amelyet ez év tavaszán aláírtunk.

A MaKOSZ, mint a kártevőirtással foglalkozók szakmai, érdekképviseleti és érdekérvényesítő, nonprofit civil szerveződése, úgy érzi, hogy a szakma érdekeit megfelelő módon és hatékonysággal képviseli minden fórumon. Hát kérem, ha igazán belegondolunk és végig tekintünk a hazai kártevőirtással foglalkozók életébe és tevékenységébe, bizony a Szövetségnek kellő önkritikát kell gyakorolnia. Mert hogy is hangzik az előző mondat: „A MaKOSZ.....a szakma érdekeit megfelelő módon és hatékonysággal képviseli minden fórumon.” Ez idáig igaz is, csak egy valami hiányzik! Az ember! A kolléga, aki arra vágyik, hogy megkérdezzék tőle: Hogy vagy? A Szövetség, valljuk be őszintén, ebben

nem áll a helyzet magaslatán. Csak a feladatra, csak a megoldandó problémára fókuszálunk! Ezt igyekezzük a legjobban, a leghatékonyabban és a szakma érdekeit messzemenően figyelembe véve képviselni.

Valaki valahol tavasszal, egy összejövetelen kijelentette, a szervezet, amit ő képvisel, az képviseli igazából a szakmát, merthogy több mint 250 regisztrált tagjuk van. Ami a létszámot illeti ez első hallásra igaz. Nem kívánok számháborúba keveredni, de a MaKOSZ-nál nem egyéni tagok vannak, hanem egy-egy szervezet/vállalat, amely a szakmát műveli (csak halkan jegyzem meg, a MaKOSZ 142 regisztrált tagja egyenként kb. 3-4, ritkán sokkal több főt képvisel, ami hozzávetőleg 5-600 főt jelent, illetve ha a szolgáltatás árbevételének nagyságrendjét is figyelembe vesszük, akkor a különbség sokkal nagyobb). Ennek elsődlegesen gazdasági oka volt a megalakuláskor. Nevezetesen, egy szervezet, legyen az egyéni vagy társas vállalkozás, illetve intézmény, a tagdíját, mint érdekképviselési díj, **költségmentesen elszámolhatja** (ez a konferenciákon való részvételre is vonatkozik!). Ezért fizet az egyéni tag csak 3.000,- Ft tagdíjat! Amennyiben valaki, mint természetes személy, tagja egy szervezetnek, a tagdíját és az ezzel kapcsolatos minden más egyéb kiadásait sehol sem érvényesítheti költségmentesen, elszámolni nem lehet. Háztartási kivételnek minősül! Amennyiben az adóhatóság ezt észleli, annak súlyos következményei lehetnek. Úgy gondolom, hogy ezt a kérdést ideje volt megvilágítani egyszerűen könyveléstechnikai okok céljából.

De nem ez a lényeg! A lényeg a szakma érdekeinek egységes képviseletében van. Jó magyar betegség áldozatai vagyunk: egymás ellen menetelünk, ne hogy véletlenül is összefogjunk. Mert az árt az önérzetünknek!

Visszatérve a környezeti változásra, csak és kizárólag a benne szereplők és a résztvevők tudják számukra kedvezően és hatékonyan befolyásolni a várható eseményeket. „Az éghajlatváltozás tény” – szögezi le a magyar környezetvédők állásfoglalása. A nemzeti éghajlatváltozási stratégiát (NÉS) többéves munkával dolgozták ki neves magyar szakértők, összefoglalva, hogy a felmelegedés milyen hatással lesz Magyarországra és ezt hogyan lehet kivédeni, megelőzni. Talán nekünk, kártevőirtóknak is, a fentieket meg kellene szívlelnünk a saját és a szakmánk jól felfogott érdekében. Még nem késő!

Észrevételeink:

Eddig sem tettük és a jövőben sem tervezzük, hogy az *IRT-INFO* -ban, vagy egyéb fórumainkon, rendezvényeinken más társadalmi és szakmai szervezetek értékelésével foglalkozzunk, róluk véleményeket alkossunk.

Most sem tesszük szívesen, de a Magyar Kártevőirtók Országos Szövetsége, Kártevőirtás című lapjának legutóbb megjelent vezércikke kapcsán rengeteg, esetenként az indulatoktól sem mentes megkeresést kaptunk.

Az említett cikk csak egy - az egyébként nagyon színvonalas, értékes szakmai tanulmányokat, információkat közlő - a Kártevőirtásban rendszeresen megjelenő cikkek közül, amely a MEGE -vel foglalkozik.

Az alábbiakban szeretnénk szó szerint idézve, csokorba kötni a velünk kapcsolatos írások rólunk szóló részleteit.

Részletek az első rólunk szóló cikkből:

Egység helyett megosztás

Kártevőirtás IX. évfolyam 1. szám, 2002. május

A cikket B.T. jegyzi.

Egy szakma érdekegyesítő tevékenységében meghatározó a szervezettsége. Különösen olyan foglalkozási ágakban, ahol egyébként is sok az egyéni vállalkozó. Ezért is alakult meg 1993-ban a Magyar Kártevőirtók Országos Szövetsége a MaKOSZ. Nemrégben néhányan mégis úgy döntöttek, alakítanak egy másik, a szakmának csupán egy kisebb részét képviselő egyesületet. Félő azonban, hogy ez nem az érdekképviselés hatékonyságát növeli, hanem inkább megosztja az erőket. Ez különösen azért aggályos, mert éppen mostanában több fontos jogszabály módosítás kidolgozásában vesz részt a MaKOSZ. Erről beszélgettünk dr. Bajomi Dániellel, a MaKOSZ elnökével a Bábolna Környezetbiológiai Központ kft. ügyvezető igazgatójával.

.

.

.

- Mi indokolja egy új szervezet megalakulását?

- Főtitkárunk, Vogronics László nagyon szorgalmazta helyi szervezetek, klubok kialakítását, ahol kötetlen formában lehet az ipar kérdéseiről beszélgetni, egymást jobban megismerni, ahogy ez működik Székesfehérváron, illetve ahogy ezt tapasztaltuk a Növényvédők Kamarájának klubülésein. Tudomásom szerint Budapesten is történt kezdeményezés ilyen klub létrehozására, ám ennek leple alatt összehívott 15-18 gázmester váratlanul megalakította mindenféle velünk történt előzetes egyeztetés nélkül, a Magyar Egészségügyi Gázmesterek Egyesületét. Ez annál is inkább meglepett minket, mert a MaKOSZ támogatta és a jövőben is támogatni fogja, az ilyen kezdeményezéseket, ám a szervezet vezetőit senki, semmilyen formában nem értesítette a konkurensnek tűnő egyesület alapításáról.

- Az új egyesület már a nevében is jelzi, hogy a szakmának csak egy szűkebb szegmensének érdekeit képviseli. Nem gyengítik ezzel önmagukat is?

- Valóban csupán az egészségügyi gázmesterek érdekeivel foglalkoznának. A MaKOSZ nemrégén elérte, hogy elismerjék a kártevőirtást szakmunkának, tehát véleményünk szerint egy klubnak nyitottnak kellene lenni mindenki számára, aki a szakmával bármilyen szinten foglalkozik.

- Felvették a kapcsolatot az új egyesülettel?

- Az új szerveződésben a MaKOSZ választmányának két tagja is részt vett. Beszélgettünk velük és megkérdeztük, miért vélték szükségesnek ezt a megoldást. Azzal indokolták az egyesület megalakítását, mert a MaKOSZ nem képviselte megfelelően az egyéni egészségügyi gázmesterek érdekeit. Fölajánlottuk, ha valóban igény van a gázmestereknek egy külön képviseleti csoport létesítésére, hozzanak létre a MaKOSZ-on belül egy tagszövetséget, ahogyan azt a szűnyogirtók már megtették.. Kértük a két választmányi tagot, hogy egyeztessünk, mielőtt a nyilvánosság elé lépnek. Ezen túlmenően írásban (faxon és levélben) kértem az új egyesület elnökét, tájékoztasson, hogy működésüket a MaKOSZ keretén belül vagy azon kívül tervezik. Sajnos válasz nem érkezett. A 2002. február 27-i nyilvános ülésükre nem hívták meg a MaKOSZ vezetőit, hanem csak mint gázmesterek kaptunk meghívót. Mivel az előzetes egyeztetésre nem került sor, a MaKOSZ képviseletét hivatalosan senki nem tudta vállalni. Nem akartunk részt venni egy esetleges parttalan vitában.

- Milyen érdekek mozgathatják a másik szervezett alapítóit?

- A MaKOSZ vezetői társadalmi munkában, díjazás nélkül végzik munkájukat, ezért csak arra tudok gondolni, hogy egyéni ambíciók mozgathatják a szervezőket. Azért sem értem a viselkedésüket, mert a MaKOSZ-ban három évente vannak választások, éppen idén ősszel lesz a következő, ha nem elégedettek a tevékenységünkkel, váltsák le a jelenlegi vezetőket. Egyik vezetőségi tag sem ragaszkodik tíz körömmel a szervezetben betöltött funkciójához. Úgy vélem joggal sérelmezzük, hogy kifogásaikat nem tették szóvá és azt is, hogy megalakulásukkal gyengíthetik az érdekképviselést. Valamennyiünknek az lenne az érdeke, hogy minél egységesebben képviseljük a szakmát.

Ha néhányan a szakmai érdekek elé helyezik a csoport érdekeket, alaposan megnehezítik, vagy lehetetlenné is teszik az érdekérvényesítő munkánkat. Hátrányos helyzetbe kerülhet a szakma. Az új egyesület vezetői érdekes módon megkerestek minket, hogy segítsünk nekik. A jelenlegi elfogadott alapszabályuk ugyanazokat az elveket és célkitűzéseket fogalmazza meg, mint a MaKOSZ-é. Véleményünk szerint két, azonos jogosítványokkal rendelkező szervezet működése csak: hátrányos lehet a kártevőirtó szakma érdekeire. Éppen ezért javasoljuk, hogy gondolják végig az alapszabályukat _ elsősorban olyan célkitűzéseket fogalmazzanak meg, mint például az országos klub jellegű mozgalom erősítése, a klub összejöveteleken megfogalmazott gondolatok összegyűjtése és továbbadása, illetve ill. MaKOSZ eredményes munkájának támogatását, amelyet most nem tapasztalunk. Mi nyitottak vagyunk, hiszen, mint mondtam többször is, a szakma érdekei az elsődlegesek. Ennek az együttműködésnek egyik formája lehet például a tagszövetség, mint ahogyan erre van már példa. Ebben az esetben számíthatnak a MaKOSZ támogatására. Természetesen, ha azonban az iparág megosztására törekednek, abban nem leszünk partnerek.

Megjegyzéseink:

Az újságcikk létrejöttének története nem lenne teljes, ha nem mondanánk el, hogy ezt a már teljesen kész lapszámot a MaKOSZ és a MEGE első hivatalos megbeszélése után nyomták mosolyogva a kezünkbe.

Elismerjük, nem jelentettük be az egyesület megalapítását. Szolgáljon mentségünkre, hogy abban a hitben voltunk, hogy 2002-ben Magyarországon már csak az arra kijelölt bíróságon kell engedélyeztetni egy civil szervezet megalakítását.

Bár a cikk szerint titokban, egy klub alapítás leple alatt alakultunk, a szemfüles B.T. mégis megtudta és úgy érezte, hogy erről az új egyesületről neki cikket kell írni. Ennek érdekében felkereste a MAKOSZ elnökét, aki készséggel válaszolt kérdéseire. Indokolta az új egyesület létrejöttének okait, ismertette a vezetők ambícióit és értékelve az egyesület tevékenységét, -ami abban az időben gyakorlatilag a megalakulás volt- és azt egyértelműen károsnak minősítette.

Természetesen kaptunk tanácsokat is arra, hogy mit, miként kellene tennünk.

„tehát véleményünk szerint egy klubnak nyitottnak kellene lenni mindenki számára, aki a szakmával bármilyen szinten foglalkozik.” hangzik el az első tanács.

2004. évi közgyűlésünkön úgy módosítottuk az alapszabályunkat, hogy tagja lehessen az egyesületünknek minden szakképzett kártevőirtó.

A válasz nem váratott sokáig magára:

Tájékoztató a MaKOSZ 2004. május 5-i választmányi üléséről
KÁRTEVŐIRTÁS 2004/2. szám

„Vogronics László tájékoztatta a megjelenteket a MEGE II. rendezvényéről és közgyűléséről.”

....

....

„Úgy tűnik, hogy a MEGE ellenszervezetté alakul, mivel már nem csak a gázmestereket fogadja be, hanem a többi egészségügyi kártevőirtó szakképzettséggel rendelkezőket is.

Sérelmezi az Elnök Úr azt is, hogy MAKOSZ tagként nem tettük szóvá a problémáinkat, és különben is lehetőségünk lenne részt venni a választmány munkájában.

A 2002-es közgyűlésen a MEGE vezetőségi tagjai közül 4 főt választott választmányi tagnak a tagság.

Hamarosan kiderült, hogy ez sem jó.

KÁRTEVŐIRTÁS 2004/2. szám
Tájékoztató a MaKOSZ 2004. május 19-i Közgyűléséről

Dr. Bajomi Dániel – a Választmány döntésének megfelelően – a MaKOSZ Alapszabályának módosítására tett javaslatot.

Amikor 2002. január elején megalakult a MEGE, a MaKOSZ javasolta, hogy a Szűnyogirtókhöz hasonlóan legyen tagszövetség. Ezt a gesztust a MEGE nem fogadta el és az önállóság mellett döntött.

A 2004. 03. 31-én megtartott MEGE közgyűlésen alapszabály módosítást szavaztak meg, aminek értelmében már nemcsak a gázmestereket, hanem minden kártevőirtással foglalkozó szakembert tagjaikká fogadnak.

Április 19-én kelt körlevelükkel tagtoborzást is tartottak a kártevőirtó szakmunkások között. Mivel a MEGE célkitűzései megegyeznek a MaKOSZ célkitűzéseivel, összeférhetetlenség alakult ki, annál is inkább, mivel a konkurens szervezet vezetői a MaKOSZ-nál választmányi tagok. Fentiek miatt Dr. Bajomi Dániel a MaKOSZ alapszabályának a következők szerinti módosítására tett javaslatot: a 6. § 2. pontja szerint „nem lehet tisztségviselő hasonló kártevőirtó szervezetben hasonló vezető tisztséget ellátó személy”.

A Közgyűlés végén Vranesics Csaba és Reisinger Mátyás – az Alapszabály módosítására tekintettel – a választmányi tagi tisztségeikről lemondtak.

Klímariadó c. vezércikk
KÁRTEVŐIRTÁS 2007/1. szám

Ha már ilyen mélységekbe belementünk, térjünk rá V.L. cikkének „elemzésére”:

„A MaKOSZ ...a szakma érdekeit megfelelő módon és hatékonysággal képviseli minden fórumon.”

Az ezt követő enyhe önkritika során azt mondja, hogy az egyébként kiválóan működő szövetség tevékenységéből csak egy valami hiányzik: az ember, a kolléga.

Kérdezzük, akkor mivel foglalkoznak, ha nem az emberrel, a kollégával? (Mellesleg itt fogalmazza meg V.L., hogy mi indokolta a MEGE létrejöttét. Nevezetesen, hogy legyen, aki az emberekkel, a kollégákkal, az ő problémáikkal foglalkozzon.) Egyszóval, nem az atyai buksi simogató „hogy vagy”-ra van, vagy lett volna szükség. Sokkal inkább az információk gyors, minden érdekelthez való eljuttatására, és a kapcsolatok építésére.

Csak, csak és kizárólag.....

Az ÁNTSZ átszervezésének folyamatát a MEGE is végigkísérte. Tudtuk, láttuk, hogy a Fővárosi Intézet lecsökkentett létszáma nehézségeket okozhat az irányított szakmai gyakorlatok lebonyolításában.

Tehát az a megállapítás, hogy *„Ezt a problémát kizárólag a MaKOSZ észlelte, érzékelte, és csak és kizárólag a MaKOSZ tett le az asztalra konstruktív javaslatot ennek orvoslására”*, - nem fedi a valóságot.

Igaz mi nem üzleti ajánlatot adtunk, egyszerűen csak felajánlottuk díjmentesen segítségünket a gyakorlatok lebonyolításában.

Térjünk vissza V.L. cikkére, azon belül is a drámai csúcspontra:

„Valaki, valahol tavasszal egy összejövetele...stb”

Itt a politikusainktól eltanult fordulattal találkozhatunk. Az ilyen típusú, határozatlan, feltevésekre, és hallomásokra alapuló véleményekkel nem lehet vitatkozni, azokat nem lehet megcáfolni. V.L. nem merete azt írni, hogy a MEGE közgyűlésén az elnök azt mondta, hogy több mint 250 tagjuk van? Persze, hogy nem, mivel az teljesen természetes, hogy egy közgyűlésen megnevezik a taglétszámot. Továbbá, egy konkrét esetben bizonyítani is tudni kéne, hogy mi hangzott el. Egy ilyen pletyka szintű megjegyzés csak arra szolgál, hogy V.L. a saját maga által a MEGE elnöke szájába adott mondattal később vitatkozhasson.

Azt mondja nem akar számháborúba keveredni de közben mindent elkövet, hogy az el sem hangzott vádakot megcáfolja és túl licitálja.

Egyébként azóta 300 fölötti a taglétszámunk!

Röviden a következő bekezdéshez, amiről később kiderül, hogy nem ez a lényeg:

Legyen szíves V.L. tekintse értelmes, felnőtt embereknek a kollégáit, és ne riogassa őket az ő könyveléstechnikai ismereteivel. Legyen szabad mindenkinek a könyveléséért felelősséget vállaló szakemberre bízni, hogy mit könyvel el költségként, és mit nem.

Végül egy nagyon rövid bekezdésre reagálnánk. Ez az összefogásról szól.

Nem tudjuk, a cikkíró mit ért „összefogás”-on. Szerintünk az összefogáshoz legalább két fél szükséges. (A mi esetünkben háromról tudunk: MEGE, MESZK KJT, MaKOSZ).

Ezeknek a szereplőknek meg kell határozni a mindenkit egyformán érintő problémákat, a megoldásra konszenzuson alapuló közös elképzelést kell kialakítani. Majd a megfelelő fórumokon közösen képviselni ezt az álláspontot.

Persze régen ez nem így ment. Valaki, valahol azt mondta: „fogjunk össze elvtársak”... a többit már tudjuk.

Ebben a mini bekezdésben, végül a következő mondatokat olvashatjuk:

„Jó magyar betegség áldozatai vagyunk: egymás ellen meneteljünk, nehogy véletlenül is összefogjunk. Mert az árt az önértetünknek”.

Ismét nem tudhatjuk, mivel nincs odaírva, hogy kiről, vagy kikről van itt szó, ezért kénytelenek vagyunk találgatni:

Talán az összes kártevő irtással foglalkozó szakemberről, vagy csak a meg nem vívott számháborúban emlegetett 250-300 MEGE tagról, vagy esetleg a ragozásból (többes szám első személy) következtetve, magáról a MaKOSZ-ról?

Tisztelt Főtitkár Úr!

Kedves Laci!

Szomorúan olvastuk, hogy az általad végzett vizsgálatok ilyen lehangoló diagnózist eredményeztek.

Mi is önvizsgálatot tartottunk és megállapítottuk, hogy közülünk senki nem mutat *ellenmenetelési* és *összenemfogási* tüneteket.

Sőt a legtöbben kifejezett kényszert érzünk arra, hogy ennek a maroknyi embernek, az 5-600 főnyi magyarországi kártevőirtónak a szakmai környezetét és szakmai megítélését jobbitsuk, összefogva, együttműködve mindenkivel, akinek ugyanez a célja.

Együttműködnénk:

- az önálló TEÁOR szám megszerzésében,
- a tevékenységünket meghatározó, vagy azt befolyásoló jogszabályok felülvizsgálataiban, módosítások kezdeményezésében,
- egy egységes szabályozás kidolgozásában,
- a kártevőirtók országos nyilvántartásának továbbfejlesztésében,
- az oktatásban, a továbbképzésben, a szakmafejlesztésben,
- a közbeszerzési eljárások szakmaiságának elősegítésében,
- a felügyelő ellenőrző hatóságokkal való párbeszédben,
- az élelmiszerbiztonság ránk vonatkozó részleteinek fejlesztésében
- és minden a magyarországi kártevőirtás és a kártevőirtók helyzetét pozitívan befolyásoló ügyben.

Igazán nem rosszakaratból, és nem ellenmenetelésből, de reménykedünk, hogy a diagnózisod téves, vagy ha mégis igaz, akkor egy enyhe lefolyású kórral állunk szemben. Ez utóbbi esetben szerencsénk lehet, mert ma már általánosan elfogadott az orvostudományban, hogy a gyógyulni akarás csodákra képes.

Tisztelt Olvasónk!

A bevezetőben leírtaknak megfelelően, a magunk részéről szeretnénk lezártnak tekinteni az eddigi „össze nem fogási” időszakot, abban a reményben, hogy a klímaváltozás felmelegedést és nem elhidegülést hoz.

Aki esetleg úgy érzi, hogy a szövegek környezetekből „öncélúan” kiragadott részletek nem tükrözik hűen a valóságot, annak ajánljuk az eredeti cikkek elolvasását.

Az egyes fejezetekhez írt megjegyzéseinket az elnökség véleményeként írjuk, az értékelést a Tisztelt Olvasóra bizzuk.

Mi írtuk:

Ebben a rovatban tagtársaink írtak, vagy adtak interjút.

Talán az itt leírtakat többen is hasznosíthatjuk, akár a megrendelőink tájékoztatásában, akár más módon.

Tiszta Tér Technológia Magazin

Éttermi Higiéniai Mellékelt

Benkó Aurél – (Ratox Kft - MEGE)

Vizitorok- avagy milyen kártevők megjelenésére számíthatnak a vendéglátó egységek, konyhák?

A vendéglátó egységekben közegészségügyi szempontból a rovarok közül az élelmiszerlátozókat emelném ki. Ezek a kártevők a házi légy és egyéb szinántróp legyek, csótányok, hangyák, darazsak, fülbemászók, házi tücsök, együttesen vizitorok. A rágcsálók (patkány, egér) fertőzést terjesztő szerepe sem elhanyagolható, ugyanis ezek is sűrűn megfordulhatnak a konyhák raktárainak környékén.

Életmódjunktól adódóan az említett kártevők környezetünk szennyezett zugaiban is megfordulnak, sőt egyes rovarfajok lárvái ürülékben, trágyában, szemétkben fejlődnek. Ennek következtében testfelületükre kórokozó mikroorganizmusok tapadnak, amelyekkel az élelmiszereket fertőzhetik. Az ilyen módon szennyezett, majd elfogyasztott ételtől az ember, (vendég) ételfertőzést kaphat.

Az egységek melyik részén fordulhatnak elő a rovarok rágcsálók?

Minden épület – konyha, étterem - alkalmas a rovarok, rágcsálók megtelepedésére, ahol azok táplálékot, szaporodásukhoz megfelelő helyet találnak. Nevezetesen a konyhákban és környékükön csótányok, szezonálisan hangyák, illetve, pl. pizzériák környezetében a házi tücsök megjelenésére is számítani lehet. Érdekeség, hogy ezek a tücsök az általuk elfogyasztott lisztől, gabonaőrleménytől világos színűek is lehetnek. A fenti rovarok összességében a kedvező bűvő, rejtőzködő helyeket keresik, kedvelik a meleg és nedves környezetet pl. a csempe fuga hiányosságait, csaptelepek csóáttörési pontjait, ajtó-, ablakkeretek zugait, konyhai gépek motorterét, hűtőszekrények agregát körüli részét, az elektromos csővezetékeket.

A rágcsálók kedvelik a raktári részeken a ritkán elmozdított, kevésbé takarított helyeket, mint pl. a hűtő-fagyasztó szekrények szigetelése, az egerek, patkányok előszeretettel veszik birtokba az átalakításkor felszámolt szabadon hagyott csóáttörési pontokat, szennyvízelvezető rendszereket, nyitva hagyott padlóösszefolyókat, ajtótokoknál lévő réseket.

Mennyire van szerepe az üzlet tisztaságának abban, hogy megjelennek-e a kártevők ?

Az a tapasztalat, hogy a kártevőmentességben döntő szerepe van a tisztaságnak, takarítottságnak, annak, hogy az üzlet vezetője milyen szemléletű, mennyire igényes a higiéniára. A takarítottság alatt most azt értem, hogy a padozat folyamatosan ételmaradék-mentes, nem zsíros felületű, a gépek alatt, mögött erjedő, nedves ételmaradék ne legyen, mert ez a rovarok számára táplálékul szolgál. Ha ezt betartják, akkor elkerülhető, hogy a konyhába, vagy a hozzá tartozó előkészítő helyiségekbe esetlegesen behurcolt csótány, hangya, fülbemászó, tücsök, muslinca kedvező életfeltételekhez jusson, és elszaporodjon. A behurcolás egyébként könnyen megvalósulhat a különböző "élelmiszer vállalkozásoknál" beszerzett áruval, pl. zöldség, nyersanyagok, csomagolóanyagok stb. melyeknél előfordul, hogy a fent felsorolt kártevővel fertőzöttek. A saláták pl. nyáron gyakran hangyával, fülbemászóval együtt kerülnek be a konyhák előkészítő helyiségeibe. A szállítóktól érkező áruk kártevő fertőzöttségére amúgy kevés figyelmet fordítanak még az üzemeltetők.

Hogyan kell és érdemes védekezni a kártevők ellen?

A kártevőirtást végző szakember elsődleges célja az kell hogy legyen, hogy az ember környezetét a kellemetlen rovaroktól-rágcsálóktól megvédje. Az eredményes védekezéshez azonban többféle módszer együttes (integrált) alkalmazása szükséges.

Minden igényes konyha étterem (kevés kivételtől eltekintve) komolyan veszi a kártevők elleni védekezést, és ehhez szakképesített egészségügyi gázmestert bíz meg a kivitelezéssel. Elsődleges szempont, hogy az éttermet konyhát üzemeltető "élelmiszer-vállalkozó" a HACCP elvein alapuló élelmiszerbiztonsági programot és ennek megfelelő szemléletet kialakítva szakember segítségét vegye igénybe. Lényeges hogy a védekezést, mint fogalmat is értelmezzük.

Mit jelent a védekezés?

Konkrétan a védekezés részben az ártalom megelőzését, részben a bejutott kártevők elpusztítását is jelenti.

Az irtás során a kártevők elpusztítása az elsődleges cél és ezáltal az akut veszély csökkentése. Nem szabad figyelmen kívül hagyni azt a tényt sem, hogy ha már egyszer bekerültek és elszaporodtak a kártevők, mert kedvező életfeltételeket találtak, akkor az elvégzett irtás után is előfordulhat az újbóli megjelenésük, behurcolásuk, ezért gondoskodni életfeltételeik felszámolásáról. Az irtás csak akkor adhat megfelelő eredményt, ha rendszeresen ismétlődik, és azzal egyidejűleg a megelőzésre, takarításra is figyelmet fordítanak. A megelőzés során olyan körülményeket (pl. műszaki) kell kialakítani, melyek a kártevők újbóli behatolását megnehezítik.

Hogyan lehet minél hamarabb felfedezni a kártevőket?

A fentiekből következően az egészségügyi gázmesternek (szakember) és a konyhaüzemeltetőnek szorosan együtt kell működni. Ez csak úgy lehetséges ha egy mindenre kiterjedő - részletes utasításokat adó - kártevőirtási programot követnek.

Technikailag ez úgy működik, hogy a szakember alapos monitorozást folytat az egységben, és ha valamilyen rovar megtelepedését észleli, egyeztet a konyha, vagy étterem vezetőjével, melyben jelzi a szükséges beavatkozási technológiát is, pl. permetezés.

A monitorozás leggyakoribb eszközei a ragasztós feromonos alaktestek. A szakemberek részére rendelkezésre álló monitor-eszközök kihelyezéséről célszerű részletes nyilvántartást vezetni.

Mire kell ügyelni az irtásnál? Van-e felmosási tilalom?

A hatásos kártevőirtás egyik alapfeltétele, hogy az irtást (pl. permetezést) mindig előzze meg takarítás. Fontos ennél a technológiánál (permetezés), hogy a kezelés alatt a konyha nem működhet. Az élelmiszereket, eszközöket a kezelés idejére el kell távolítani a helyiségekből. A gyakorlatban éppen ezért az irtási munkálatok általában az esti, éjszakai időpontokban kerülnek kivitelezésre, így a megrendelő részéről nincs kieső üzemidő. A konyha újbóli üzemelése az irtás után csak alapos takarítást követően indulhat újra. "Felmosási tilalom"? A szakember az irtás után részletesen meghatározza jegyzőkönyvben rögzíti, melyek azok a felületek, ahonnan a permetezés során felhordott irtószert el kell távolítani (pl. élelmiszerral érintkező munkaasztal felülete) és melyek azok a területek (pl. csempehézagok, gépek hátsó része, mosogatók alja) ahonnan az irtószert nem tanácsos lemosni, eltávolítani, azért, hogy tartós hatása maradjon. A gyakorlatban a takarítás ellenőrzése elengedhetetlen, mert meg kell győződni arról, hogy a rovarirtás után irtószert nem marad vissza azokon a felületeken, ahol élelmiszer kerül feldolgozásra.

A rovarirtás során még egy sor speciális kiegészítő technológia áll a szakember rendelkezésére melyek a biztonsági óvrendszabályok betartása mellett alkalmazható.

A rendelkezésre álló engedélyezett irtószereket és technológiákat az OEK által rendszeresen kiadott "Tájékoztató az engedélyezett irtószerekről és az egészségügyi kártevők elleni védekezés szakmai irányelveiről" szóló aktuális kiadvány tartalmazza.

Működési területemen szerzett tapasztalataim alapján elmondhatom, hogy a vendéglátóegységek döntő hányada csak az előírás szerint szükséges évi kétszeri rovar- és rágcsálóirtást igényli.

Tiszta Tér Technológia Magazin **Élelmiszeripari Higiéniai Mellékelt** **Vitéz József (LAKIDAR- MEGE)**

- Élelmiszeripari tevékenység típusától függően milyen kártevők a legjellemzőbbek?

Természetesen vannak eltérések. Készletkártevőkre, mint a moly, zsiszik, kenyérbogár, dohánybogár stb. ott kell számítani ahol az alapanyagokat illetve a fűszereket tárolják de ezeken a helyeken is megjelenhetnek a rágcsálók, csótányok, legyek és madarak amelyeket egészségügyi kártevőként említene a hazai rendeletek.

- Hogyan kerülhető el a kártevők megjelenése?

A 852/2004 EK rendelet értelmében az élelmiszeripari szakágazatok is elkészítették szakági Jó Higiéniai Gyakorlati útmutatókat, amelyek hatósági jóváhagyása a közeljövőben várható. Ezek az útmutatók a tervezés időszakától a napi üzemelésig adnak tájékoztatást.

A kártevőirtással kapcsolatos részt elég jól ismerjük, mert a MEGE részéről Vranesics Csaba és Én képviseltem a szakmát, ha nem történik változtatás akkor jól tükrözik a hazai rendeletek szellemét és talán a legnagyobb eredmény hogy minden szakmai GHP hasonlóan kezdi értelmezni a kártevők elleni védekezést.

Ennek elősegítésére fogalom-meghatározás is készült.

Ezek az útmutatók hármas tagozódásúak. 1.) A rendelet előírásai, elvárásai, 2.) Az elvárásnak megfelelő a minimum követelmények, 3.) Azok az eljárások melyet a nagyobb igénnyel és anyagi lehetőséggel rendelkező vállalkozások már működtetnek, és a többieknek is törekedni kell az elérésükre.

Az útmutatók azért is hasznosak mert a megrendelő, a kivitelező, és az auditor is ugyanarról fog beszélni. A kártevőknek megtelepedésükhöz be kell jutni az üzembe. Az aktív bejutást, a megfelelő módon kialakított, karbantartott és működtetett határoló felületek és a megfelelő védelemmel ellátott hézagmentes nyílászárók akadályozhatják.

Az épületeket körülvevő un. védőgyűrűben kihelyezett irtószerek, csalétekállomások üzemeltetésével megakadályozható a helyi elszaporodás.

Számolni kell a kártevők passzív bejutásával is, amikor a kártevőt a beérkező áruval szállítják be. Ennek megakadályozására a beérkező áruk, anyagok átvizsgálását ki kell terjeszteni a kártevők, ill. a kártevők jelenlétére utaló nyomok vizsgálatára is.

-- Mitől függ, hogy a kártevők megtelepszenek-e? Tisztasággal, takarítással kapcsolatos hiányosságok ebben mennyiben játszanak szerepet?

A kártevők, ha már bekerültek, keresik a számukra megfelelő körülményeket. Természetesen sok múlik a tisztaságon, mert ugyan nem akadályozza meg, de nehezíti a megtelepedést. A tiszta környezetben sokkal könnyebben fedezhetők fel a kártevők jelenlétére utaló nyomok, és ezzel a szükséges beavatkozás mértéke is csökkenthető.

Ha a takarítók megfelelő oktatást kapnak nagyban segíthetik a kártevő-mentesség fenntartását.

Láttunk erre is példát, és arra is hogy a kihelyezett szerelvények eldobásával, tönkretételével szinte lehetetlenné teszik az eredményes munkát, vagy szakértelem nélkül elvállalják a rovar rágcsálóirtási feladatokat.

- Ha már megjelentek, mi a teendő?

A kártevők megjelenéséről mielőbb értesíteni kell, a kivitelezőt és akkor már a szakember feladata megoldás megkeresése, szükség szerint bevonva a megrendelő megbízottját.

- Tapasztalatai szerint mennyire jellemző a megelőzés alkalmazása, igénybe vétele az élelmiszeripari cégek részéről?

A megfelelő hatékony megelőzési eljárások alkalmazása nélkül nem lehet a kártevő-mentes állapotot biztosítani és fenntartani.

A szakági GHP-k (*Jó Gyakorlati Higiéniai Útmutatók*) részletesen kitérnek a megelőzés módszereire. Vannak olyan élelmiszevállalkozók akik saját belső igényükből fakadóan, vannak akik a vevői auditok, vagy a hatósági ellenőrzések által kikényszerítve alkalmazzák a megfelelő megelőzési eljárásokat, és olyanok is vannak akik nem tartoznak az előbb említettek közé.

- Egyéb, amit a témával kapcsolatban fontosnak tart elmondani.

Napi munkáink során szembesülünk azzal, hogy a különböző kézikönyvekben mennyire eltérő a kártevőirtás szabályozása. Ez köszönhető annak hogy az ISO és egyéb minőségirányítási rendszerek fordítása, értelmezése eltérő, (természetesen egy tevékenység szabályozásából csak a fontos elemeket emelve ki) és az ellenőrzés ennek alapján történik tehát azt kell alkalmazni.

Amikor a különböző eszközöket használjuk, ugyanúgy törvény szabályozza a rajtuk megjelenő információt mint az élelmiszereken. Ez csak egy nem lényegtelen apróság de a kártevőirtás is olyan mint minden, megtanulható, sőt kötelező a folyamatos képzés. Amit megspórolunk a szakember alkalmazásán, azt elveszítjük máshol. Itt hívnám fel takarítók figyelmét arra, hogy az alvállalkozóként megjelenő kártevőirtást végző szakember érvényes működési engedélye a garancia arra, hogy eljár a továbbképzésekre, és ismeri a legújabb elvárásokat és eljárásokat.

Az Agárágazat Mezőgazdasági havilap felkérésére, célközönségének tájékoztatására írták kollégáink az alábbi cikkeket.

Kártevőirtás

Vranesics Csaba (BIO-TOX – MEGE)

A mezőgazdaság művelői gyakran meg kell, hogy küzdjenek azokkal a kisebb -nagyobb élőlényekkel, melyek saját életük fenntartásával veszélyeztetik, károsítják, vagy megsemmisítik a sok munkával és jelentős költséggel megtermelt élelmiszereket, takarmányokat, vagy zavarják jelenlétükkel a haszonállatok nyugalmát, sőt akár betegségeket is okozhatnak és járványokat is terjeszthetnek.

Ezen állatfajokat, mivel tevékenységük egyértelműen káros a továbbiakban kártevőknek nevezzük.

Az általuk okozott kár világszerte és hazánkban is milliárdokban mérhető. Számos kártevő a gazdasági károkozás mellett az ember közvetlen környezetében élve zavarja nyugalmunkat, undorkeltő és különféle betegségek terjesztője.

Világpiaci versenyképességünk, a kártevők által okozott gazdasági veszteségek, az állati és az emberi egészségkárosítás fenyegetése megköveteli, hogy felújítsuk a kártevők elleni védekezéssel kapcsolatos eddigi ismereteinket, illetve akik a közelmúltban találkoztak ezzel a problémával kellő szakismerethez juthassanak.

Nagyon fontos kérdés, hogy ki és milyen szinten végezhet jogilag, megfelelő hatékonysággal és biztonsággal kártevőirtást?

A kártevőirtásban, bizonyos esetekben megfelelő eredményt hozhatnak a biológiai és fizikai módszerek, mint a természetes ellenségek (macska-egér), vagy a hővel, ill. hideggel történő kezelés (a bab mélyhűtése), de az esetek legnagyobb részében a vegyi védekezéstől várható el a megfelelő hatékonyság. Természetesen sohasem szabad megfélemlíteni azon, elsősorban műszaki hiányosságok megszüntetéséről, amelyek lehetőségek teremtenek a kártevők bejutására, szaporodásuk életfeltételeik biztosítására.

Közismert, hogy a növényvédőszer beszerzését, felhasználását a különféle forgalmi kategóriáknak megfelelően szakmai ill. tanfolyami végzettséghez kötik. Hasonló módon a kártevők elleni védekezést szolgáló hatóanyagokat és készítményeket, azok veszélyességi minősítésétől függően szabadon, vagy a megfelelő végzettség igazolásával lehet megvásárolni a vonatkozó EÜM ill. MÉM rendeleteknek megfelelően.

Ennek megfelelően bárki számára hozzáférhetőek az ún. III. forgalmi kategóriájú, régebben „szabadforgalmú” irtószerek. Ilyen a rágcsálóirtó szerek nagy része vagy a legyek ellen használható csalétkék, aerosolok, melyek a legtöbb háztartási és vegyi üzletben, vagy a mezőgazdasági szaküzletekben beszerezhetőek.

Attól, hogy egy irtószert szabadon beszerezhető, még nem jelenti azt, hogy veszélytelen. A szabadforgalmú irtószert ugyanúgy, mint a III. forgalmi kategóriás növényvédőszerket elsősorban saját felhasználásra engedélyezik. Iparszerű felhasználásuk, a velük nyújtott szolgáltatás szakképesítéshez kötött.

Biztonságunk érdekében, célszerű szakvállalkozót igénybe venni.

Az irtószereket forgalmazók a II. forgalmi kategóriájú ún. „veszélyes” minősítésű készítményeket, csak olyan egészségügyi kártevőirtással foglalkozó szakvállalat, üzem, intézmény, stb. részére szolgálhatják ki amely igazolja, hogy az irtószert annak felhasználására jogosult szakképzettséggel rendelkező személy (egészségügyi gázmester, kártevőirtó szakmunkás) fogja alkalmazni.

Ezen kategóriába tartozik az irtószerek nagy része, a tartós mérgezőt biztosító felületkezelő permetezőszerek, a rágcsálóirtó porozószerek a különféle légtérkezelők, hidegköd-képzők ill. ULV készítmények, stb.

Az elsősorban termény ill. épületgázosításra használt I. forgalmi kategóriájú („mérgező és az erősen mérgező”) minősítésű irtószereket csak egészségügyi gázmesteri képzettséggel rendelkezők használhatják.

A megfelelő készítmény és annak előírt dózisban és módon való alkalmazása, még nem garantálja a sikert.

Ahhoz, hogy kellő eredményt érjünk el ismernünk kell az adott kártevő fajtát, szaporodását életfeltételeit és "szokásait", vagy forduljunk szakvállalathoz, szakemberhez aki megfelelő tanácsot, vagy konkrét segítséget tud adni.

Az **AGRÁRÁGAZAT-ban** szeretnénk olyan gyakorlati tudnivalókat elmondani melyek birtokában, mind a magángazdák, mind a mezőgazdasági üzemek, vállalkozások megismerhetik a korszerű védekezés lehetőségeit.

A rágcsálók és kártételeik

A rágcsálók azok a kisebb termetű emlős állatok, amelyeknek egy-egy pár ívelt, éles , folyton növekvő metszőfoguk van, szemfoguk nincs és a metszőfogukat a zápfogaktól széles hézag választja el. Folyton rágnak, hogy metszőfogaikat koptassák. Igen szapora, általában növényevő állatok, bár a ma ismertetésre kerülők mindenevők és nem vetik meg az emberi ételmezt sem, s ha módjukban áll szívesen garázdálkodnak benne.

A rágcsáló állatok, köztük is elsősorban a patkányok és a házi egerek komoly gazdasági kártevők, de még jelentősebb, hogy számos fertőző betegség terjesztői.

Gazdasági kártételük részben a nagymérvű élelmiszer- és takarmányfogyasztásból adódik, de a rágásukkal, a raktárkészletek elszennyezésével okozott kár egyes esetekben a táplálék fogyasztásánál is jelentősebb lehet.

Száraz élelmiszere, gabonára számítva egy-egy patkány évente 20, egy egér kb. 2-3 kg élelmiszert fogyaszt el, miközben ennek négy - ötszörösét szennyezi el.

A patkányok a beton és a keményfém kivételével minden anyagot megrágnak, megrongálnak Fészkelésükkel, túrásaikkal az épületek, közművek állagában okoznak jelentős sokszor helyrehozhatatlan károkat. Az elektromos berendezések szigeteléseinek átrágásával rövidzárlatot, tüzet is okozhatnak.

Az egér az ételmen kívül komoly károkat okoz a csomagolóanyagokban, megrágja a bőrt textíliát, a papírát, s az élelmiszerek közé fészkelve használhatatlanná teszi azokat.

A rágcsálók egészségügyi kártétele is jelentős, mert számos betegséget, járványt terjeszhetnek részben közvetlen, részben közvetett módon.

A pestis a középkorban hatalmas területeken okozott pusztító járványokat Európában is. Ez a betegség a szabadban élő rágcsálók közt pusztított, s ezekről terjedt át a patkányokra. A pestisben elhullott patkányok fertőzött bolhái átkapaszkodva az emberre terjesztették tovább a betegséget.

Bár az orvostudomány fejlődésével jó néhány betegséget sikerült gyógyítani és a klasszikus nagy világjárványok megszűntek, a rágcsálók továbbra is terjesztenek jó néhány fertőző betegséget.

Ilyenek betegségek, a teljesség igénye nélkül a patkányok által terjesztett leptospirozis, a tularémia, a brucellózis, a veszettség, az agyvelőgyulladás, a trichinellózis, de közvetíthetik a száj és körömfájás és más fertőző betegségek kórokozóit is.

Az egér hordozója a vírusos agyhártyagyulladás és a paratífusz kórokozóinak, s ezeket az élelmiszerekre, takarmányokra kerülő vizeletével, ürülékével terjeszti, de fertőzhet az elhullott állat érintése is.

A fentiekből kitűnik, hogy a rágcsálók jelenléte környezetünkben igen káros és kártételük ellen védekeznünk kell.

Ahhoz, hogy védekezésünk eredményes legyen, meg kell ismerkednünk velük, meg kell ismernünk biológiai és életmódbeli tulajdonságaikat, szokásaikat.

A házi egér 80-100 mm hosszú " egérszürke " színű rágcsáló. Fészket általában az épületen belül a falak mentén lyukakban, vagy a régóta felhalmozott és nem bolygatott anyagokban alakítja ki. Egy részük a szabadban fészkel és él, de a hidegebb időszakokban igyekszik beköltözni a házakba, gazdasági épületekbe. Rendkívül szapora. Egy egérpár ivadékát évente, optimális körülmények között akár 1000 is lehet. Elszaporodásuk mértéke a zavartalan fészkeléstől, a tápláléktól és a kedvező körülményektől függ. Élettartama általában, 2 - 4 év, de többség jóval előbb elpusztul.

Mint említettük mindenevő, de elsősorban a növényi táplálékot, az olajos magvakat kedveli.

Nem szívesen vándorol. Ha optimális életfeltételeket talál, akkor egész életét akár egy 1,5 m sugarú körben is leéli.

Hallása igen jó és általában a csendesebb időszakban, éjjel tevékenykedik. Kiváló tornász, csendesen, gyorsan közlekedik, remekül ugrik és úszik és rendkívül kíváncsi, ami gyakran a vesztét okozza.

A patkányok közül a vándorpatkány és a házipatkány okozza a legtöbb problémát. Hazánkban a házipatkány ritkán fordul elő, így a továbbiakban a vándor patkánnyal ismerkedünk meg részletesebben. A vándorpatkány 180-250mm hosszú, szürkésbarna, szürkésfehér hasú állat. Füle rövid. a szőre gyakran szennyezett, farka rövidebb a testhosszánál.

Rendkívül szapora. Egy-egy patkány párnak évente 600-800 utódja is lehet, de gyakorlatilag 150-200 utóddal lehet számolni. Évente három fő szaporodási ciklusa van, de egyes években 6 - 8 alkalommal is szaporodik.

Főként emberi településeken, állattartó telepeken találja meg a számára kedvező feltételeket. Egyes becslések szerint számuk a nagy városokban megegyezik az ott lakók számával. Fészket lehetőleg védett helyen, közvetlenül az épületek alatti földlyukakban alakítja ki. A fészkeknek általában 3 - 4 kijárata van, melyből egy legtöbbször magába az épületbe vezet. Gyakran megtelepszik régóta egy helyben tárolt anyagokban és a csatornában.

Rejtett életmódot folytat, ennek megfelelően szemének nagy a fényérzékenysége, de színvak. Hallása, szaglása és íz érzékelő képessége igen fejlett. Mindenevő. Gyors alapanyagcseréje miatt és fogainak koptatása végett állandóan táplálkoznia és rágnia kell. Amennyiben módja van rá, válogat táplálékok között és csak a neki megfelelőt fogyasztja el. Az éhezést és a szomjúságot igen rosszul tűri, így táplálék hiányában előfordul, hogy ivadékait, vagy gyengébb, beteg társait felfalja.

Igen óvatos állat. Általában a megszokott ösvényein, az un. csapákon közlekedik úgy, hogy egyik oldala valamilyen felülethez (általában falhoz) közel legyen.

Társas állatok, csordákban élnek, amiket egy-egy kifejlett hím vezet. A táplálkozás, a pázás és az ürülékürítés céljára külön területük van, melyek rendszerint a fészkek közelében helyezkednek el.

Az új dolgoktól, tárgytól ösztönösen irtózó, igen tanulékony, gyanakvó és ravasz állat. Könnyen és gyorsan mozog, jól ugrik, a víz alatt is képes úszni, sőt képes a csatornából a WC szifonján keresztül bejutni az épületbe.

Tisztálkodási ösztöne is igen fejlett, így a vándorlás, vagy a táplálkozás során a szőrére került szennyeződést az első adandó alkalommal, nyelvével letisztítja.

Bár ismertetőnk a rágcsálók életmódjáról szokásairól, talán sokak számára hosszúnak tűnik, de az ellenük való védekezés, csak mindezek ismeretében lehet hatékony.

A rágcsálók elleni védekezés célja minden esetben az adott terület rágcsálómentességének a biztosítása.

A védekezés lehetőségei közül az egyik legfontosabb a megelőzés.

A rágcsálók bejutását, bevándorlását meg kell nehezíteni, gátolni. Ha ennek ellenére mégis bekerültek, akkor még az elszaporodásuk előtt, el kell őket pusztítani.

A bevándorlás megelőzésére a megépítendő épületet célszerű úgy kialakítani, hogy az épületen átvezető aknák és csővezetékek, a csatornanyílások ne legyenek alkalmasak fészkelő helynek ill. közlekedési útvonalaknak. Az épületek padozatát és a gazdasági udvarok közlekedési útjait megfelelő vastagságú betonnal, vagy más (kő, tégl) burkolattal kell ellátni.

Meglévő épületeknél a legfontosabb dolog az épületek műszaki hiányosságainak a helyrehozatala. A csatornahibák kijavítása és a csatornák megfelelő zárása, a kirágott küszöbök, ajtók, ajtótokok rendbetétele, a falak hiányainak pótlása.

Pótolni kell a betört pinceablakokat, és megfelelő ráccsal zárni azokat. Szükséges lehet az ajtók bádoglemezes borítása legalább 15 - 30 cm magasságban.

A szakszerű szemét- és hulladékkezelés, a tisztaság, a megelőzés egyik legjobb módszere.

Nagyon fontos a fészkelő- és búvóhelyek megszüntetése.

Mint említettük előfordul, hogy mindezek ellenére megtörténik a bevándorlás és akár nagymérvű elszaporodás is történhet, s ilyenkor meg kell kezdenünk az irtást.

Bár elméletileg az egerek és a patkányok elleni védekezés rendszere megegyezik, de a gyakorlati kivitelezés nagymértékben eltérő lehet.

Az egerek irtásánál több módszer alkalmazható, de döntően a csapdázás és egyes vegyi eljárások lehetnek eredményesek.

Az egér, kíváncsiságánál fogva jól csapdázható. A különféle gyári és házi csapdák ismertek és az egér, előzőekben leírt szokásainak, életmódjának ismeretében jól használhatók.

Az egerek számától függően 100 m²-ként 10 -30 csapdát célszerű elhelyezni a fal mellett csalétekkel, vagy nyílásával a fal felé fordítva, rejtett helyen az egéryuktól 20 - 30 cm-re.

Ha csapda 24 órán át, érintetlen marad, és még észlelünk egérártalmat, akkor feltehetően nem az egerek mozgáskörzetében helyeztük el, tehát más helyen kell próbálkoznunk.

A csapdákat mindaddig alkalmazni kell, amíg az összes egeret be nem fogtuk.

Vegyijeljárásaként leggyakrabban mérgezett csalétket alkalmazunk, melyeket etetődobozokban helyezünk ki. Kiegészítő módszerként hatékony lehet a porozás. Zárt terek (épületek, hajók, járművek stb.) egér-mentesítésének biztos és gyors módszere a gázosítás.

A patkányok elleni védekezésnek egyedüli bevált módszere nincs, csupán eljárásai és szervezési formái vannak, melyeket mindig a helyi viszonyok határoznak meg.

Az irtások hatékonysága nem annyira az irtószeren, hanem a patkányok ösztönein és a módszer kivitelezésén múlik.

A patkányok irtására is alkalmazható többféle módszer, de megfelelő eredmény csak a vegyijeljárásoktól várható.

Patkányirtás céljára legelterjedtebbek a mérgezett csalétkek, melyek olyan mennyiségű hatóanyagot kell, hogy tartalmazzanak, amitől az állat biztosan elpusztul, de a hatóanyag jelenlétét nem érzékeli a csalétkben.

A csalétek mindig friss és jó ízű kell, hogy legyen, mert mint említettük a patkány nem szívesen tér el a megszokott biztonságos tápláléktól és nem fogyaszt penészes, romlott élelmiszert.

A mérgezett csalétkek akut vagy elhúzódó hatású hatóanyagokat tartalmaznak. Az utóbbi évek gyakorlata azt igazolta, hogy mind a kivitelezés szempontjából mind toxikológiailag kedvezőbb tulajdonságú elhúzódó hatású véralvadásgátlók megfelelő alkalmazásával eredményesen lehet védekezni.

Fontos szakmai követelmény, hogy a fertőzött területen a patkányok folyamatosan hozzájuthassanak a mérgezett csalétkhez. Ezért megfelelő méretű és kialakítású ládákban, prizmákban, vagy etetőcsövekben elhelyezve az irtószeret, etetőhelyeket kell létesíteni és azokat folyamatosan fel kell tölteni, karban kell tartani.

Ezen szerelvények nélkül irtószeret kihelyezni tilos!

A zárt etetőhelyek biztonsági szempontból is igen jelentősek, megvédik magát a csalétket az elszennyeződéstől, elázástól és bennük a patkány szívesen táplálkozik, mert rejtve van a külvilágtól.

A patkányok általában meghatározott útvonalakon közlekednek, s ez lehetőséget ad arra, hogy a mérgezett csalétkes irtás kiegészítésére az útvonalait, a lyukakat, a mozgáskörletet porozószerezrel kezelhessük, ami a patkányok szőrére, testére tapad. Fejlett tisztálkodási ösztönük arra készíteti őket, hogy hazatérve lenyalják magukról a porozószert a benne található gyomorméreggel, amitől aztán elpusztulnak.

Mivel a porozószerek hatóanyagtartalma magasabb mint a csalétkeké, ezért használatuk fokozott óvatosságot és szakszerűséget igényel.

Bizonyos körülmények között a patkányjártatok gázosítása elvégezhető, de erre csak nagyon indokolt esetben szükséges gondolni.

Az előzőekben ismertetett módszerek közül a legtöbbször a mérgezett csalétket használatát javasoltuk, ezért ezekről néhány fontos tudnivalót összefoglalunk.

A kereskedelmi forgalomban kapható rágcsálóirtó szerek zöme véralvadásgátló hatóanyagot tartalmaz. Ezen hatóanyagok a rágcsálók (vagy a haszonállatok, vagy akár az ember) szervezetébe jutva megakadályozzák a természetes véralvadás folyamatát azáltal, hogy blokkolják a K1 vitamin szintézisét, így azok rövid időn belül elvéreznek, elpusztulnak.

A hatásmechanizmus szerint megkülönböztetünk többszöri fogyasztásra ható és egyszeri fogyasztásra ható véralvadásgátlókat, ami azt jelenti, hogy egyes csalétkekből többször is fogyasztani kell a megfelelő hatás eléréséhez, míg másokból elegendő egyszer.

A hatás nem jelentkezik rögtön a fogyasztás után így az egyébként igen óvatos patkány, nem tudja felmérni a veszélyt, s azt a csordában a később bekövetkező pusztulások során sem tudja azonosítani. Ez az egyik fő előny a kivitelezés során. A másik igen fontos előnye az elhúzódó hatású mérgezett csalétkeknek, hogyha abból ember, vagy haszonállat fogyaszt akkor megfelelő idő áll rendelkezésünkre, hogy orvosi, állatorvosi beavatkozással helyreállítsuk a véralvadási mechanizmust, pótoljuk a hiányzó K1 vitamint.

A patkányok által veszélyeztetett helyeken nem elegendő évente egy-két alkalommal irtani, hanem a mentesség fenntartásáról folyamatosan gondoskodni kell.

Ugyancsak kevésbé hatékony az a módszer, amikor néhány gazda egyénileg védekezik egy-egy faluban és az utánpótlást a szomszédok biztosítják.

Nagyobb gazdaságokban célszerű vagy saját szakembereket kiképezni és alkalmazni, vagy szakvállalatot megbízni attól függően, milyen nagyságú területen kívánnak védekezni.

A kisebb gazdaságoknak, magángazdáknak is javasoljuk, hogy kérjenek tanácsot és legalább a góci rtást végeztessék el szakemberrel.

A szakszerű irtás költsége mindig megtérül, bár erre sokan gyakran csak akkor gondolnak, amikor az istálló már majdnem összedől, a szárfítót újra kell vezetékézni, vagy a lakásokban megjelennek a patkányok

A következő alkalommal a raktár-fertőtlenítésről, a készlet-kártevőkről és az ellenük való védekezés lehetőségeiről lesz szó.

A gázosításos terményfertőtlenítés anyagai, technológiája, a hatékony gázosítás feltételei

Gyenes Gábor, Földesi Gyula (GABIRT Bt, HORTOBÁGY Kft – MEGE)

Az élelmezéssel foglalkozó világszervezetek felmérései szerint az az élelmiszer mennyiség, amit a különböző raktári kártevők évente világszerte elfogyasztanak vagy tönkretesznek, sok-sok millió ember táplálására lenne elegendő. A legnagyobb veszteségek a megtermelt és betakarított készletek tárolásakor keletkeznek.

Az alábbiakban a sokéves szakmai tapasztalat, a szergyártók előírásai, valamint különböző hatósági előírások alapján összegezzük a megelőzés, a sikeres és hatékony védekezés lehetőségeit.

A sikeres és hatékony védekezéshez feltétlenül szükséges a leggyakrabban előforduló rovarkártevők életmódjának ismeretére.

Ezeknek az apró általában 2-5 mm nagyságú kártevőknek (gabonasziszik, rizsziszik, kis lisztbogár, fogasnyakú gabonabogár, lapos gabonabogár, stb.) a közös jellemzőjük, hogy hozzánk a trópusi vagy mediterrán területekről kerültek be, különböző passzív terjedéssel. A terményt főleg a lárvák, de a kifejlett rovarok is károsítják. Származási helyükből következik, hogy a meleg, többé-kevésbé párás környezetben érzik jól magukat. Nöstényeik néhány száz petét raknak le folyamatosan, melyek a körülményektől függően 1-3 hónap múlva lesznek kifejlett, ivarérett rovarok, így évente több nemzedékük is kifejlődhet. A sziszikekről fontos tudni, hogy petéik lerakásához lyukat fúrnak a magba, ebbe helyezik a petét, majd a lyukat ragadós cementszerű nyálukkal zárják le. A kikelő lárvák a magban fejlődnek ki, annak belsejét fogyasztják, bebábozódnak, majd kirágják magukat kifejlődött bogárként a mag belsejéből. Fontos megemlíteni a raktárakban előforduló különböző molyokat, melyeknek a lárvái károsítanak a termény fogyasztásával, szennyezésével, illetve a felszín behálózó szövedékükkel, amelyek alatt az áru meleg, párás, gyakran dohos lesz, és így kiváló feltételeket biztosítanak a fent említett bogarak fejlődéséhez, szaporodásához.

Amennyiben a tárolt terményünkben megjelentek ezek a rovar kártevők, elpusztításukra kizárólag a gázosítással történő kezelés lehet alkalmas.

A terménygázosítás ma Magyarországon szinte kizárólag foszfor-hidrogén (PH_3) gázzal történik. A gáz fejlesztéséhez az alumínium illetve a magnézium foszfidjait használják, melyekből a levegő nedvességének hatására PH_3 fejlődik ($\text{AlP} + 3 \text{H}_2\text{O} \Rightarrow \text{Al}(\text{OH})_3 + \text{PH}_3$, ill. $\text{Mg}_3\text{P}_2 + 6 \text{H}_2\text{O} \Rightarrow 3 \text{Mg}(\text{OH})_2 + 2 \text{PH}_3$).

Ez a gáz a levegőnél 17%-kal nehezebb, fokhagymára, karbidra vagy halra emlékeztető szagú. A gáztérben először lefelé, majd a gázokra jellemzően minden irányban terjed (naponta kb. egy métert halad gabonában). A nedves, összetömörödött gócbokba, illetve a poros, törtszemes, polyvás területekre nem, vagy csak kis töménységben tud behatolni.

Bizonyos töménységben vagy nagy mennyiségű víz hatására történő gázfejlődés során robbanásveszélyes elegy alakulhat ki. Tekintve, hogy a gáz a készítményekből általában csak lassan, fokozatosan fejlődik (alumínium-foszfid esetében kb. 72 óra, magnézium-foszfid esetében ennél valamivel kevesebb), a készítményekbe ammónium-karbamátot kevernek, amelyből azonnal észrevehető, erős, szúrós szagú ammónia és a tűzveszélyt csökkentő széndioxid fejlődik.

A leggyakrabban használt készítmények alumínium-foszfid hatóanyaggal a Degesch Phostoxin, Tekphos és a Quickphos, magnézium-foszfid hatóanyaggal a Degesch Magtoxin, illetve a Magnaphos. Kiszerezésüket tekintve lehetnek 1 g PH_3 -t fejlesztő golyók, vagy tabletták, 0,2 g hatóanyagot leadó pelleték, illetve a Degesch, és Tekphos készítményeknél különböző tasakos kiszerezési formák.

Fontos tudni, hogy a PH_3 igen erősen mérgező (I-es forgalmi kategória), belélegezve súlyos, akár halálos mérgezést is okozhat. Ugyanilyen következménye lehet a készítmények lenyelésének is.

Ezeket a készítményeket kizárólag egészségügyi gázmesteri képesítéssel rendelkező szakember szerezheti be, tárolhatja, illetve használhatja fel. A felhasználás során a szakember tájékoztatja a gázosítandó terület felelős vezetőjét és az ott dolgozókat a betartandó rendszabályokról és a felhasznált anyag engedélyezési okiratában és biztonságtechnikai adatlapjában szereplő legfontosabb előírásairól.

Laboratóriumi körülmények között a PH_3 az összes rovarkártevőt képes elpusztítani, ezért a gyakorlatban is meg kell próbálni a laboratóriumi körülményekhez közelíteni, és ezáltal minél teljesebb rovarmentességet elérni. Meg fogjuk látni, hogy amennyiben a termény betárolásakor és raktározásakor figyelembe vesszük az esetlegesen bekerülő rovar kártevők életmódját, akkor ezzel a sikeres gázosítás legtöbb feltételét is teljesítettük.

Vizsgáljuk meg egyenként ezeket a szempontokat:

A raktár műszaki állapota legyen megfelelő. Ne legyenek a padozaton és falakon rések, repedések, mert ezek nehezen tisztíthatók, és kiváló búvóhelyet jelentenek a kártevők számára, a falon lévő repedéseken elszivároghat a gáz, és nem alakul ki megfelelő töménység.

A raktár sem felülről, sem más irányból ne kaphasson nedvességet, mivel a víz rontja a gabona minőségét, elősegíti a rovarok szaporodását, és csökkenti a gáz hatását. A nyílászárók megfelelően záródjanak, a repülni képes kártevők ne tudjanak bejutni. Biztosítani kell a helység szellőztethetőségét. A jó időben történő szakszerű szellőztetés csökkentheti a páratartalmat és a hőmérsékletet is. Fontos

betárolás előtt a raktár padozatát, falait, különböző tartó szerkezeteit alaposan kitakarítani, majd valamilyen rovarölő permetezőszerrel kezelni. Ugyanígy kell eljárni a raktár külső környezetében is. Gondoskodni kell arról, hogy a tiszta raktárba kezeletlen gépek, eszközök, egyéb tárgyak ne kerülhessenek be.

A kitakarított, tiszta, rovarmentes raktárba történő betároláskor a következőket kell figyelembe venni:

Betárolni csak tiszta, rovar kártevőt nem tartalmazó, por, törtszem, polyva és más szennyező anyagtól mentes terményt szabad. A gabona magassága ne haladja meg a 3,5 – 4 métert, de minden esetben biztosítani kell a megfelelő magasságot a gabona és a tetőszerkezet között. A túl magasra tárolt áru nem tud szellőzni, és pára visszacsapódás is előfordulhat. A tárolási felszínnek nagyjából vízszintesnek kell lennie, mert a csúcsokon és egyéb egyenetlenségeken nedvesedés, és ezáltal a rovarok szaporodása következhet be. A jól előkészített felszín a gáz egyenetlen terjedése szempontjából is előnyös. A raktárba került gabona, élő anyag, időnként (pl. vetési időszakban) nedvességet vesz fel a környezetéből, ezért ilyenkor egy tisztítással és szellőztetéssel egybekötött árukezelést kell végezni. Ez a gabona hőmérsékletét is kedvezően befolyásolja.

A tárolási idő alatt folyamatosan figyelemmel kell kísérni a raktározott termény hőmérsékletét, nedvességtartalmát, rovarcsapdák vagy vételezett minták segítségével az esetleges fertőzöttséget. A raktárban ez idő alatt olyan szállító, tisztító vagy rakodó eszközt, amelyekkel kártevők behurcolása lehetséges, nem szabad használni. Az idő közbeni áruszállítás során keletkezett hulladékot a raktárban és a környezetében is össze kell takarítani. A minőség romlását előidéző tényezők megjelenésekor azonnal intézkedni kell!

Mindezen szempontok (a tárolási magasságot kivéve) érvényesek a különböző típusú silók esetében is, különös tekintettel a megfelelő időben és gyakorisággal elvégzett árukezelésekre.

Amennyiben Önök a fentiek figyelembe vételével jártak el a megtermelt termény tárolása során, és mégis megjelenik valamilyen rovarkártevő, akkor biztosak lehetnek abban, hogy egy megfelelően felkészült szakember az áru gázosításával 100%-osan megszünteti a fertőzöttséget.

ÁNTSZ Közép-magyarországi Regionális Intézet kistérségi intézetei

Intézet neve	Cím	Tel/Fax	E-mail
ÁNTSZ Budaörsi Kistérségi Intézete	2030 Érd, Felső u. 39.	06-23/354-765; 06-23/350-876; 06-23/354-765	szhbatta@pest.antsz.hu
ÁNTSZ Ceglédi Kistérségi Intézete	2700 Cegléd, Kossuth tér 1.	06-53/311-153	cegléd@pest.antsz.hu
ÁNTSZ Dabasi, Gyáli Kistérségi Intézete	2370 Dabas, Kossuth L. út 1.	06-29/360-167 06-29/361-809	dabas@pest.antsz.hu
ÁNTSZ Gödöllői, Aszódi, Veresegyházi Kistérségi Intézete	2100 Gödöllő, Ady Endre st. 56.	06-28/416-363 06-28-420-568	godollo@pest.antsz.hu
ÁNTSZ Monori, Nagykátai Kistérségi Intézete	2201 Monor, Deák F. u. 4.	06-29/413-937 (fax is)	monor@pest.antsz.hu
ÁNTSZ Ráckevei Kistérségi Intézete	2300 Ráckeve, Kossuth u. 25.	06-24/485-252 06-24/424-107	rackeve@pest.antsz.hu
ÁNTSZ Szentendrei, Pilisvörösvári Kistérségi Intézete	2000 Szentendre, Városház tér 1.	06-26/310-149 06-26/310-159 fax	szentendre@pest.antsz.hu
ÁNTSZ Váci, Szobi, Dunakeszi Kistérségi Intézete	2600 Vác, Dr. Csányi L. Krt. 47.	06-27-/502-515	vac@pest.antsz.hu
ÁNTSZ Ceglédi Kistérségi Intézete Nagykőrösi Ügyfélszolgálati Iroda	2750 Nagykőrös, Széchenyi tér 8.	06-53/351-072	nagykoros@pest.antsz.hu

ÁNTSZ Dabasi, Gyáli Kistérségi Intézete Gyáli Ügyfélszolgálati Iroda	2360 Gyál, Plac téri Üzletközpont	06-29/346-327	dabas@pest.antsz.hu
ÁNTSZ Monori, Nagykátai Kistérségi Intézete Nagykátai Ügyfélszolgálati Iroda	2760 Nagykáta, Szabadságtér 16.	06-29/442-278 06-29/442-563	nagykata@pest.antsz.hu
ÁNTSZ Szentendrei, Pilisvörösvári Kistérségi Intézete Pilisvörösvári Ügyfélszolgálati Iroda	1035 Budapest, Váradi S. u. 15.	06-1/209-3314 06-1/209-3315 06-1/385-1406	buda@pest.antsz.hu
ÁNTSZ Vác, Szobi, Dunakeszi Kistérségi Intézete Dunakeszi Ügyfélszolgálati Iroda	2120 Dunakeszi, Fő út 75-81.	06-27/390-186 06-27/341-945	dunakeszi@pest.antsz.hu
I-II-XII. Kerületi Intézet	1026 Budapest, Garas u. 14.	06-1/212-3823 06-1/212-4730	02kerulet@fovaros.antsz.hu
III. Kerületi Intézet	1033 Budapest, Fő tér 1.	06-1/388-7955 06-1/388-8139	03kerulet@fovaros.antsz.hu
IV-XV. Kerületi Intézet	1046 Budapest, Óceán árok u. 7.	06-1/369-0455 06-1/379-3095	04kerulet@fovaros.antsz.hu
V-XIII. Kerületi Intézet	1136 Budapest, Tatár u. 21.	06-1/340-3158 06-1/349-4966	13kerulet@fovaros.antsz.hu
VI-VII. Kerületi Intézet	1067 Budapest, Podmaniczky u. 27.	06-1/332-3325 06-1/312-5210	06kerulet@fovaros.antsz.hu
VIII-IX. Kerületi Intézet	1084 Budapest, Nagyfuvaros u. 18	06-1/313-9894 06-1/313-5042	08kerulet@fovaros.antsz.hu
X-XVII. Kerületi Intézet	1102 Budapest, Endre u. 10.	06-1/262-8182 06-1/261-0131	10kerulet@fovaros.antsz.hu
XI-XXII. Kerületi Intézet	1119 Budapest, Fejér L. u. 59.	06-1/203-1800 06-1/282-6091	11kerulet@fovaros.antsz.hu
XIV-XVI. Kerületi Intézet	1148 Budapest, Bánki D. park 12/F	06-1/363-0827 06-1/383-3987	14kerulet@fovaros.antsz.hu
XVIII-XIX. Kerületi Intézet	1183 Budapest, Üllői út 453.	06-1/282-9532 06-1/357-0485	18keruler@fovaros.antsz.hu
XX-XXIII. Kerületi Intézet	1203 Budapest, Igló u. 6-6/a	06-1/283-0055 06-1/283-1180	20kerulet@fovaros.antsz.hu
XXI. Kerületi Intézet	1211 Budapest, Táncsics M. u. 69	06-1/425-7660 06-1/276-8101	21kerulet@fovaros.antsz.hu

**ÁNTSZ Nyugat-dunántúli Regionális Intézet
kistérségi intézetei**

Intézet neve	Címe	Tel/Fax	E-mail
ÁNTSZ Győri, Pannonhalmai, Téti, Kistérségi Intézete	9022 Győr, Batthyány tér 3.	06-96/310-622 06-96/319-736	titkarsag.gyor.@gyor.antsz.hu
ÁNTSZ Mosonmagyaróvári Kistérségi Intézete	9200 Mosonmagyaróvár, Sallai Imre u. 3.	06-96/216-066 06-96/216-187	titkarsag.movar@gyor.antsz.hu
ÁNTSZ Sopron-Fertődi Kistérségi Intézete	9400 Sopron, Fő tér 5.	06-99/338-937 06-99/312-502 06-99/338-936	titkarsag.sopron@gyor.antsz.hu
ÁNTSZ Csornai, Kapuvári Kistérségi Intézete	9300 Csorna, Erzsébet királyné u. 36.	06-96/261-659 06-96/593-325	titkarsag.csorna@gyor.antsz.hu
ÁNTSZ Csornai, Kapuvári Kistérségi	9330 Kapuvár, Szent	06-96/242-380	-

Intézet Kirendeltsége	István kir. u. 11.		
ÁNTSZ Szombathelyi, Csepregi, Kőszegi Kistérségi Intézete	9700 Szombathely, Sugár út 9.	06-94/506-300 06-94/506-303 06-94/506-332	titkarsag.szhely@vas.antsz.hu
ÁNTSZ Körmenyi, Óriszentpéteri, Szentgotthárdi, Vasvári Kistérségi Intézete	9900 Körmeny, Szabadság tér 4. Pf.: 16	06-94/594-282 06-94/594-283 06-94/594-286	titkarsag.kormend@vas.antsz.hu
ÁNTSZ Sárvári, Celldömölki Kistérségi Intézete	9600 Sárvár, Várkerület 4.	06-95/320-277 06-95/321-405	titkarsag.sarvar@vas.antsz.hu
ÁNTSZ Sárvári, Celldömölki Kistérségi Ügyfélszolgálati Irodája	9600 Sárvár, Várkerület 4.	06-95/420-123	-
ÁNTSZ, Zalaegerszegi, Lenti Kistérségi Intézete	8900 Zalaegerszeg, Göcseji u. 24.	06-92/312-449 06-92/549-199 06-92/318-443	titkarsag.zegerszeg@zala.antsz.hu
ÁNTSZ, Zalaegerszegi, Lenti Kistérségi Intézet Lenti Kirendeltsége	8960 Lenti, Templom tér 9.	06-92/351-036	titkarsag.lenti@zala.antsz.hu
ÁNTSZ Keszthely- Hévízi, Zalaszentgróti Kistérségi Intézete	8360 Keszthely, Kossuth L. u.42.	06-83/515-220 06-83/515-221	titkarsag.keszthely@zala.antsz.hu
ÁNTSZ Nagykanizsai, Letenyei Kistérségi Intézete	8800 Nagykanizsa, Csengery u. 2.	06-93/537-100 06-93/312-398	titkarsag.nkanizsa@zala.antsz.hu

ÁNTSZ Közép-dunántúli Regionális Intézet kistérségi intézetei

Intézet neve	Címe	Tel/fax	E-mail
ÁNTSZ Móri, Bicskei Kistérségi Intézete	8060 Mór, Szent István tér 2.	06-22/407-026 06-22/407-831	antsz.mor@fejer.antsz.hu
ÁNTSZ Móri, Bicskei Kistérségi Intézete Bicskei Kirendeltség	2060 Bicske, Ady E. u. 28.	06-22/350-340	antsz.bicske@fejer.antsz.hu
ÁNTSZ Dunaújvárosi, Adonyi, Ercsi, Sárbogárdi Kistérségi Intézete	2400 Dunaújváros, Városháza tér 1.	06-25/411-226 06-25/413-919	antsz.dujvaros@fejer.antsz.hu
ÁNTSZ Dunaújvárosi, Adonyi, Ercsi, Sárbogárdi Kistérségi Intézete Sárbogárdi Kirendeltség	700 Sárbogárd, Ady E. u. 164.	06-25/460-070	antsz.sarbogard@fejer.antsz.hu
ÁNTSZ Székesfehérvári, Abai, Enyingi, Gárdonyi Kistérségi Intézete	8000 Székesfehérvár, Mátyás király krt. 13.	06-22/511-720 06-22/314-090 06-22/312-991 (fax is)	antsz.szfvar@fejer.antsz.hu
ÁNTSZ Dorogi, Esztergomi Kistérségi Intézete	2510 Dorog, Bécsi u. 9.	06-33/331-080	antsz.dorog@komarom.antsz.hu
ÁNTSZ Dorogi, Esztergomi Kistérségi Intézete Esztergomi Kirendeltség	2500 Esztergom, Széchenyi tér 14.	06-33/411-813 06-33/412-491	antsz.esztergom@komarom.antsz.hu
ÁNTSZ Tatabányai, Tatai, Oroszlányi Kistérségi Intézete	2800 Tatabánya, Bála király körtér 69.	06-34/310-831 06-34/331-834	titkarsag@komarom.antsz.hu
ÁNTSZ Komáromi, Kisbéri Kistérségi Intézete	2900 Komárom, Hősök tere 1.	06-34/346-118 06-34/343-088	titkarsag.komarom@komarom.antsz.hu
ÁNTSZ Ajkai Kistérségi Intézet	8400 Ajka, Szabadság tér 12.	06-88/500-751	varosi_intezet.ajka@veszprem.antsz.hu
ÁNTSZ Balatonfüredi, Balatonalmádi, Tapolcai, Sümegi Kistérségi Intézete	8230 Balatonfüred, Major u. 5.	06-87/580-155	varosi_intezet.balatonfured@veszprem.antsz.hu

ÁNTSZ Balatonfüredi, Balatonalmádi, Tapolcai, Sümegi Kistérségi Intézete Tapolcai Kirendeltsége	8300 Tapolca, Kossuth. u. 2.	06-87/510-790 06-87/510-741	varosi_intezet.tapolca@veszprem.antsz.hu
ÁNTSZ Pápai Kistérségi Intézete	8500 Pápa, Közép u. 2.	06-89/312-938 06-88/324-216	varosi_intezet.papa@veszprem.antsz.hu
ÁNTSZ Veszprémi, Várpalotai, Zirci Kistérségi Intézete	8200 Veszprém, Radnóti tér 2/B	06-88/429-836 06-88/568-091 06-88/425-217	varosi_intezet.veszprem@veszprem.antsz.hu

**ÁNTSZ Észak-magyarországi Regionális Intézet
kistérségi intézetei**

Intézet neve	Címe	Tel/Fax	E-mail
ÁNTSZ Miskolci Kistérségi Intézete	3530 Miskolc, Meggyesalja u. 12.	T: 06-46/354-611 F: 06-46/560-463	titkarsag.miskolc@borsod.antsz.hu
ÁNTSZ Edelényi, Kazincbarcikai, Ózdi kistérségi Intézete	3780 Edelény, István k. u. 58.	T: 06-48/525-026 F: 06-48/525-025	titkarsag.edeleny@borsod.antsz.hu
	3700 Kazincbarcika, Egressy u.34.	06-48/512-048 06-48/311-238	titkarsag.kbarciks@borsod.antsz.hu
	3600 Ózd, Vasvári u. 56.	T: 06-48/572-034 F: 06-48/572-032	titkarsag.ozd@borsod.antsz.hu
ÁNTSZ Encsi, Abaúj-Hegyközi, Szikszói Kistérségi Intézete	3860 Encs, Petőfi u. 75.	T: 06-46/386-210 F: 06-46/385-553	titkarsag.encs@borsod.antsz.hu
ÁNTSZ Szerencsi, Bodrogközi, Sárospataki, Sátoraljaújhelyi, Tokaji Kistérségi Intézete	3900 Szerencs, Kossuth L. u. 3.	T: 06-47/561-025 F: 06-47/561-026	titkarsag.szerencs@borsod.antsz.hu
	3980 Sátoraljaújhely, Kossuth tér 5.	T: 06-47/521-036 F: 06-47/521-037	titkarsag.saujhely@borsod.antsz.hu
ÁNTSZ Tiszaújvárosi, Mezőcsáti, Mezőkövesdi Kistérségi Intézete	3580 Tiszaújváros, Erzsébet tér 26.	F: 06-49/542-224 T: 06-49/542-225	titkarsag.tujvaros@borsod.antsz.hu
	3400 Mezőkövesd, Szent L. tér 24.	T/F: 06-49/312-458	titkarsag.mkovesd@borsod.antsz.hu
ÁNTSZ Egri, Belpátfalvai, Pétervásári Kistérségi Intézete	3300 Eger, Kossuth u. 9.	T: 06-36/310-100 F: 06-36/517-910	titkarsag.eger@heves.antsz.hu
ÁNTSZ Hatvani, Gyöngyösi Kistérségi Intézete	3000 Hatvan, Balassi B. u. 14.	T/F: 06-37/342-396	titkarsag.hatvan@heves.antsz.hu
	3200 Gyöngyösi, Dózsa Gy. u. 20-22.	T/F: 06-37/311-172	titkarsag.gyongyos@heves.antsz.hu
ÁNTSZ Füzesabonyi, Hevesi Kistérségi Intézete	3390 Füzesabony, Rákóczi u. 62.	T: 06-36/341-832 F: 06-36/341-409	titkarsag.fabony@heves.antsz.hu
ÁNTSZ Salgótarjáni, Bátorterenyei, Pásztói Kistérségi Intézete	3100 Salgótarján, Zemlinszky R. 9.	T: 06-32/521-700 F: 06-32/520-830	antsz.starjan@nograd.antsz.hu
ÁNTSZ Balassagyarmati, Rétsági, Szécsényi Kistérségi Intézete	2660 Balassagyarmat, Madách út 1.	T: 06-35/301-341 F: 06-35/300-879	titkarsag.bgyarmat@nograd.antsz.hu
	2651 Rétság, Rákóczi u. 20-22.		

**ÁNTSZ Dél-alföldi Regionális Intézet
Kistérségi intézete**

Intézet neve	Címe	Tel/Fax	E-mail
ÁNTSZ Békéscsabai, Békési, Szeghalomi Kistérségi Intézete Békéscsaba	5600 Békéscsaba, Szigligeti u. 6.	06-66/549-110 06-66/447-146	antsz.bekescsaba@bekes.antsz.hu
ÁNTSZ Békéscsabai, Békési, Szeghalomi Kistérségi Intézete Szeghalomi Kirendeltsége	5520 Szeghalom, Nagy M. u. 4.	F: 06-66/371-505 06-66/371-351	antsz.szeghalom@bekes.antsz.hu
ÁNTSZ Gyulai, Sarkadi, Mezőkovácsházai Kistérségi Intézete Gyula	5700 Gyula, Hétvezér u. 1.	06-66/463-017 F: 06-66/361-612	antsz.gyula@bekes.antsz.hu
ÁNTSZ Gyulai, Sarkadi, Mezőkovácsházai Kistérségi Intézete Mezőkovácsházai Kirendeltsége	5800 Mezőkovácsháza, Hősök tere 1.	06-68/381-144 F: 06-68/381-228	antsz.mkhaza@bekes.antsz.hu
ÁNTSZ Orosházai, Szarvasi Kistérségi Intézete Orosháza	5900 Orosháza, Könd u. 33.	06-68/417-282 06-68/417-283 06-68/417284	antsz.oroshaza@bekes.antsz.hu
ÁNTSZ Orosházai, Szarvasi Kistérségi Intézete Szarvasi Kirendeltsége	5540 Szarvas, Szabadság u. 25-27.	06-66/312-470 F: 06-66/311-518	antsz.szarvas@bekes.antsz.hu
ÁNTSZ Szegedi, Mórahalomi Kistérségi Intézete	6723 Szeged, Derkovits fasor 7-11.	06-62/592-500 F: 06-62/401-091	szeged@csongrad.antsz.hu
ÁNTSZ Makói, Hódmezővásárhelyi Kistérségi Intézete	6900 Makó, Széchenyi tér 6.	06-62/213-020 F: 06-62/211-716	mako@csongrad.antsz.hu
ÁNTSZ Makói, Hódmezővásárhelyi Kistérségi Intézete Hódmezővásárhelyi Kirendeltsége	6800 Hódmezővásárhely, Városháza u. 1.	06-62/241-828 06-62/241-871 F: 06-62/242-926	hmvhely@csongrad.antsz.hu
ÁNTSZ Szentesi, Csongrádi, Kisteleki kistérségi Intézete	6600 Szentés, Vásárhelyi út 12.	06-63/400-175 06-63/400-221	szentes@csongrad.antsz.hu
ÁNTSZ Kecskeméti, Kunszentmiklósi Kistérségi Intézete	6000 Kecskemét, Széchenyi krt. 12.	06-76/516-200 06-76/516-299	kecskemets@bacs.antsz.hu
ÁNTSZ Bajai, Bácsalmási Kistérségi Intézet	6500 Baja, kolozsvári u. 1.	F/T: 06-79/428-050	baja@bacs.antsz.hu
ÁNTSZ Kalocsai, Kiskőrösi Kistérségi Intézete	6300 Kalocsa, Városház u. 1.	T/F: 06-78/462-542	kalocsa@bacs.antsz.hu
ÁNTSZ Kalocsai, Kiskőrösi Kistérségi Intézete Kiskőrösi Kirendeltsége	6200 Kiskőrös, Petőfi S. tér 3.	T/F: 06-78/312-894	kiskoros@bacs.antsz.hu
ÁNTSZ Kiskunhalasi, Jánoshalmi, Kiskunfélegyházai, Kiskunmajsai Kistérségi Intézete	6400 Kiskunhalas, Semmelweis tér 28.	06-77/421-789 F: 06-77/421-949	kiskunhalas@bacs.antsz.hu
ÁNTSZ Kiskunhalasi, Jánoshalmi, Kiskunfélegyházai, Kiskunmajsai Kistérségi Intézete Kiskunfélegyházai Kirendeltsége	6100 Kiskunfélegyháza, Kossuth u. 1	T/F: 06-76/461-831	kkfhaza@bacs.antsz.hu

**ÁNTSZ Észak-alföldi Regionális Intézet
Kistérségi intézetei**

Intézet neve	Címe	Tel/Fax	E-mail
ÁNTSZ Debreceni Kistérségi	4028 Debrecen,	T/F: 06-52/420-015	debrecen@hajdu.antsz.hu

Intézete	Rózsahegy u. 4.		
ÁNTSZ Balmazújvárosi, Derecske-Létavérsi-Hajdúhadházi Kistérségi Intézete	4024 Debrecen, Petőfi tér 23.	T: 06-52/522-820 F: 06-52/368-357	titkarsag.debrecen@hajdu.antsz.hu
ÁNTSZ Hajdúszoboszlói, Berettyóújfalui, Püspökladányi Kistérségi intézete	4200 Hajdúszoboszló, Rákóczi u. 20.	06-52/362-753 06-52/362-216	titkarsag.hszob@hajdu.antsz.hu
ÁNTSZ Hajdúböszörményi, Polgár Kistérségi Intézete	4220 Hajdúböszörmény, Rákóczi u. 22.	T/F: 06-52/227-759	titkarsag.hbosz@hajdu.antsz.hu
ÁNTSZ Szolnoki Kistérségi Intézete	5000 Szolnok, Ady E. u. 35-37.	T/F: 06-56/422-106	szolnok@szolnok.antsz.hu
ÁNTSZ Jászberényi Kistérségi Intézete	5100 Jászberény, Lehel vezér tér 9 II. em.	T: 06-57/501-490 F: 06-57/501-499	jaszbereny@szolnok.antsz.hu
ÁNTSZ Mezőtúri, Kunszentmártoni Kistérségi Intézménye	5400 Mezőtúr, Kossuth tér 1.	T: 06-56/550-836 F: 06-56/350-253	mezotur@szolnok.antsz.hu
ÁNTSZ Karcagi, Tiszafüredi, Törökszentmiklósi Kistérségi Intézete	5300 Karcag, Városudvar 2.	T: 06-59/503-481 F: 06-59/311-428	karcag@szolnok.antsz.hu
ÁNTSZ Nyíregyházai, Ibrány-Nagyhalászi, Nagykállói, Tiszavasvári Kistérségi Intézete	4400 Nyíregyháza, Hősök tere 9.	T: 06-42/500-948 F: 06-42/407-450	titkarsag.nyhaza@szabolcs.antsz.hu
ÁNTSZ Kisvárdai Kistérségi Intézete	4600 Kisvárdá, Mártírok u. 26.	T: 06-45/415-170 T/F: 06-45/415-173	titkarsag.kisvarda@szabolcs.antsz.hu
ÁNTSZ Vásárosnaményi, Baktalórántházai Kistérségi Intézete	4800 Vásárosnamény, Rákóczi út 27.	T: 06-45/470-656 F: 06-45/470-215	titkarsag.vnameny@szabolcs.antsz.hu
ÁNTSZ Mátészalkai, Csengeri, Fehérgyarmati, Nyírbátori Kistérségi Intézete	4700 Mátészalka, Kossuth út 25.	T: 06-44/502-757 F: 06-44/311-401	titkarsag.mszalka@szabolcs.antsz.hu

Új típusú UV védelemmel ellátott rágcsálóetető ládák bemutatása
Minőség megfelelő áron!

Cégünk az Irtó Trió Kft. rovar- és rágcsálóirtási tevékenység mellett, tulajdonosi szerkezetéből adódó jelentős műanyagipari gyártási és tervezési háttérrel, a kezdettől foglalkozik műanyag egér- és patkányetető ládák gyártásával és forgalmazásával. Ezen termékeink a Magyar Szabadalmi Hivatal Formatervezési Mintaoltalmi Okirata alapján, védettek.

Legnagyobb kereskedelmi partnerünk a Bábolna-Bio Kft. Remiz fantáziánéven forgalmazza termékeinket. Tavalyi évben a MAKOSZ konferencián vetődött fel, hogy az átlátszó tetejű dobozokban kültéren, a rágcsálóirtószerek hatástartóssága csökken.

Hosszas kísérletezés eredménye képpen született meg új termékünk az UV védelemmel ellátott rágcsálóetető láda. A jelentős fejlesztésnek köszönhetően, az irtószerek állagmegőrzésében ezen termékeink biztonságos megoldást nyújtanak.

Valamennyi termékünk alapanyagának, gyártástechnológiájának átvizsgálása megtörtént, melynek következtében ládáink törésteszti eredményei messze jobb eredményt mutattak, mint a vizsgálatban résztvevő más forgalmazók által gyártott hasonló termékek.

Ugyan ezt az eredményt sikerült prezentálnunk extrém hőmérsékleten végzett vizsgálatoknál. Célunk ládáink szilárdságának megtartása alacsony hőmérsékleten is, ezzel el tudjuk érni, hogy jó minőségű, tartós, időjárásálló, biztonságos termékekkel tudjuk segíteni a gázmesterek tevékenységét.

Termékeink változatlanul beszerezhetőek a Bábolna-Bio Kft.-től, Agria-Pharma Bt-től, illetve cégünk telephelyéről, továbbá új szolgáltatásként - megfelelő mennyiségű rendelés esetén – vállaljuk a díjmentes kiszállítást.

EGÉR- ÉS PATKÁNYETETŐ LÁDA GYÁRTÁSA ÉS FORGALMAZÁSA

WWW.IRTOTRIO.HU

**UV-VÉDELEMMEL
ELLÁTOTT DOBOZ!**

1113 BUDAPEST, TORNAVÁR U. 8. • TEL./ FAX: +36 1 315 04 20
MOBIL: +36 30 641 0590 • E-MAIL: OFFICE@IRTOTRIO.HU

Hátsó borítóra belül